

SZIGETSZENTMÁRTON KÖZSÉG
TELEPÜLÉSTERVÉNEK
(FEJLESZTÉSI TERV ÉS RENDEZÉSI TERV)

MEGALAPOZÓ VIZSGÁLATA

MUNKAKÖZI ANYAG

Generáltervező

BAU-URB

TERVEZŐ ÉS TANÁCSADÓ KFT
(2023. Augusztus hó)

Tervezők névsora
Szigetszentmárton Község
Településterveinek
(Fejlesztési- és Rendezési terv)

Megalapozó vizsgálati munkarészei

(amely készült: a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII.15.) Korm. rendelet 1. melléklete szerint)

Településtervezési vezető tervező	Füredi Éva TT/1 01-3432	
Településrendezés	Füredi Éva TT/1 01-3432	
Munkatárs	Végh Dóra Tájrendező és Kertépítómérnök	
Közlekedés	Rhorer Ádám Tkö 01-3157	
Tájrendezés, zöldfelületek és környezetalakítás	Auer Jolán TT/1 01-5003 TK/1 01-5003 Jaczenkó Judit TT/1 01-5156 TK/1 01-5156 (Tájéoló-Terv Kft.)	
Közműellátás	Hanczár Zsoltné TE-01-2418, TH-01-2418 Bíró Attila TE-01-2456, TH-01-2456 (KÉSZ Kft.)	

Budapest, 2023. augusztus hó

BAU-URB
Tervező és Tanácsadó Kft.
1112 Bp., Dayka Gábor u. 94.

Füredi Éva
ügyvezető

Tartalomjegyzék

Szigetszentmárton Község

Településterveinek

(Fejlesztési- és Rendezési terv)

Megalapozó vizsgálati munkarészei

(amely készült: a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII.15.) Korm. rendelet 1. melléklete szerint)

Megbízás, előzmények

I. HELYZETELEMZÉS

(vizsgálati elemek összegzése, elemzés, adottságok összefoglalása, fejlesztési korlátok, rajzban, szövegben)

- 1.) Településhálózati összefüggések, térségi és települési kapcsolatok
- 2.) Területfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések
- 3.) Területrendezési követelmények
- 4.) Tervi előzmények, érvényes településfejlesztési döntések és azok érvényesülése
- 5.) A település demográfiai helyzete
- 6.) A település humán infrastruktúrája, közszolgáltatások
- 7.) A település gazdasága
- 8.) Az önkormányzat gazdálkodása, településüzemeltetés
- 9.) Településrendezési, településszerkezeti vizsgálat
- 10.) Az épített környezet és az építészeti örökség vizsgálata
- 11.) Környezeti állapot-jellemzők
- 12.) A táji és természeti adottságok és örökség, jellemző tájkarakter, zöldinfrastruktúra-hálózat
- 13.) Közlekedés
- 14.) Közművesítés, elektronikus hírközlés, csapadékvíz-gazdálkodás
- 15.) Katasztrófavédelem, a területek használatát, építési tevékenységet befolyásoló vagy korlátozó tényezők

II. HELYZETÉRTÉKELÉS

- 1.) a fejlesztést és rendezést befolyásoló értéket, problémát, védelmet, illetve korlátozást meghatározó elemeket
- 2.) probléma- és értéktérkép
- 3.) az intézkedést, beavatkozást igénylő területek lehatárolását.

III. ÖRÖKSÉGVÉDELMI HATÁSTANULMÁNY

IV. RAJZI MELLÉKLETEK

Adatgyűjtés befejezve: 2023. július 15.

Bevezetés, előzmények

A településrendezési tervek megreformálása 2012-ben kezdődött el, amikor Magyarország kormánya rendeletet alkotott a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről (314/2012.(XI.8. Korm. rend.).

E rendelet szerint a településfejlesztési koncepció (TFK) és az integrált településfejlesztési stratégia (ITS), valamint a településrendezési eszközök készítésének tartalmi követelményrendszere teljesen megváltozott, amely szükségessé tette a települések hatályos településfejlesztési koncepcióinak, integrált településfejlesztési stratégiáinak és a településrendezési eszközeinek felülvizsgálatát. Sok település elkészítette ezen időszakban az új terveiket, de ugyanakkor forrás hiányában több település nem tudta elkészíttetni településük új tervét.

Időközben 2021-ben megújításra került a településtervezés mind tartalmában, mind a tervek elkészítésének és elfogadásának rendjében. 2022. július 1-je óta a település terveket a „településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről” szóló 419/2021. (VII.15.) Korm. rendelet alapján illetve az abban foglaltak szerint kell elkészíteni.

Az új településterv (fejlesztési- és rendezési terv), valamint annak módosítása megalapozó vizsgálat alapján készül, melynek tartalmát az alátámasztó munkarész tartalmával együtt a képviselő-testületnek címzett **feljegyzésben** határozza meg a település önkormányzati főépítész, vagy a települési önkormányzati főépítész egyetértésével a településtervezés felelős tervezője. A **Feljegyzést** a Képviselő-testületnek jóvá kell hagynia, amely a megalapozó vizsgálat és az alátámasztó javaslat mellékletét fogják képezni. A feljegyzésben szereplő tartalom a tervezés során csak a tervezési feladat változása vagy a tervezési terület csökkenése miatt csökkenthető, de ugyanakkor a meghatározott követelmények teljesülése érdekében, a tervező által a feljegyzés módosítása nélkül kiegészíthető.

Jelen dokumentáció a megalapozó vizsgálatot foglalja magába, mely a 419/2021. (VII.15.) Korm. rendelet 1. számú melléklet tartalmi követelményei alapján került összeállításra, amelyben figyelembe vettük a 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet alapján 2018-ban készített Megalapozó vizsgálatban foglaltakat. Így ahol szükségessé vált az alapadatok frissítésre illetve aktualizálásra kerültek.

A megalapozó vizsgálati munkarész tervdokumentációja, három munkarészből a helyzetelemző, helyzetértékelő és az örökségvédelmi hatástanulmányból áll.

A **Megalapozó vizsgálat** számos tématerületet elemezve mutatja be a település térségi szerepkörét, társadalmi és gazdasági helyzetét, településrendezési háttérét, meghatározva a település és az egyes településrészek legfőbb erősségeit, gyengeségeit, illetve a külső környezet településfejlesztési szempontból releváns jellemzőit.

A Megalapozó vizsgálati munkarészek közös hátterei a Fejlesztési terv és a Rendezési tervnek. A fejlesztési javaslat a Fejlesztési és Rendezési javaslat összefoglalója lesz.

A tervezési folyamat a 419/2021. (VII.8.) Korm. rendeletben rögzítettek szerint valósul meg.

A településterv egyeztetése az ún. **általános (egy) egyeztetési eljárás szerint fog történni** az E-TÉR felületén. A véleményezésre jogosult szerv véleménye 6 hónapig érvényes.

I. HELYZETELEMZÉS

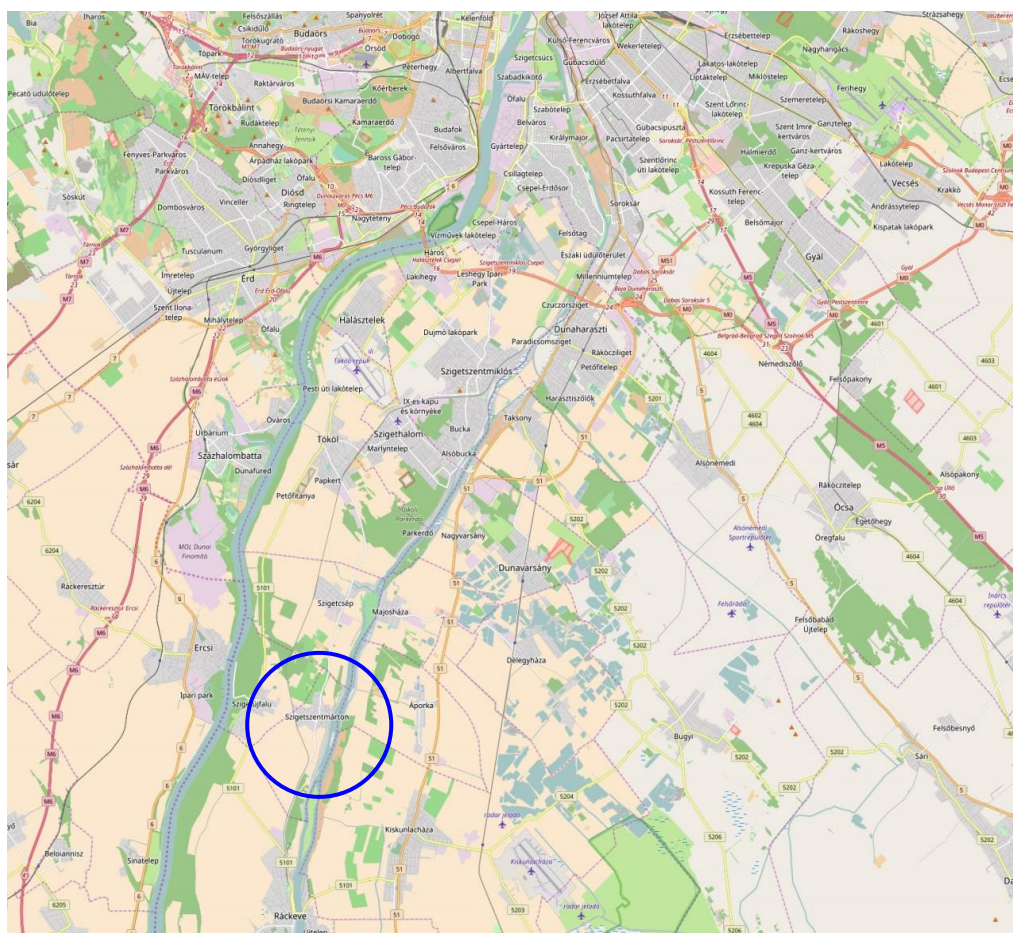
1. TELEPÜLÉSHÁLÓZATI ÖSSZEFÜGGÉSEK, TÉRSÉGI ÉS TELEPÜLÉSI KAPCSOLATOK

Szigetszentmárton település Pest megye déli részén, a Csepel-sziget középső részén található, a Budapesti agglomerációs övezeten kívül. Budapest és agglomerációjának különösen Szigetszentmiklós és térségének dinamikus fejlődése meghatározó a település számára. A kilencvenes évek végétől növekedett az építési telkek utáni igény a településen, amely igaz a 2008-as évi válság után megtorpant, de napjainkban ismét felélénkült az építési telkek iránti igény.

Szigetszentmárton a Ráckevei-(Soroksári)-Duna-ág üdülőkörzet települése. A Ráckevei-(soroksári)-Duna-ág mellett Szigetszentmárton rendelkezik az egyik legnagyobb üdülőterülettel.

Északról Szigetscép, keletről Áporka és Kiskunlacháza, délről Ráckeve, nyugatról Szigetújfalu határolja.

1. ábra Szigetszentmárton elhelyezkedése

Forrás: openstreetmaps.hu

Szigetszentmárton a Közép-Magyarországi Régióhoz tartozó település. A Közép-Magyarországi régió jellegét meghatározza, hogy területe ma már csak Pest vármegye területét jelenti, az ország fővárosát, Budapestet 2018 elejétől már nem foglalja magába. Magyarország kormánya a 2015. évben kezdeményezte a régió kettéválasztását, mivel

Budapest sokkal fejlettebb volt, mint a vármegye, s ez Pest vármegyének forráshoz jutási hátrányt jelentett. A régió kettéválasztását az Európai Bizottság és az unió statisztikai hivatala elfogadta, az új régióhatárok a 2013/2015.(XII.29.) Korm. határozatnak megfelelően 2018. január 1-jével léptek életbe, ennél fogva Budapest és Pest vármegye többi része immár két különálló régiónak számít támogatáspolitikai szempontjából. Ettől függetlenül Budapest fővárosként és a régió központjaként is a legnagyobb vonzáskörzettel rendelkezik, ellátja a legfontosabb országos, és egyben a régióhoz kapcsolódó feladatokat is. Szigetszentmárton a régiós településekhez viszonyítva kis településnek számít, regionális szerepkörrel nem rendelkezik.

2. ábra Közép-magyarországi régió

3. ábra Pest vármegye

Forrás: terport.hu

Szigetszentmárton Pest vármegye települése. A térségi kapcsolatok a főváros közelsége miatt az infrastruktúra hálózatok sűrűségéből adódóan erősek, meghatározó értékűek.

Szigetszentmárton földrajzilag a Dunamenti-síksághoz tartozó Csepeli-síkság kistájegységben helyezkedik el, természetföldrajzi adottságai közül leginkább a települést kelet felől határoló Ráckevei-(Soroksári)-Duna-ág és a talajadottságok a meghatározók. A regionális kapcsolatok elemzésének célja a település térségi elhelyezkedésének, jövőbeli szerepének tisztázása. Ugyanis egyetlen települést sem lehet vizsgálni környezetéből kiragadva, mert sem a településfejlesztési, sem a településrendezési feladatok nem fogalmazhatóak meg megalapozottan a környezeti kapcsolatok, a regionális összefüggések elemzése nélkül. A regionális kapcsolatok Pest Vármegyében, az agglomerációs övezet funkciószűrűségéből eredendően, az infrastruktúra- hálózatok sűrűségéből adódóan erősek, meghatározó értékűek.

Az 1990-es évi rendszerváltás egyik első mozzanata a helyi önkormányzati rendszer megteremtése volt. A települési kategóriák, besorolások az új települési önkormányzati szisztémában értelmüket veszítették, nemcsak azért, mert már nem ehhez kapcsolódott a működési, fejlesztési pénzeszközök elosztásának mechanizmusa, hanem azért is, mert a települések önállóságukból adódóan maguk határozták meg, hogy egyes települési funkciókat

önállóan, vagy pedig más településsel, vagy településekkel együttműködve - de nem alárendelve oldják meg. Az együttműködő települések köre pedig ágazatonként változott, nem felülről meghatározott, hanem az adottságok figyelembevételével, a lehetőségek közül választható.

2013. január 1-jével ismét létrejöttek a magyar közigazgatás egykor szerves egységét képező járások.

Magyarországon a 175 járás kialakításánál figyelembe vett tényezők a történelmi hagyományok mellett, hogy egyrészt a járásszékhely és a legtávolabbi település távolsága lehetőleg ne legyen 30 km-nél nagyobb, másrészt a településeken élők számára az államigazgatási szolgáltatások gyorsan, könnyen hozzáférhetőek legyenek, lehetőleg tömegközlekedéssel is. A megyehatárok megőrzése, valamint a létező (már megszokott, jól működő) ügyintézési helyszínek megőrzésre kerüljenek és a járásközpontnak térszervező funkciója legyen.

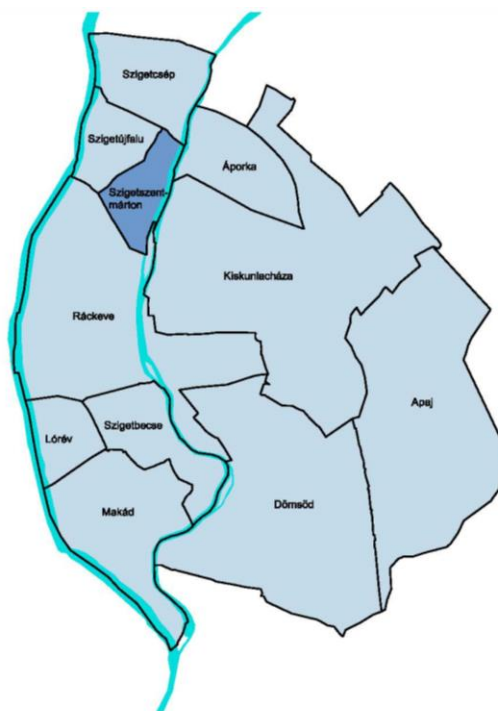
A törvény a járások és azok központjainak kijelölésével együtt bevezette a járásszékhely város megnevezést, mely a jelenlegi 328 városból kiemelte azt a 175 várost, mely járásszékhelyként funkcionál a továbbiakban. Ezzel némi – de nem megnyugtató – különbséget tett város és város között. Lettek olyan városok, melyek területi elhelyezkedésükből adódóan kisebb népességszámmal kevesebb térszervező funkcióval járásszékhely városok lettek, míg egyes városok nagy lakónépesség számmal, jelentős térszervező funkcióval nem lettek járásszékhely városok, tekintettel a közelükben elhelyezkedő, még jelentősebb térszervező funkciókkal rendelkező városokra. Erre legjobb példa Pest vármegye, ahol 30 olyan város található, amely nem lett járásszékhely város. Így pl. Budaörs közel 30 ezer, Dunaharaszti 20 ezer fős, további 19 város több mint 10 ezer fős lakónépességével. Ezek a településeken is működnek okmányirodák, kormányablakok stb., viszont a térség államigazgatásához kapcsolódó irányítás másik város kezébe kerül/került. A városok közti megállapodástól függ a feladatok megosztása, hogy hogyan tudnak együtt dolgozni.

Az új járásrendszer kialakulásával Szigetszentmárton 2013-ban a Ráckevei járási hivatalhoz került. A feladatok átcsoportosítása következtében az építési hatósági munka a településen megszűnt, ezt jelenleg Ráckeve látja el.

4. ábra A Ráckevei járás települései

Az új járásrendszer kialakulásával Szigetszentmárton a Ráckevei járási hivatalhoz tartozik. A feladatok átcsoportosítása következtében az építési hatósági munka a településen megszűnt.

A Ráckevei Járási Hivatalhoz tartozó települések: Ráckeve, Dömsöd, Kiskunlacháza, Apaj, Áporka, Lórév, Makád, Szigetbecse, Szigetcsép, **Szigetszentmárton**, Szigetújfalu

Szigetszentmárton **térségi viszonyait** alapvetően földrajzi fekvése határozza meg, mely a fejezet elején ismertetésre került.

Korábban Szigetszentmárton a Ráckevei kistérség települése volt. A **kistérség** földrajzilag összefüggő, elsősorban területfejlesztési és statisztikai célokat szolgáló területi egység volt Magyarországon 1994 és 2014 között. Bár területének nagyságát tekintve a kistérség közel állt az egykori (és későbbi) járáshoz, de nem tekinthető az utódjának, mivel nem a felsőbb közigazgatási szintek kihelyezett szerveinek illetékességi területét határozta meg.

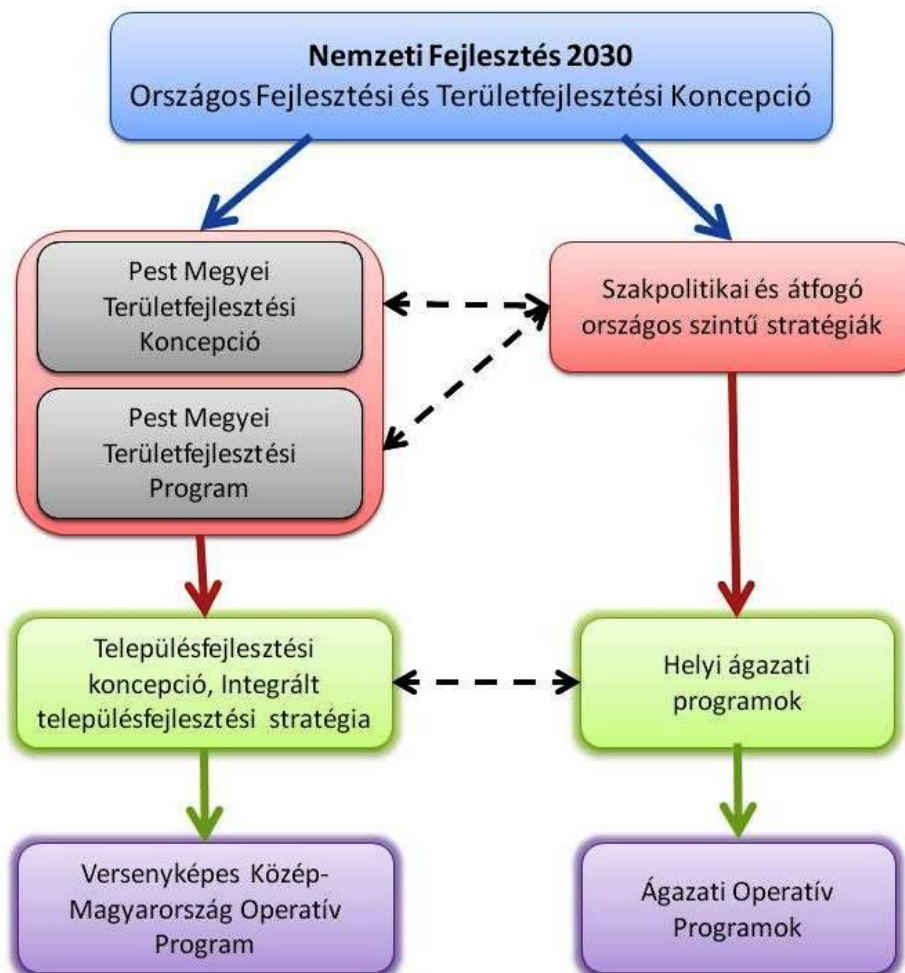
2013-tól a kistérségek mellett államigazgatási (közigazgatási) területi egységként **jársókat** alakítottak ki, a két területi beosztás nem esett egybe. 2013. január 1-jétől a kistérségek ismét csupán területfejlesztési és statisztikai területi egységek. **A kistérségek közigazgatási szerepe a jársók kialakításával megszűnt, majd 2014. február 25-én maguk a kistérségek is.**

2. A területfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések vizsgálata

A fejezet tartalmazza az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció, valamint Szigetszentmárton területileg releváns megyei és térségi területfejlesztési koncepciók és programok összefüggéseit.

A különböző területi szintek területfejlesztési dokumentumainak összefüggéseit az 6. ábra szemlélteti.

6. ábra: A terület- és településfejlesztési dokumentumok kapcsolata (forrás: saját szerkesztés)

2.1. Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (OFTK)

A „Nemzeti Fejlesztés 2030 - Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepciót” (továbbiakban: OFTK) az Országgyűlés az 1/2014.(I.3.) számú határozattal fogadta el. Az OFTK Magyarországon a legmagasabb szintű és jelentőségű fejlesztési dokumentum, amely összefoglalja a hazai fejlesztési célokat és igényeket, illetve meghatározza azok területi dimenzióit, ami a 2014–20-as európai uniós tervezési és költségvetési időszakra készülő tervdokumentumok megalapozását is szolgálja.

Az OFTK rögzíti Magyarország gazdasági, társadalmi, valamint ágazati és területi fejlesztési szükségleteiből, illetve az EU 2020 Stratégia és a Nemzeti Reform Program vállalásaihoz illeszkedve az ország hosszú távú jövőképét, melynek elérése érdekében hosszú távú, átfogó fejlesztéspolitikai célokat fogalmaz meg. Az átfogó célok elérése érdekében az OFTK 13, az átfogó céloknál egyenként jóval szűkebb tárgykörű specifikus, nemzeti jelentőségű ágazati és területi tématerületeket felölelő célt tűz ki. Középtávon az OFTK kijelöli azokat a stratégiai fókuszokat, melyek az ország hosszú távú kibontakozását szolgálhatják, ez alatt a koncepció öt nemzeti fejlesztési prioritást fogalmaz meg. A

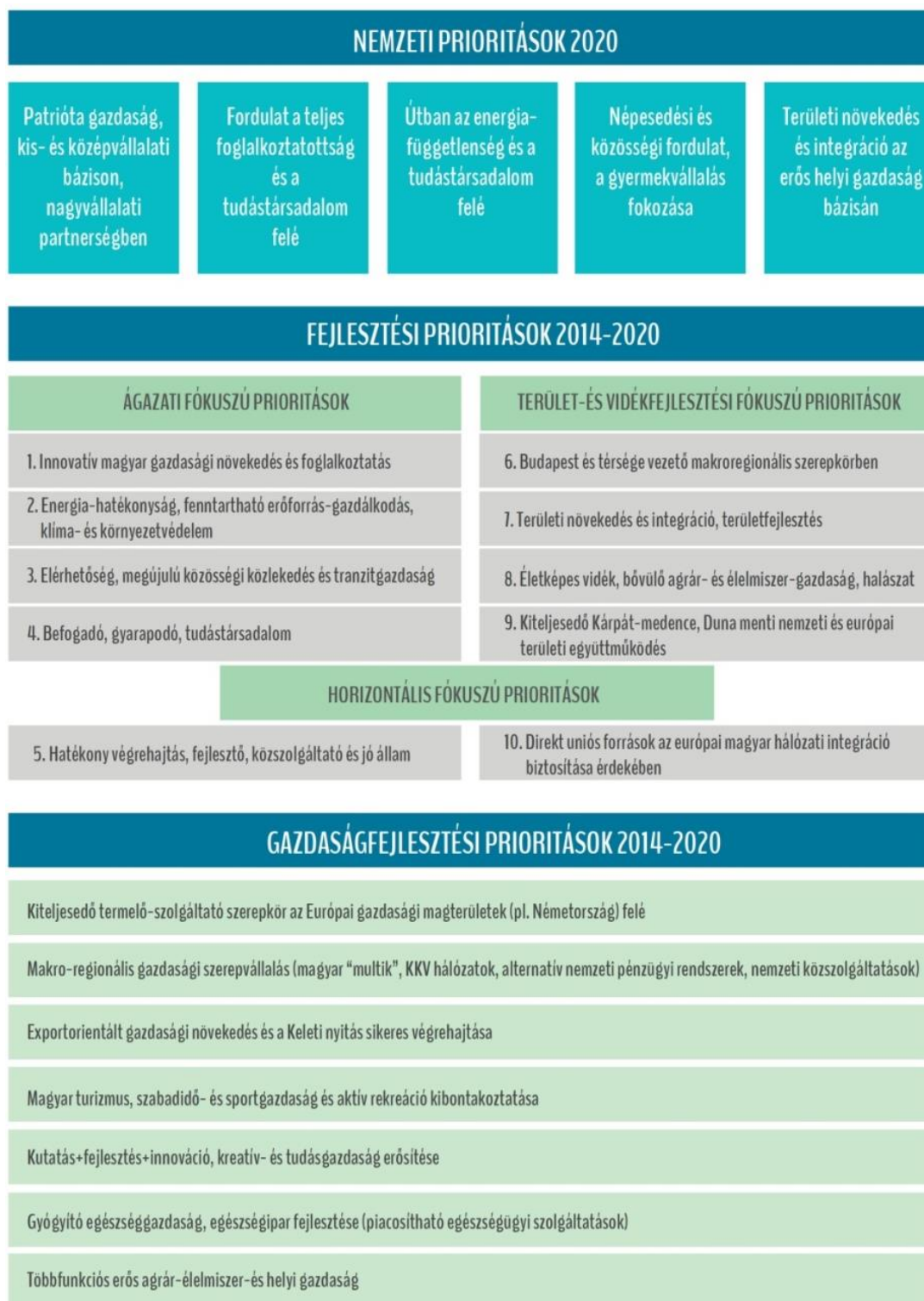
horizontális szempontok az átfogó környezeti és társadalmi szempontokat jelenítik meg, amelyeket a fejlesztéspolitika, a programtervezés és megvalósítás egészében érvényesíteni kell.

1. táblázat: Az OFTK által meghatározott jövőkép és annak elérését szolgáló átfogó és specifikus célok

Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció	
JÖVŐKÉP	
Magyarország 2030-ban Közép-Európa gazdasági és szellemi központja, lakosságának biztonságos megélhetést biztosító, az erőforrások fenntartható használatára épülő versenyképes gazdasággal, azzal összefüggésben gyarapodó népességgel, megerősödött közösségekkel, javuló életminőséggel és környezeti állapottal rendelkezik.	
Átfogó fejlesztési célok (2030-ig)	
1.	Értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés
2.	Népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom
3.	Természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme
4.	Térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet
Specifikus célkitűzések (13db)	
Szakupolitikában érvényesítendő specifikus célok	
1.	Versenyképes, innovatív gazdaság
2.	Gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság
3.	Életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás
4.	Kreatív tudástársadalom, piacképes készségek, K+F+I
5.	Értéktudatos és szolidáris öngondoskodó társadalom
6.	Jó állam, szolgáltató állam és biztonság
7.	Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, környezetünk védelme
Területi specifikus célok	
1.	Az ország makro-regionális szerepének erősítése
2.	A többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat
3.	Vidéki térségek népességeltartó képességének növelése
4.	Kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése
5.	Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés elősegítése
6.	Összekapcsolt terek: az elérhetőség és mobilitás biztosítása
Nemzeti prioritások (2014-2020)	
1.	Patrióta gazdaság, kis- és középvállalati bázison, nagyvállalati partnerségben
2.	Fordulat a teljes foglalkoztatottság és tudástársadalom felé
3.	Útban az erőforrás- és energiahatékonyság, illetve az energiatfüggetlenség felé
4.	Népesedési és közösségi fordulat
5.	Területi integráció, térségi és helyi fejlesztések a helyi gazdaság bázisán
Horizontális szempontok	
1.	Befogadás – társadalmi felzárkózás
2.	Esélyegyenlőség megteremtése, nemzetiségi identitás erősítése
3.	Fenntartható fejlődés – fenntartható növekedés
4.	Értékmegőrzés és intelligens növekedés

A nemzeti prioritások ágazati, terület- és vidékfejlesztési, horizontális fókuszú, illetve gazdaságfejlesztési prioritásait az 7. ábra foglalja össze.

7. ábra: Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció prioritásai 2020. (Forrás: OFTK)

2.2. Pest megye területfejlesztési koncepciója

Az 1996. évi XXI. a területfejlesztésről és területrendezésről szóló törvény alapján, 2012. január 1-jétől a megyei önkormányzatok feladata a helyi és térségi fejlesztések tervezése és összehangolása. Pest Megye Önkormányzata 2012-2014 között az országos területfejlesztési koncepciók és területrendezési tervekkel összhangban megkezdte a helyi és a megyei területfejlesztés teljes felülvizsgálatát. Ennek keretében az alábbi dokumentumok készültek el:

2. táblázat: Pest Megyei Területfejlesztési dokumentumok

Területfejlesztési dokumentumok	Dátum
Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (Egyeztetési anyag)	2013. november
Pest Megyei Területfejlesztési Konceptió – I. kötet: Helyzetfeltárás (Egyeztetési anyag) II. kötet: Javaslattevő fázis (Egyeztetési anyag)	2013. április
Pest Megyei Területfejlesztési Konceptió – Területi hatásvizsgálat és környezeti értékelés (Egyeztetési anyag)	2013. szeptember
Pest Megye Területfejlesztési Program (Egyeztetési anyag)	2014. február
Pest Megye Területfejlesztési Programja – Területi hatásvizsgálat és környezeti értékelés (Egyeztetési anyag)	2014. február

Az OFTK-ban megfogalmazott célok következetes figyelembevétele mellett jelölte ki Pest Megye Önkormányzata a fejlesztési terveiben, programjaiban saját céljait, valamint határozta meg prioritásokat és intézkedéseket.

A Pest Megyei Területfejlesztési Konceptiót a 76/2013. (XI.29.) számú PMÖ határozattal fogadták el. A koncepción nyugvó Pest Megye Területfejlesztési Programot a 29/2014. (VIII.22.) PMÖ határozattal fogadták el.

Pest Megye Területfejlesztési Konceptió Helyzetfeltárás c. dokumentumban részletesen, a teljességre törekedve (nem csak az uniós költségvetési ciklusra való felkészülés jegyében) áttekintésre kerültek Pest megye társadalmi-, gazdasági-, térszerkezeti-, helyzete, továbbá az elmúlt egy-másfél évtized folyamatait vizsgálva az érvényes trendek.

Pest Megyei Területfejlesztési Konceptió Javaslattevő fázis c. dokumentumban a helyzetfeltárás megállapításait alapul véve megtörtént Pest megye pozicionálása, kidolgozásra kerültek a fejlesztés lehetséges forgatókönyvei, megfogalmazásra került a megye kívánatos jövőképe, meghatározásra került az a célrendszer, amely lehetővé teszi a jövőképpen megfogalmazott kívánatos állapot elérését, annak megvalósítását. A célrendszer keretében egyaránt megfogalmazásra kerültek a területi- és ágazati fókuszú célkitűzések, törekedve a „Nemzeti Fejlesztés 2020” tervezési dokumentumban megfogalmazott országos fejlesztési célrendszerrel való összhang megteremtésére. A tervezési dokumentum úgynevezett „teljes tervezés” módszerével készült, tehát mindent tartalmaz, ami a Pest megyében élők számára fontos lehet, még akkor is, ha annak bizonyos elemeinek megvalósítására nem várható uniós forrás.

A koncepcióban megfogalmazott célkitűzések egy 2030-ra elérni kívánt jövőbeni állapotra vonatkoznak, így a következő hétéves uniós költségvetési időszak alatt nyilvánvalóan nem tudnak majd maradéktalanul megvalósulni.

Pest Megyei Területfejlesztési Konceptióban megfogalmazott fő célkitűzés a következő: **„Európai térben versenyképes, minőségi életfeltételeket biztosító Pest megye”**.

A 2014-2020 közötti európai uniós költségvetési időszakban a megyei koncepció célrendszerén alapuló tevékenységek együttesen a térség gazdasági megerősödését, egy egészségesebb és hatékonyabb társadalom épülését és a természeti környezetével összhangban lévő organikus élettér, fenntartható környezet megvalósítását célozzák.

A Területfejlesztési Konceptió tudatos értékválasztással határozta meg a célkitűzéseket. A gazdasági környezet „megújítása”, mint általános cél, azt a következtetést fejezi ki, hogy Pest megye Területfejlesztési Konceptiójának átfogó, valamint stratégiai és horizontális célkitűzései eléréséhez jelentős hatékonyságnövelésre van szükség az endogén erőforrások,

valamint a térszerkezeti adottságok kihasználásában, valamint a vállalkozások és intézmények együttműködésében, ami alapvető változást feltételez a gazdaság működésében. Pest megye csak akkor képes helytállni a nemzetközi versenyben, és csak akkor képes megteremteni a biztonságot, erősíteni a közösségeket és a jövőbe vetett bizalmat, ha megteremti ennek gazdasági alapjait; illetve, ha valamennyi célkitűzésében érvényre juttatja azt a törekvését, hogy a gazdasági, társadalmi és területi fejlődéshez alapvető gazdasági szerkezetváltásra van szükség a fenntartható minőségi környezet biztosításával párhuzamosan.

A **célrendszer** struktúrájának felépítése során *három nagy átfogó cél* került meghatározásra:

- I. **Társadalmi megújulás** (Testben és lélekben egészséges, együttműködő egyén és közösségek);
- II. **Gazdaság dinamizálása** (Az értékteremtő képesség növelése a térség adottságaira építve);
- III. **Térszerkezet fejlesztése és kiegyensúlyozása** (A lokális –és makrotérségi érdekeket kiszolgáló, fenntartható környezet);

Az átfogó célokon belül *ágazati és területi stratégiai célok* egyaránt kitűzésre kerültek. A stratégiai célok teremtik meg a Stratégiai Program gerincét. Minden átfogó cél alá négy stratégiai cél került meghatározásra, valamint két speciális stratégiai cél, a Pest Megyei Duna stratégia megvalósítása és a Homokhátság térségének komplex fejlesztése.

Horizontális célok is megfogalmazásra kerültek, melyek olyan jellegű kitűzések, melyeknek jellegüknél fogva szükséges valamennyi stratégiai célt áthatniuk, hatásuk nem korlátozódhat egyetlen szegmensre sem önállóan. Ezek a következők:

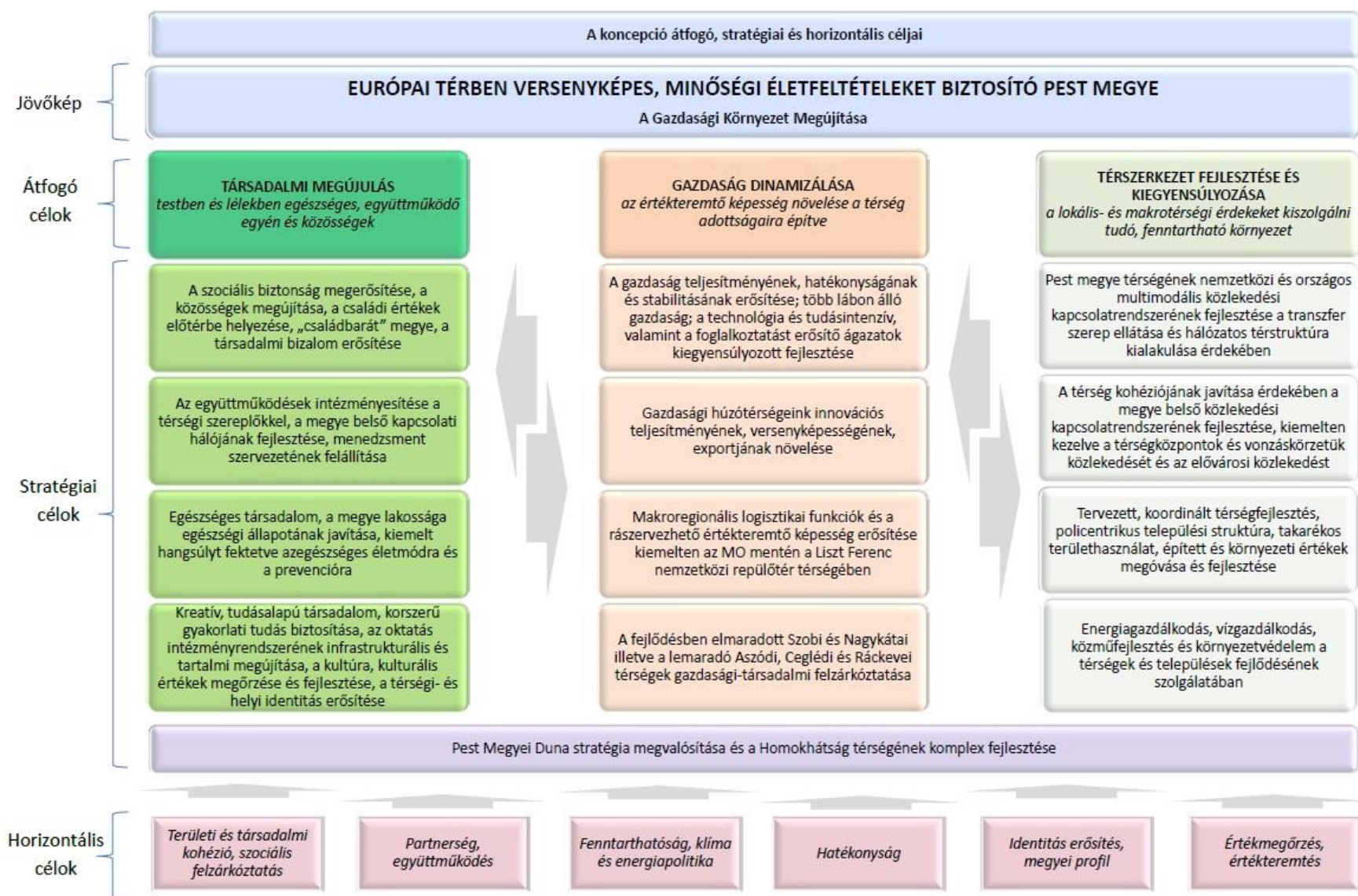
- a) Területi kohézió,
- b) Társadalmi kohézió, szociális felzárkóztatás,
- c) Fenntarthatóság, klíma és energiapolitika,
- d) Partnerség, együttműködés,
- e) A térségi identitás és Pest megye profiljának erősítése,
- f) Hatékonyság,
- g) Értékmegőrzés, értékteremtés.

Szigetszentmárton vonatkozásában a megyei koncepció egyik legfontosabb iránymutatása, hogy a Pest megye belső, dinamikus, Budapesttel határos zónája, a megye – eltérő funkciójú és profilú településekből kialakuló – húzóterse. Ezen belül a Ráckevei kistérség (melynek része Szigetszentmárton) un. vállalkozási térség.

A koncepció átfogó célként határozza meg a Ráckevei lemaradó kistérség **gazdasági dinamizálását**, gazdasági-társadalmi felzárkóztatását. A hiányzó infrastrukturális elemek tovább hátráltatják a térség fejlődését. A koncepció szerint alapvető cél a gazdaság és a növekedés beindítása, amelynek sajátos feltételeit meg kell teremteni – különös tekintettel a helyi gazdaság, egyes ágazati célok, a közösségek szerepének megerősítése és a befektetés-ösztönzés célkitűzéseire, valamint a fizika infrastruktúrafejlesztésére.

A **térszerkezet fejlesztése és kiegyensúlyozása** átfogó cél a megye belső közlekedési kapcsolatrendszerének fejlesztése érdekében (kiemelten kezelve a térségközpontok és vonzáskörzetük közlekedését és az elővárosi közlekedést), Ráckeve térségében egy újabb, regionális jelentőségű Duna-híd megépítését (M8 Duna-híd és az M0 déli Duna-híd között) irányozza elő.

Pest Megye Területfejlesztési Koncepció célrendszerét a 8. ábrán foglaljuk össze.

8. ábra: Pest Megye Területfejlesztési Koncepció célrendszere (forrás: PM TFK Javaslattevő fázis)

A Pest Megyei Területfejlesztési Programban a területfejlesztési koncepció alapján került kidolgozásra a megye középtávú cselekvési terve.

A stratégiai program a 218/2009. (X.6.) Kormányrendelet 3. melléklete szerinti tartalommal került kidolgozásra.

Pest Megye Stratégiai Programja a Területfejlesztési Koncepció célrendszerét figyelembe véve, törekedve az európai uniós tematikus célkitűzésekhez és a hazai operatív programokhoz (elsősorban a VEKOP-hoz) való illeszkedésre, nyolc fő beavatkozási területet azonosít (lásd 3. táblázat)

3. táblázat: Pest Megye Stratégiai Program prioritásainak, intézkedéseinek, beavatkozásainak rendszere

I. Prioritás: PEST MEGYE TÖBB LÁBON ÁLLÓ GAZDASÁGÁNAK DINAMIZÁLÁSA	
GD1	1. INTÉZKEDÉS: VÁLLALKOZÁSOK VERSENYKÉPESSÉGÉNEK JAVÍTÁSA
GD1.a	a) beavatkozás: Megyei befektetésösztönző szervezet létrehozása és működtetése
GD1.b	b) beavatkozás: Vállalkozások foglalkoztatásának ösztönzése
GD1.c	c) beavatkozás: Vállalkozások telephely feltételeinek javítása
GD1.d	d) beavatkozás: Vállalati technológia fejlesztések
GD1.e	e) beavatkozás: Pénzügyi eszközökhöz való hozzáférés feltételeinek javítása
GD1.f	f) beavatkozás: Üzleti környezet fejlesztése
GD1.g	g) beavatkozás: Vállalkozásokat segítő tanácsadói program indítása
GD1.h	h) beavatkozás: Vállalkozói együttműködések ösztönzése
GD1.i	i) beavatkozás: Vállalati K+F tevékenység erősítése
GD1.j	j) beavatkozás: Vállalatok és kutatóhelyek közötti együttműködés támogatása
GD1.k	k) beavatkozás: Start-up, Spin-off, Spin-out vállalkozások fejlesztése
GD1.l	l) beavatkozás: Kutatóintézeti infrastruktúra fejlesztése
GD2	2. INTÉZKEDÉS: PEST MEGYE GAZDASÁGÁBAN MEGHATÁROZÓ SÚLYÚ ÁGAZATOK FEJLESZTÉSE
GD2.a	a) beavatkozás: Kiemelt jelentőségű ágazatok (pl: járműgyártás, elektronikai, híradástechnika, gyógyszeripar) fejlesztése
GD2.b	b) beavatkozás: Mezőgazdaság és élelmiszeripar növekedésének biztosítása
GD2.c	c) beavatkozás: Életmód, egészségipar és alkonygazdaság fejlesztése
GD2.d	d) beavatkozás: Turizmus mint stratégiai ágazat fejlesztése
GD2.e	e) beavatkozás: Kreatív ipar fejlesztése
GD2.f	f) beavatkozás: Versenyképes IKT szektor fejlesztése
GD2.g	g) beavatkozás: Ipari-logisztikai-szolgáltató területek kialakítása és fejlesztése
II. Prioritás: PEST MEGYE FEJLŐDÉSÉBEN LEMARADÓ TÉRSÉGEINEK KOMPLEX FEJLESZTÉSE (CLLD¹)	
GD3	1. INTÉZKEDÉS: LEMARADÁSBAN LÉVŐ TÉRSÉGEK KOMPLEX FEJLESZTÉSE
GD3.a	a) beavatkozás: Ipoly mente (szobi) térség fejlesztése
GD3.b	b) beavatkozás: Tápió mente (nagykátai) térség fejlesztése
GD3.c	c) beavatkozás: Galga mente (aszódi) térség fejlesztése
GD3.d	d) beavatkozás: Ceglédi térség fejlesztése
GD3.e	e) beavatkozás: Dabas/Ráckevei térség fejlesztése

¹ CLLD: közösségek által irányított helyi fejlesztések

	III. PRIORITÁS: KÖZLEKEDÉSFEJLESZTÉS PEST MEGYE NEMZETKÖZI, REGIONÁLIS ÉS TÉRSÉGI KAPCSOLATAINAK JAVÍTÁSA ÉRDEKÉBEN
TF1	1. INTÉZKEDÉS: HIÁNYZÓ NEMZETKÖZI KÖZLEKEDÉSI KAPCSOLATOK ÜTEMEZETT MEGÉPÍTÉSE, ILLETVE A MEGLÉVŐ KAPCSOLATOK FEJLESZTÉSE
TF1.a	a) beavatkozás: Nemzetközi közúti kapcsolatok fejlesztése
TF1.b	b) beavatkozás: Nemzetközi vasúti kapcsolatok fejlesztése
TF1.c	c) beavatkozás: Duna szerepének erősítése a nemzetközi szállítmányozásban
TF2	2. INTÉZKEDÉS: KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉS FEJLESZTÉSE
TF2.a	a) beavatkozás: Elővárosi közlekedési rendszer fejlesztése
TF2.b	b) beavatkozás: Községi közlekedés kisléptékű fejlesztése
TF2.c	c) beavatkozás: Kistérségi és járási központok elérhetőségének javítása
TF3	3. INTÉZKEDÉS: KÖZÚTHÁLÓZAT FEJLESZTÉSE
TF3.a	a) beavatkozás: Belterületi utak fejlesztése
TF3.b	b) beavatkozás: Külterületi utak fejlesztése
TF3.c	c) beavatkozás: Kerékpárúthálózat fejlesztések
TF3.d	d) beavatkozás: Közlekedésbiztonsági beavatkozások
	IV. PRIORITÁS: TELEPÜLÉSI INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉS AZ ÉLHETŐBB, FENNTARTHATÓBB LAKÓKÖRNYEZETÉRT
TF4	1. INTÉZKEDÉS: POLICENTRIKUS TELEPÜLÉSSTRUKTÚRA, JÁRÁSKÖZPONTI FUNKCIÓHOZ KÖTHETŐ FEJLESZTÉSEK PEST MEGYÉBEN
TF4.a	a) beavatkozás: Járásközpontok fejlesztése, funkcióbővítő településfejlesztési beruházások
TF4.b	b) beavatkozás: Önkormányzati szolgáltatások javítása
TF4.c	c) beavatkozás: Szociális városrehabilitációs beavatkozások
TF5	2. INTÉZKEDÉS: KÖRNYEZETVÉDELEM, TERMÉSZETI TERÜLETEK ÉS ÉRTEKEK MEGÓVÁSA, ÉLHETŐBB TELEPÜLÉSI KÖRNYEZET KIALAKÍTÁSA
TF5.a	a) beavatkozás: Települési környezet megújítása, a települések zöldfelületeinek növelése
TF5.b	b) beavatkozás: Természeti területek és értékek megóvása, a megye ökológiai térszerkezetének fejlesztése
TF5.c	c) beavatkozás: Környezet-, levegőminőség-, zaj-, talaj- és földvédelem
TF5.d	d) beavatkozás: Barnamezős területek megyei kataszterének elkészítése, kármentesítési-, hasznosítási tervek elkészítése
	V. PRIORITÁS: FENNTARTHATÓ HATÉKONYAN MŰKÖDŐ, A KLÍMAVÁLTOZÁSHOZ ALKALMAZKODÓ ÉPÍTETT ÉS TERMÉSZETI KÖRNYEZET KIALAKÍTÁSA
TF6	1. INTÉZKEDÉS: ENERGIAHATÉKONYSÁG NÖVELÉSE, A CO2 KIBOCSÁTÁS CSÖKKENTÉSE
TF6.a	a) beavatkozás: Önkormányzati tulajdonú intézmények és bérlakások energetikai megújítása
TF6.b	b) beavatkozás: Lakossági fejlesztések támogatása
TF6.c	c) beavatkozás: Gazdasági társaságok energiahatékonyági beruházásai
TF6.d	d) beavatkozás: Települések közvilágításának energiatakarékos megújítása
TF6.e	e) beavatkozás: Szemléletformálás az energiatakarékosság tekintetében
TF7	2. INTÉZKEDÉS: VÍZGAZDÁLKODÁS, VÍZVISSZATARTÁS LÉTESÍTMÉNYEINEK FEJLESZTÉSE
TF7.a	a) beavatkozás: Megyei ár-és belvízvédelmi program(ok) kidolgozása
TF7.b	b) beavatkozás: Felszíni csapadékvíz elvezetés létesítményeinek fejlesztése
TF7.c	c) beavatkozás: VízviSSZatartás, vízpótlás létesítményeinek kialakítása
TF7.d	d) beavatkozás: Belvizek elleni védekezés

TF7.e	e) beavatkozás: Élővizeink (folyók, tavak, patakok)és környezetük rendbetétele, revitalizációja
TF7.f	f) beavatkozás: Szemléletformálás az ésszerű vízgazdálkodás tárgyában
TF8	3. INTÉZKEDÉS: MEGÚJULÓ ENERGIAFORRÁSOK HASZNOSÍTÁSÁNAK ELŐSEGÍTÉSE
TF8.a	a) beavatkozás: Pest megyei Megújuló Energia Stratégia kidolgozása
TF8.b	b) beavatkozás: Megújuló energiatermelő rendszerek kialakításának támogatása
TF8.c	c) beavatkozás: Szemléletformálás a megújuló energiák felhasználása tekintetében, mintaprojektek megvalósításával is
TF9	4. INTÉZKEDÉS: HULLADÉKGAZDÁLKODÁS FEJLESZTÉSE
TF9.a	a) beavatkozás: Hulladék újrahasznosítás növelése
TF9.b	b) beavatkozás: Zöldhulladék újrahasznosítás szerepének növelése
TF9.c	c) beavatkozás: Újra nem hasznosítható hulladék energiatermelő szerepének növelése
TF9.d	d) beavatkozás: Az illegális hulladéklerakás megakadályozása, meglévő lerakók felszámolása
TF9.e	e) beavatkozás: Szemléletformálás a hulladékhasznosítás kapcsán
TF10	5. INTÉZKEDÉS: VÍZKÖZMŰ HÁLÓZATOK FEJLESZTÉSE PEST MEGYÉBEN
TF10.a	a) beavatkozás: Közcsatorna rendszerek fejlesztése, szennyvíztisztító művek korszerűsítése
TF10.b	b) beavatkozás: Az egészséges ivóvízhez való hozzáférés javítása
TF10.c	c) beavatkozás: Szemléletformálás az egészséges ivóvíz-felhasználás kapcsán
	VI. PRIORITÁS: TÁRSADALMI INNOVÁCIÓ-, MEGÚJULÁS-, A TÁRSADALMI BEFOGADÁS ELŐMOZDÍTÁSA ÉS A SZEGÉNYSÉG ELLENI KÜZDELEM
TM1	1. INTÉZKEDÉS: PEST MEGYEI HUMÁN ERŐFORRÁS FEJLESZTÉSE
TM1.a	a) beavatkozás: Duális képzés erősítése
TM1.b	b) beavatkozás: Térség-specifikus igények biztosítása az oktatásban
TM1.c	c) beavatkozás: Pályaválasztási orientáció fejlesztése
TM1.d	d) beavatkozás: Egész életen át való tanulás ösztönzése
TM1.e	e) beavatkozás: Vállalkozóvá válás ösztönzése az iskolarendszerben történő képzés részeként
TM1.f	f) beavatkozás: Helyi közszolgáltatásokat nyújtó humán erőforrás fejlesztése
TM1.g	g) beavatkozás: Egészségügyben dolgozók kompetencia fejlesztése
TM2	2. INTÉZKEDÉS: PEST MEGYEI INTÉZMÉNYEK FEJLESZTÉSE ÉS ÉPÍTÉSE
TM2.a	a) beavatkozás: Oktatási alapintézmények (bölcsőde, óvoda, családi napközi, általános iskola) fejlesztése
TM2.b	b) beavatkozás: Kulturális intézmények szolgáltatásainak és infrastruktúrájának fejlesztése
TM2.c	c) beavatkozás: Szociális intézmények fejlesztése
TM3	3. INTÉZKEDÉS: PEST MEGYE KULTURÁLIS ÉRTÉKEINEK MEGŐRZÉSE, HELYI ÉS MEGYEI IDENTITÁSTUDAT ERŐSÍTÉSE
TM3.a	a) beavatkozás: Helyi és megyei identitás erősítése
TM3.b	b) beavatkozás: Pest megyei kastélyprogram megvalósítása
TM4	4. INTÉZKEDÉS: TÉRSÉGI SZEREPLŐKKEL VALÓ EGYÜTTMŰKÖDÉS ÉS KOORDINÁCIÓ
TM4.a	a) beavatkozás: Pest megye térségmenedzselési kapacitásainak kialakítása és működtetése
TM4.b	b) beavatkozás: Partneri kapcsolatok intézményesített fejlesztése
TM5	5. INTÉZKEDÉS: TÁRSADALMI PROGRAMOK MEGVALÓSÍTÁSA
TM5.a	a) beavatkozás: Családbarát Pest megye
TM5.b	b) beavatkozás: Közösség építése és társadalmi bizalom erősítése
TM5.c	c) beavatkozás: Szegénység elleni küzdelem, más leszakadó társadalmi rétegek felzárkóztatása
	VII. PRIORITÁS: TESTBEN ÉS LÉLEKBEN EGÉSZSÉGES PEST MEGYE

TM6	1. INTÉZKEDÉS: EGÉSZSÉGTUDATOS ÉLETMÓD ÉS PREVENCIÓ ÖSZTÖNZÉSE
TM6.a	a) beavatkozás: Egészséges életmódra és prevencióra irányuló szemléletformáló programok
TM6.b	b) beavatkozás: Lelki egészség megteremtése
TM6.c	c) beavatkozás: Lakossági szűrőprogramok indítása
TM6.d	d) beavatkozás: Sportoláshoz alkalmas környezet megteremtése
TM7	2. INTÉZKEDÉS: EGÉSZSÉGÜGY INTÉZMÉNYRENDSZERI FEJLESZTÉSE
TM7.a	a) beavatkozás: Egészségügyi alap-, és szakellátás intézményeinek fejlesztése
TM7.b	b) beavatkozás: Pest megyei kórházak fejlesztése
VIII. Prioritás: Integrált területi beavatkozások Pest megyében (ITI -Integrated Territorial Investment²)	
	Ferihegyi Gazdaságfejlesztési Övezet ITI
	Homokhátság térségének komplex fejlesztése ITI
	Pest Megyei Duna Stratégia megvalósítása ITI

A Pest Megyei Területfejlesztési Program prioritásai mentén meghatározott beavatkozásoknak a 2014-2020-as fejlesztéspolitikai időszakhoz készülő operatív programokkal való kapcsolata egyértelműen kimutatható.

A következő táblázat tartalmazza az azonosított kulcsprojekteket (programok) listáját, illetve azok kapcsolódását a Pest megyei stratégiai program releváns prioritásaihoz, valamint a megfelelő országos operatív programokhoz.

4. táblázat: Kulcsprojekteket és kapcsolódásukat stratégiai programokhoz (forrás: Pest Megye Területfejlesztési Program)

Kulcsprojekt (program) megnevezése	Pest Megyei Területfejlesztési Programhoz való kapcsolódás	Operatív Programhoz való kapcsolódás	
		OP	Prioritástengely
Megyei befektetés ösztönző szervezet létrehozása és működtetése	I. Pest megye több lábon álló gazdaságának dinamizálása	VEKOP	8. Technikai segítségnyújtás
Ferihegyi Gazdasági Övezet komplex gazdaságfejlesztési programja	I. Pest megye több lábon álló gazdaságának dinamizálása	VEKOP	1. Vállalkozások versenyképességének javítása, a foglalkoztatás ösztönzése és a tudásgazdaság fejlesztése
		GINOP	1. Vállalkozások versenyképességének javítása, foglalkoztatásának ösztönzése
		EFOP	3. infrastrukturális beruházások a gyarapodó tudástőke érdekében 4. Gyarapodó tudástőke

²Az integrált területi beavatkozás (ITI -Integrated Territorial Investment) egy új típusú beavatkozás az Európai Unió területfejlesztési eszköztárában, melyet a tervek szerint a 2014-2020 időszakban lehet első alkalommal alkalmazni. Olyan területi fókuszú fejlesztést jelent, amely megvalósulhat egy régió belül, de akár több régiót is magában foglalhat. Jellemzője az integrált megközelítés, vagyis nem egyetlen operatív program célkitűzéseinek van alárendelve, hanem több operatív program több prioritástengelyének egy időben, egy helyen történő alkalmazására ad lehetőséget. További jellemzője, hogy az ITI-re előre elkülönített forráskeret áll rendelkezésre és önálló –a megvalósításért felelős- menedzsment. Az ITI igazi jelentősége, hogy különösen hatékonyan képes a szinergikus hatásokat kihasználni.

Lemaradásban lévő térségek (Szobi, Nagykátai, Aszódi, Ceglédi, Dabas/Ráckevei) gazdaságfejlesztési programjainak megvalósítása	II. Pest megye fejlődésben lemaradó térségeinek komplex fejlesztése	VP	1. A gazdaságok életképességének és versenyképességének fokozása a mezőgazdasági termelés valamennyi típusa és valamennyi régió esetében, az innovatív mezőgazdasági technológiák és a fenntartható erdőgazdálkodás elősegítése
		VEKOP	4. Térségi integrált közösségvezérelt fejlesztési programok – CLLD
		GINOP	1. Vállalkozások versenyképességének javítása, foglalkoztatásának ösztönzése
			5. Foglalkoztatás ösztönzés és a vállalati alkalmazkodóképesség fejlesztése
		EFOP	3. Infrastrukturális beruházások a gyarapodó tudástőke érdekében 4. Gyarapodó tudástőke
Duális képzés rendszerének kialakítása	VI. Társadalmi innováció-, megújulás-, a társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem	EFOP	2. Befogadó társadalom 4. Gyarapodó tudástőke 5. Jó állam
Vállalati technológia fejlesztések Pest megyében	I. Pest megye több lábon álló gazdaságának dinamizálása	VEKOP	1. Vállalkozások versenyképességének javítása, a foglalkoztatás ösztönzése és a tudásgazdaság fejlesztése
A Pest megyei vállalkozások pénzügyi eszközökhöz való hozzáférés feltételeinek javítása	I. Pest megye több lábon álló gazdaságának dinamizálása	VEKOP	2. Pénzügyi eszközök és szolgáltatások fejlesztése
Pest Megyei Flór Ferenc Kórház fejlesztése	VII. Testben és lélekben egészséges Pest megye EFOP	EFOP	1. Infrastrukturális beruházások a társadalmi befogadás területén
M4 Budapest és Cegléd közötti szakaszának megépítése	III. Közlekedés-fejlesztés Pest megye nemzetközi, regionális és térségi kapcsolatainak javítása érdekében	IKOP	1. Nemzetközi (TEN-T) közúti és vízi elérhetőség javítása
Hiányzó Ipoly hidak megépítése	III. Közlekedés-fejlesztés Pest megye nemzetközi, regionális és térségi kapcsolatainak javítása érdekében	IKOP	1. Nemzetközi (TEN-T) közúti és vízi elérhetőség javítása

Alapellátást biztosító önkormányzati tulajdonú intézmények energetikai megújítása	V. Fenntartható hatékonyan működő, a klímaváltozáshoz alkalmazkodó épített és természeti környezet kialakítása	VEKOP	5. Energiahatékonyság növelése, megújuló energiaforrások alkalmazása
Vízgazdálkodás fejlesztése Pest megyében	V. Fenntartható hatékonyan működő, a klímaváltozáshoz alkalmazkodó épített és természeti környezet kialakítása	KEHOP	1. A klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás
Pest megye térségmenedzselési kapacitásainak kialakítása és működtetése	VI. Társadalmi innováció-, megújulás-, a társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem	VEKOP	8. Technikai segítségnyújtás
Pest megyei kastélyprogram megvalósítása	VI. Társadalmi innováció-, megújulás-, a társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem	GINOP	5. Közszolgáltatások infrastrukturális háttérének energia-hatékonysági célú fejlesztései, illetve a szolgáltatások minőségének javítása

VEKOP: Versenyképes Közép-Magyarországi Operatív Program

GINOP: Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program

EFOP: Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program

VP: Vidékfejlesztési Program

IKOP: Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program

KEHOP: Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program

1.2.3 Duna Régió Stratégia (EDRS) (2011)

Az Európai Bizottság 2009 októberében felkért 14 országot a stratégia készítésében való közreműködésre. Az érintett tagállamok a Duna fenntartható fejlesztésére vonatkozóan 2009-ben közös együttműködési nyilatkozatot fogadtak el Ulmban. Elsősorban a Duna által érintett EU tagállamokra helyezve a hangsúlyt, azonban stratégiai partnerként bevonva a folyó mentén elhelyezkedő nem uniós országokat egyaránt. A Duna Régió Stratégia készítésének célja, hogy a 2014-ben induló új költségvetési periódusban a Duna makrorégió már közös európai fejlesztési és kutatási térségként kerüljön meghatározásra.

Az EU Duna Régió Stratégiája (továbbiakban: EUDRS) 11 cselekvési területet ölel fel az alábbi témák alapján:

- A közlekedés és az energiahálózatok fenntartható fejlesztése;
- Környezet- és vízvédalom;
- Társadalmi és gazdasági helyzet javítását célzó fejlesztések;
- Az irányítási rendszer fejlesztése.

A magyar Duna térségre vonatkozó átfogó cél: „A Duna integráló szerepének erősítése fenntartható fejlesztéssel”. A stratégia célrendszere három prioritás köré szerveződik:

- A Duna térség biztonságának erősítése országon belül és határokon átvívelően;
- Fenntartható gazdaságfejlesztés;
- A Duna térségi identitás és együttműködés erősítése.

A célrendszer négy horizontális intézkedést tartalmaz:

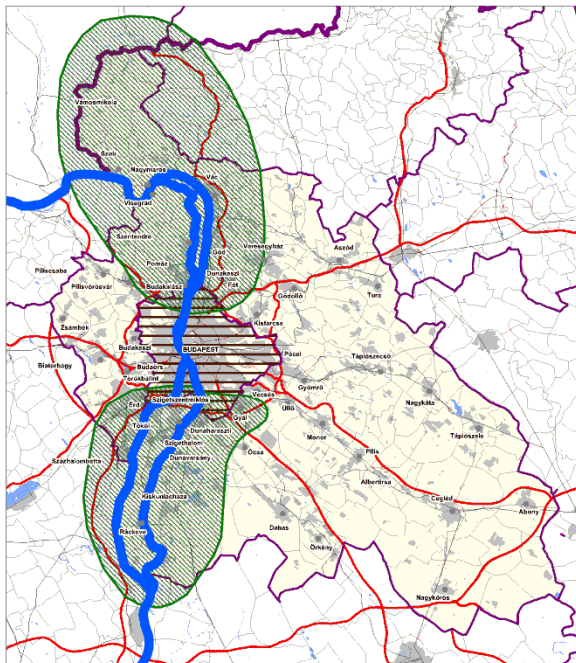
- A Duna-térség területi kohéziójának elősegítése;
- A klímaváltozás társadalmi-gazdasági és környezeti következményeinek mérséklése;
- Az EU egységes piacának elősegítése;
- Kutatás-fejlesztés és innováció elősegítése.

Pest Megye Önkormányzata területfejlesztési koncepciójában stratégiai célként határozta meg a **Pest Megyei Duna Stratégia** (továbbiakban: PM Duna Stratégia) elkészítését. A dokumentumot 2013. novemberében fogadták el a 77/2013 (XI.29.) PMÖ határozattal. A PM Duna Stratégia célja Pest megye közigazgatási határokön túlnyúló szemléletű integrált fejlesztéseinek megvalósítása a makro-regionális megközelítés gyakorlati, konkrét beavatkozásokra mutató alkalmazása által. A PM Duna Stratégia az EUDRS-hez kapcsolódva olyan beavatkozások megvalósítását irányozza elő, melyeken keresztül a megye hatékonyabban kezdeményezhet makroregionális együttműködéseket, és projekteket (vagy kapcsolódhat be ezekbe) a régió versenyképességének javítása, befektetések ösztönzése, jó gyakorlatok és technológiák átadása, vállalkozásai erősítése és külföldi piacokon való megjelenése érdekében.

9. ábra: A Duna stratégia célterületei

A PM Duna Stratégia az EUDRS négy pillére mentén az alábbi intézkedések (konkrét beavatkozásokat nevesítve) megvalósítását tűzte ki célul:

- Pest megye KAPU térség integrált fejlesztése
- Dunakanyar integrált fejlesztése
- Ráckeve és térsége integrált fejlesztése
- Ipoly mente felzárkóztatása
- Környezetipari és energetikai fejlesztések
- Intézményi kapcsolatok erősítése

A PM Duna Stratégiában meghatározott intézkedések beavatkozásai önállóan, elszigetelten egymástól nem valósíthatóak meg. A beavatkozási területek integrált megközelítését indokolja a Duna jelenlegi elválasztó szerepe, magának a folyónak és mellékfolyóinak kölcsönös egymástól való függése, ágazati szempontból pedig a feladatok szerteágazó volta. A célokat integrált területi beavatkozás (ITI) keretében kívánja a megye megvalósítani (PM Duna Stratégia ITI)

3. Területrendezési követelmények

Szigetszentmárton település területét érintő területrendezési tervek, amelyeknek való megfeleltetést biztosítani kell a településtervekben:

- Országos Területrendezési Terv (OTrT)
- Pest (Vár)megye Területrendezési Terve (PM TrT)

A területrendezési — településrendezési tervek tervhierarchiájának legmagasabb szintjén az **Országos Területrendezési Terv** áll. Az Országgyűlés 2018. decemberében hagyta jóvá a Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvényt (a továbbiakban Trtv.), mely az OTrT és a kiemelt térségek (Budapesti Agglomeráció, Balaton Kiemelt Üdülőkörzet) területrendezési terveiről szóló korábbi törvények helyébe lépett. A Trtv. 2019. március 15-től hatályos. A törvény Második része tartalmazza az Országos Területrendezési Tervet.

Az új OTrT-vel összhangban álló **Pest (Vár)megye Területrendezési Tervét** a Pest Megyei Közgyűlés Pest Megye Önkormányzata Közgyűlésének 10/2020. (VI.30.) önkormányzati rendeletével fogadta el.

3.1. Az OTrT és a PM TrT Térszerkezeti terveinek Szigetszentmárton településre vonatkozó elhatárolásai

A 3.1. ábra mutatja be az **Ország Szerkezeti Terve** Szigetszentmárton településre vonatkozó térképrészletét, illetve a Szigetszentmártont érintő országos területfelhasználási kategóriákat és országos műszaki infrastruktúra-hálózati elemeket.

Az OTrT az Ország Szerkezeti Terve szerint Szigetszentmárton területét az alábbi **országos területfelhasználási kategóriák** érintik:

- Erdőgazdálkodási térség
- Mezőgazdasági térség
- Vízgazdálkodási térség
- Települési térség

Szigetszentmárton területét érintő **országos jelentőségű műszaki infrastruktúra-hálózatok**:

- tervezett főút:
 - Szigetszentmiklós (M0) - Ráckeve (Csepel-szigeti gerincút)
- tervezett országos törzshálózati vasúti pálya:
 - Budapestet délről kerülő vasútvonal (V0): Szárliget – Szár – Bodmér – Vértesacska – Vereb – Baracska – Ercsi – Szigetszentmárton – Kiskunlacháza – Bugyi – Dabas – Újhartyán – Ceglédbercel
- nemzetközi és országos jelentőségű vízi út
 - Ráckevei Duna

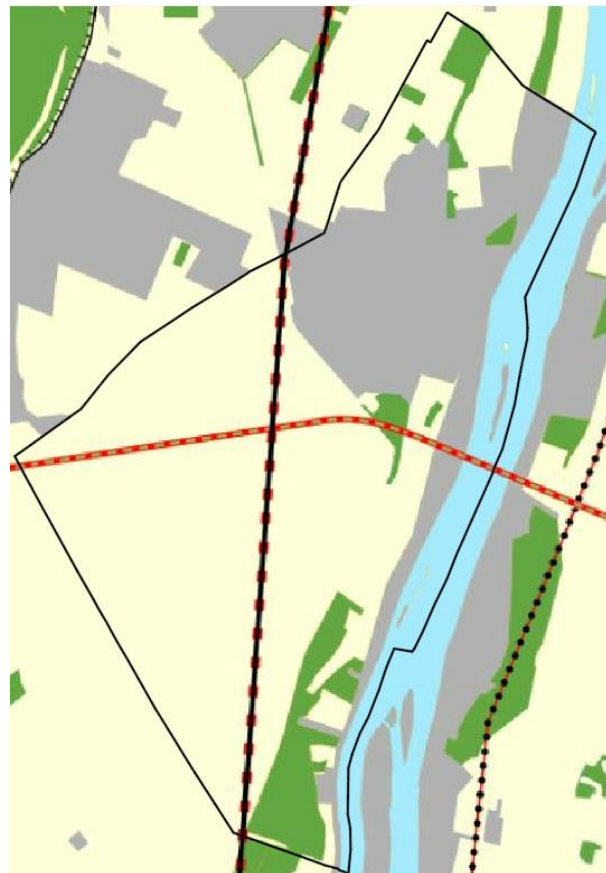
3.1. ábra: Az Ország Szerkezeti tervének vonatkozó részlete

Országos területfelhasználási kategóriák

- Erdőgazdálkodási térség
- Mezőgazdasági térség
- Vízgazdálkodási térség
- Települési térség

Közlekedési hálózatok és egyedi építmények

- Gyorsforgalmi út (meglévő)
- Gyorsforgalmi út (tervezett)
- Főút (meglévő)
- Főút (tervezett)
- Nagysebességű vasútvonal (tervezett)
- Egyéb országos törzshálózati vasúti pálya (meglévő)
- Egyéb országos törzshálózati vasúti pálya (tervezett)
- Nemzetközi kereskedelmi repülőtér (meglévő)
- Közös felhasználású katonai és polgári repülőtérre fejleszhető repülőtér (meglévő)
- Országos kerékpárútvonal
- Országos kikötő (meglévő)
- Határkikötő (meglévő)

Energetikai hálózatok és egyedi építmények

- Atomerőmű (meglévő)
- Atomerőmű (tervezett)
- Egyéb 50 MW vagy annál nagyobb névleges teljesítőképességű erőmű (meglévő)
- Egyéb 50 MW vagy annál nagyobb névleges teljesítőképességű erőmű (tervezett)
- 750 kV-os átviteli hálózati távvezeték (meglévő)
- 750 kV-os átviteli hálózati távvezeték (tervezett)
- 400 kV-os átviteli hálózati távvezeték (meglévő)
- 400 kV-os átviteli hálózati távvezeték (tervezett)
- 220 kV-os átviteli hálózati távvezeték (meglévő)
- 220 kV-os átviteli hálózati távvezeték (tervezett)
- Földgázszállító vezeték (meglévő)
- Földgázszállító vezeték (tervezett)
- Kőolajszállító vezeték (meglévő)
- Termékvezeték (meglévő)

Vízi létesítmények

- VTT-tározó (meglévő)
- VTT-tározó (tervezett)
- Országos vízkár-elhárítási célú tározó (meglévő)
- Országos vízkár-elhárítási célú tározó (tervezett)
- Kiemelt jelentőségű vízi építmény (meglévő)
- Országos jelentőségű csatorna (meglévő)
- Országos jelentőségű csatorna (tervezett)
- Elsőrendű árvízvédelmi fővédvonal (meglévő)
- Elsőrendű árvízvédelmi fővédvonal (tervezett)

Hulladékgazdálkodási létesítmények

- Veszélyeshulladék-lerakó (meglévő)
- Veszélyeshulladék-égetőmű (meglévő)
- Radioaktív hulladék-tároló (meglévő)

Alaptérképi elemek

- Országhatár
- Megyehatár
- Település közigazgatási határa

3.2. ábra: PM TrT Térségi Szerkezeti tervének vonatkozó részlete (2020)

A 3.2. ábra mutatja be a **PM TrT Térszerkezeti Terve** Szigetszentmárton településre vonatkozó térképrészletét, illetve a Szigetszentmártont érintő vármegyei területfelhasználási kategóriákat és térségi műszaki infrastruktúra-hálózati elemeket.

Szigetszentmárton területét az alábbi **vármegyei területfelhasználási kategóriák** érintik:

- Erdőgazdálkodási térség
- Mezőgazdasági térség
- Vízgazdálkodási térség
- Települési térség

Szigetszentmárton területét érintő **országos és térségi műszaki infrastruktúra-hálózatok**:

- meglévő országos mellékút
 - 51107 j. (Szigethalom) – Szigetszentmárton - Ráckeve
 - 51111 j. Szigetszentmárton-Szigetújfalu
- tervezett főút:
 - Szigetszentmiklós (M0) - Ráckeve (Csepel-szigeti gerincút)
 - Szabadegyháza (62. sz. főút) – Adony – Ráckeve - Kiskunlacháza (51. sz. főút) tervezett főúti kapcsolat
- meglévő országos vasúti mellékvonal
 - Budapest-Ráckeve (H6) HÉV vonal
- tervezett országos törzshálózati vasúti pálya:
 - Budapestet délről kerülő vasútvonal (V0): Szárliget – Szár – Bodmér – Vértesacsa – Vereb – Baracska – Ercsi – Szigetszentmárton – Kiskunlacháza – Bugyi – Dabas – Újhartyán – Ceglédbercel
- nemzetközi és országos jelentőségű vízi út
 - Ráckevei Duna

Érintett térségi területfelhasználási kategóriák	Területrendezési követelmények
Erdőgazdálkodási térség 78,9935 ha	Az erdőgazdálkodási térségben az erdőterület övezet a térséget lefedő erdők övezetére vonatkozó szabályok szerint, valamint az erdőtelepítésre javasolt terület övezetére vonatkozó szabályok figyelembevételével kell, meglévő és tervezett erdő övezetként differenciáltan lehatárolni.
Mezőgazdasági térség 649,1661 ha	A mezőgazdasági térség területének legalább 75%-át a mezőgazdasági terület övezetébe kell sorolni, a fennmaradó részen nagyvárosias lakóterület és vegyes terület építési övezet nem jelölhető ki.
Vízgazdálkodási térség 97,6516 ha	A vízgazdálkodási térség területét – e törvény hatálybalépését megelőzően már jogszerűen kijelölt beépítésre szánt területek kivételével – vízgazdálkodási terület, vízgazdálkodási célú erdőterület, vízgazdálkodási célú mezőgazdasági terület, természetközeli terület, zöldterület, továbbá különleges beépítésre nem szánt honvédelmi, katonai és nemzetbiztonsági célú terület vagy honvédelmi célú erdőterület övezetbe kell sorolni, és a működési területével érintett vízügyi igazgatási szervvel egyeztetve kell pontosítani.
Települési térség 244,2873 ha	A települési térség területén bármely építési övezet, övezet kijelölhető.

Egyéb, a térségi területfelhasználással összefüggő követelmények	
Borvidéki település szőlő termőhelyi katasztere I-II. osztályú területei	Borvidéki település szőlő termőhelyi katasztere I-II. osztályú területeihez tartozó földrészlet —a különleges mezőgazdasági üzemi terület kivételével— nem minősíthető beépítésre szánt területté. A VINGIS adatbázis szerinti szőlő termőhely kataszteri területbe tartoznak Szigetszentmárton közigazgatási területén az alábbi hrsz-ú területek: 010/1-10; 010/12-13; 010/16; 010/18-21; 010/23; 010/24-30; 010/32-38; 010/41-47; 016/10
Országos Gyümölcs Termőhely Kataszterbe tartozó területek	Az Országos Gyümölcs Termőhely Kataszter I. és II. osztályú területeihez tartozó földrészlet - a különleges mezőgazdasági üzemi terület kivételével - nem minősíthető beépítésre szánt területté. A nyilvántartás szerint Szigetszentmárton közigazgatási területén a kataszterbe 2014. előtt felvett 010/1-10; 010/19-20; 058/68-69; 059/3-5 hrsz-ú területek tartoznak az Országos Gyümölcs Termőhely Kataszterbe.

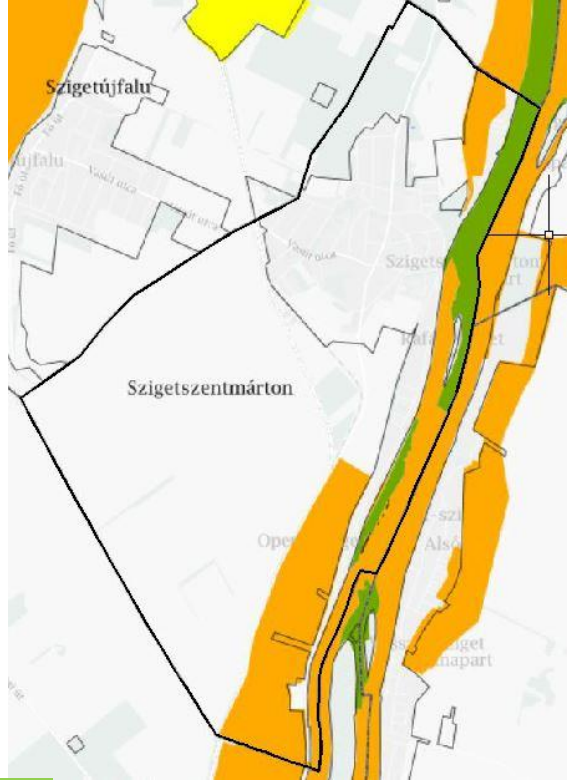
3.2. Szigetszentmárton közigazgatási területét érintő térségi övezetek

Országos övezetek

Az alábbi táblázatban mutatjuk be Szigetszentmárton közigazgatási területének országos övezetek általi érintettségét.

Trtv.	MvM rendelet	PM TrT	országos övezetek	Szigetszentmárton érintettsége
melléklete				
3/1		3.1.	Ökológiai hálózat magterületének övezete	+
3/1		3.1.	Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete	+
3/1		3.1.	Ökológiai hálózat puffertérületének övezete	—
3/2		3.2.	Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete	—
	1.	3.2.	Jó termőhelyi adottságú szántók övezete	—
3/3		3.3.	Erdők övezete	+
	2.	3.3.	Erdőtelepítésre javasolt terület övezete	—
	3.	3.4.	Tájképvédelmi terület övezete	+
3/4		3.5.	Világörökségi és világörökségi várományos területek övezete*	—
	4.	3.6.	Vízminőség-védelmi terület övezete	+
	5.	3.7.	Nagyvízi meder övezete	—
	6.		VTT-tározók övezete	—
3/5		3.8.	Honvédelmi és katonai célú terület övezete	—

A táblázat 1-4., 6., 9. és 13. soraiban meghatározott országos övezetek területi lehatárolását és szabályait a Trtv., a táblázat 5., 7., 8., 10-12. soraiban meghatározott országos övezetek területi lehatárolását és szabályait a területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról szóló 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet határozza meg.

ÖKOLÓGIAI HÁLÓZAT MAGTERÜLET ÉS ÖKOLÓGIAI FOLYOSÓ ÖVEZETE	
Trtv. 3/1. melléklet	PM TrT 3.1. melléklet
	
<p> magterület ökológiai folyosó pufferterület </p>	<p> magterület ökológiai folyosó pufferterület </p>
<p>A magterület övezetbe olyan természetes vagy természetközeli élőhelyek tartoznak, amelyek az adott területre jellemző természetes élővilág fennmaradását és életkörülményeit hosszú távon biztosítani képesek, és több védett vagy közösségi jelentőségű fajnak adnak otthont.</p> <p>Az ökológiai folyosó övezetbe olyan területek - többnyire lineáris kiterjedésű, folytonos vagy megszakított élőhelyek, élőhelysávok, élőhelymozaikok, élőhelytöredékek, élőhelyláncolatok - tartoznak, amelyek döntő részben természetes eredetűek, és amelyek alkalmasak az ökológiai hálózathoz tartozó egyéb élőhelyek - magterületek, pufferterületek - közötti biológiai kapcsolatok biztosítására.</p> <p>Pufferterület övezete Szigetszentmárton közigazgatási területét nem érinti.</p>	
<p>Területrendezési követelmények:</p> <p>Az ökológiai hálózat magterületének és ökológiai folyosójának övezetében csak olyan vármegyei területfelhasználási kategória és vármegyei övezet, valamint a településrendezési tervben olyan övezet és építési övezet jelölhető ki, amely az ökológiai hálózat magterülete és az ökológiai hálózat ökológiai folyosója természetes és természetközeli élőhelyeit és azok kapcsolatait nem károsítja.</p> <p>A magterület és az ökológiai folyosó övezetekben új beépítésre szánt terület nem jelölhető ki, kivéve, ha:</p> <ol style="list-style-type: none"> a települési területet az ökológiai hálózat magterülete, vagy az ökológiai folyosó, vagy a magterület és az ökológiai folyosó körülzárja, és a kijelölést más jogszabály nem tiltja. <p>A fenti a) és b) kivételek együttes fennállása esetén, a beépítésre szánt terület területrendezési hatósági eljárás alapján jelölhető ki.</p>	

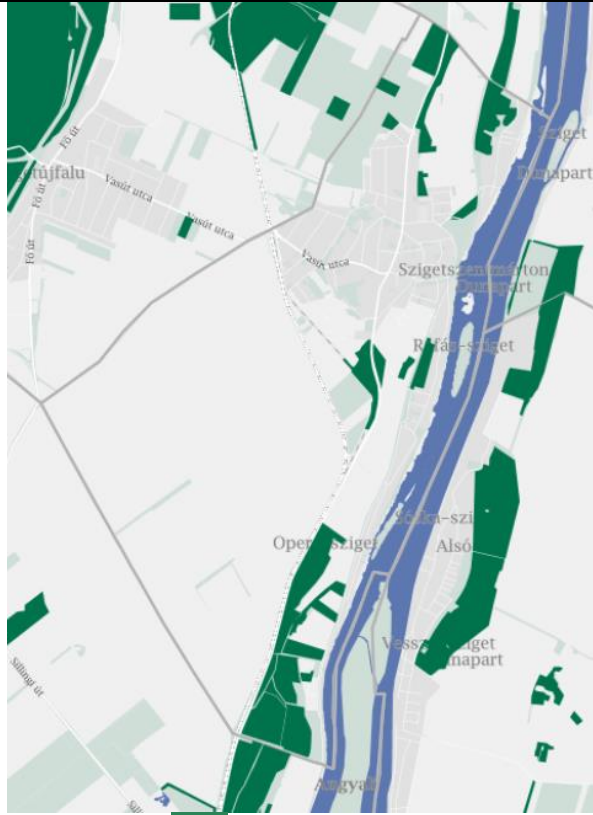

A közlekedési és energetikai infrastruktúra-hálózatok elemeinek nyomvonala, továbbá az erőművek az ökológiai folyosó és az érintkező magterület természetes élőhelyeinek fennmaradását biztosító módon, az azok közötti ökológiai kapcsolatok működését nem akadályozó műszaki megoldások alkalmazásával helyezhető el.

Az övezetekben bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető. Új célkitermelőhely és külfejtéses művelésű bányatelek nem létesíthető, meglévő külfejtéses művelésű bányatelek horizontálisan nem bővíthető.

Az erőművek közül csak háztartási méretű kiserőmű létesíthető épületen elhelyezve.

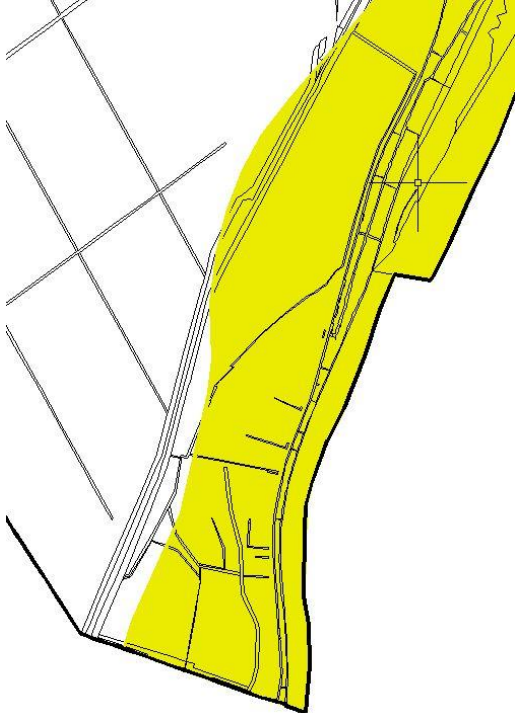
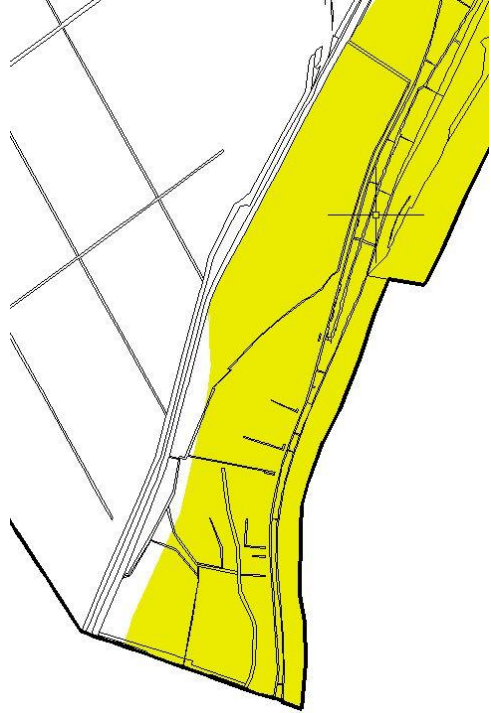
A település közigazgatási területét érintő H6 HÉV vonal fejlesztésével összefüggésben 2022-ben történt TRE módosítás, illetve településrendezési eljárás során a HÉV terület környezetében az ökológiai hálózat ökológiai folyosó övezetének lehatárolása pontosításra került. Tekintettel arra, hogy a HÉV és a vele párhuzamosan futó országos mellékút (Ráckevei út) táj- és természetvédelmi szempontból értéket nem képvisel, ezért a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság hozzájárult az ökológiai folyosó övezetnek a HÉV, illetve a mellette húzódó közút keleti határvonalához való igazításához. A területi tervekben szereplő és a DINPI által elfogadott módosított lehatárolást az alábbi tervlap részletek mutatják be.

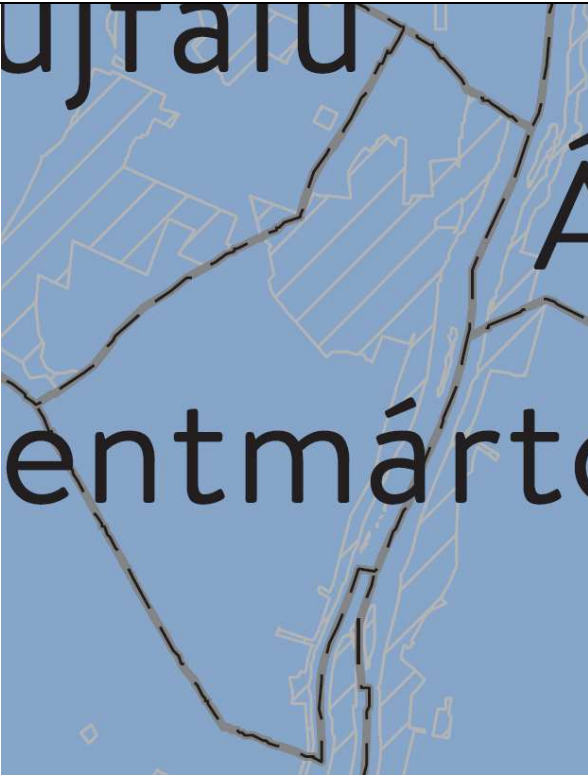

<p>Területi tervekben szereplő ökológiai folyosó övezet lehatárolás Szigetszentmárton közigazgatási területének déli részén, a HÉV, illetve a Ráckevei út mentén</p>	<p>A DINPI által elfogadott pontosított ökológiai folyosó övezet lehatárolás Szigetszentmárton közigazgatási területének déli részén, a HÉV, illetve a Ráckevei út mentén</p>
	

ERDŐK ÖVEZETE	
Trtv. 3/3. melléklet	PM TrT 3.3. melléklet
 <p>Erdők övezete</p>	
<p>Erdők övezetébe az Országos Erdőállomány Adattárban szereplő erdők és az erdőgazdálkodási célokat közvetlenül szolgáló földterületek tartoznak.</p> <p>Területrendezési követelmények: Az erdők övezetébe tartozó területeket az adott településnek a településrendezési tervében legalább 95%-ban erdőterület övezetbe kell sorolnia. A Trtv. hatálybalépését megelőzően kijelölt beépítésre szánt területek, valamint az Ország Szerkezeti Terve által kijelölt települési térség területein lévő erdők övezetének területét a számításnál figyelmen kívül kell hagyni. Az övezetben külfajteses művelésű bányatelket megállapítani és bányászati tevékenységet engedélyezni a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó szabályok szerint lehet. Erőművek közül csak háztartási méretű kiserőmű létesíthető, épületen elhelyezve.</p>	

TÁJKÉPVÉDELMI TERÜLET ÖVEZETE	
MvM rendelet 3. melléklet	PM TrT 3.4. melléklet
 <p>Újfalu Szigetszentmárton</p> <p>Tájképvédelmi terület övezete</p>	 <p>Újfalu Szigetszentmárton</p> <p>Tájképvédelmi terület övezete</p>
<p>Az övezetbe a természeti adottságok, rendszerek, valamint az emberi tevékenység kölcsönhatása, változása következtében kialakult olyan területek tartoznak, amelyek a táj látványa szempontjából sajátos és megkülönböztetett fontosságú, megőrzésre érdemes esztétikai jellemzőkkel bírnak.</p> <p>Területrendezési követelmények: Az övezet területére a település teljes közigazgatási területére készülő településrendezési eszköz megalapozó vizsgálata keretében meg kell határozni a tájjelleg megőrzendő elemeit, elemegyütteseit, valamint a tájképi egység és a hagyományos tájhasználat helyi jellemzőit. A településrendezési eszközökben a területfelhasználás és az építés helyi rendjének egyedi szabályait meg kell határozni. Bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető. A tájképvédelmi terület övezetében a közlekedési, elektronikus hírközlési és energetikai infrastruktúra-hálózatokat, továbbá az erőműveket a tájképi egység megőrzését és a hagyományos tájhasználat fennmaradását nem veszélyeztető műszaki megoldások alkalmazásával kell megvalósítani.</p>	

A település közigazgatási területét érintő H6 HÉV vonal fejlesztésével összefüggésben 2022-ben történt TRE módosítás, illetve településrendezési eljárás során a HÉV terület környezetében a tájképvédelmi terület övezetének lehatárolása pontosításra került. Tekintettel arra, hogy a HÉV és a vele párhuzamosan futó országos mellékút (Ráckevei út) területe tájképvédelmi értéket nem képvisel, ezért a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság hozzájárult a tájképvédelmi terület övezetnek a HÉV, illetve a mellette húzódó közút keleti határvonalához való igazításához. A területi tervekben szereplő és a DINPI által elfogadott módosított lehatárolást az alábbi tervlap részletek mutatják be.

<p>Területi tervekben szereplő tájképvédelmi terület övezet lehatárolás Szigetszentmárton közigazgatási területének déli részén, a HÉV, illetve a Ráckevei út mentén</p>	<p>A DINPI által elfogadott pontosított tájképvédelmi terület övezet lehatárolás Szigetszentmárton közigazgatási területének déli részén, a HÉV, illetve a Ráckevei út mentén</p>
	

VÍZMINŐSÉG-VÉDELMI ÖVEZET	
MvM rendelet 4. melléklet	PM TrT 3.6. melléklet
	
 <p>Vízminőség-védelmi terület övezete</p>	 <p>Vízminőség-védelmi terület övezete</p>

Az övezetbe a felszíni és felszín alatti vizek, az emberi fogyasztásra, használatra szánt vizek és a vízkivételi művek, továbbá a halak életfeltételeinek biztosítása érdekében kijelölt vizek megóvását szolgáló védelem alatt álló területek tartoznak

Területrendezési követelmények:

Az övezetbe tartozó települések településrendezési eszközeinek készítése során ki kell jelölni a vízvédellel érintett területeket. A kijelölt vízvédellel érintett területekre vonatkozó egyedi szabályokat a helyi építési szabályzatban kell megállapítani.

A vízminőség-védelmi terület övezetében bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető.

Megyei övezetek

Az alábbi táblázatban mutatjuk be Szigetszentmárton közigazgatási területének megyei övezetek általi érintettségét.

PM TrT mellékletei	megyei övezetek	Szigetszentmárton érintettsége
A Trtv. és az MvM rend. szerinti övezetek		
3.9.	Ásványi nyersanyagvagyon övezete	—
3.10.	Rendszeresen belvízjárta terület övezete	—
3.11.	Tanyás területek övezete	—
3.12.	Földtani veszélyforrás terület övezete	—
Egyedileg meghatározott megyei övezetek		
3.13.1.	Innovációs-technológiai fejlesztés támogatott célterületének övezete	—
3.13.2.	Logisztikai fejlesztések támogatott célterületének övezete	—
3.13.3.	Turisztikai fejlesztések támogatott célterületének övezete	+
3.13.4.	Kertes mezőgazdasági területek övezete	—
3.13.5.	Klímaváltozásnak fokozottan kitett területek övezete	—

A táblázat 1-4. soraiban szereplő, Trtv-ben megállapított megyei övezetekre vonatkozó szabályokat az MvM rendelet, a táblázat 5-9. soraiban szereplő egyedileg meghatározott megyei övezetekre vonatkozó szabályokat a PM TrT-ről szóló PM Közgyűlés 10/2020. (VI.30.) önkormányzati rendelete határozza meg. A megyei övezetek lehatárolását a PM TrT tartalmazza.

A Trtv. 21. §-a szerint: „21. § (1) A kiemelt térségi és megyei övezetek területén a vonatkozó országos övezetek előírásait is alkalmazni kell. (2) A törvény és a 19. § (4) és (5) bekezdése szerinti miniszteri rendelet övezeti előírásait a vonatkozó ágazati jogszabályokkal együtt kell alkalmazni.”

TURISZTIKAI FEJLESZTÉSEK TÁMOGATOTT CÉLTERÜLETÉNEK ÖVEZETE**PM TrT 3.13.3. melléklet**

A turisztikai fejlesztések támogatott célterületének övezetével érintett települések településfejlesztési koncepciója, integrált településfejlesztési stratégiája és településrendezési eszközei készítése, felülvizsgálata, valamint módosítása során a turisztikai fejlesztések (a párhuzamos fejlesztések elkerülése érdekében) a térségi szempontok figyelembevételével, a koordinált tervezés keretében, valamint a folytonosságot biztosító nyomvonalak megteremtésével valósítható meg.

 Turisztikai fejlesztések támogatott célterülete által érintett település

4. TERVI ELŐZMÉNYEK, ÉRVÉNYES TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI DÖNTÉSEK ÉS AZOK ÉRVÉNYESÜLÉSE

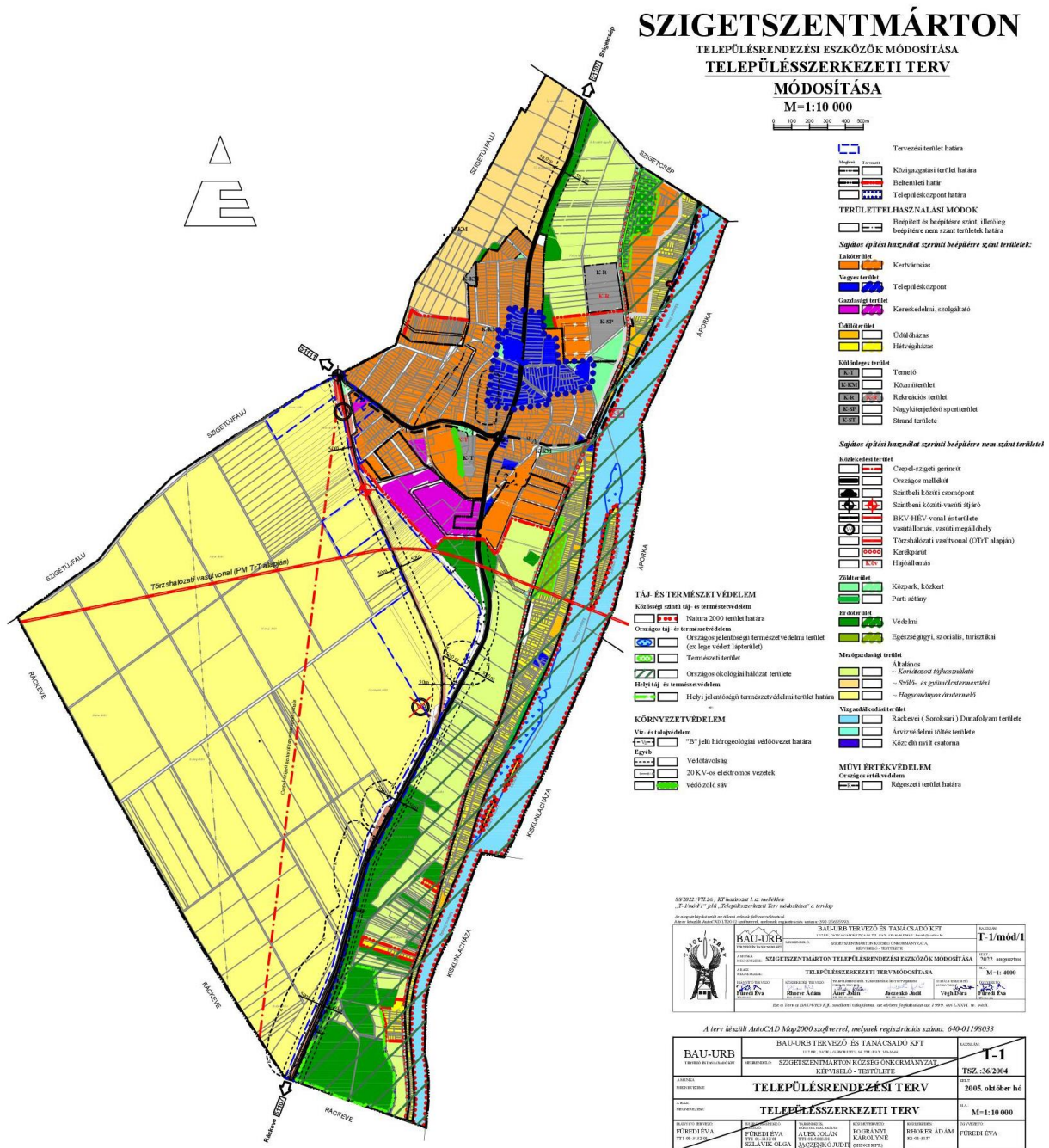
4.1. A település településrendezési tervi előzményeinek vizsgálata

4.1.1. A hatályban lévő településrendezési eszközök

4.1.1.1. Településszerkezeti terv - a teljes közigazgatási területre

(Szigetszentmárton település 88/2022. (VII.26.) számú Képviselő-testületi határozattal módosított 63/2005. (XI.07.) számú Képviselőtestületi-határozat melléklete)

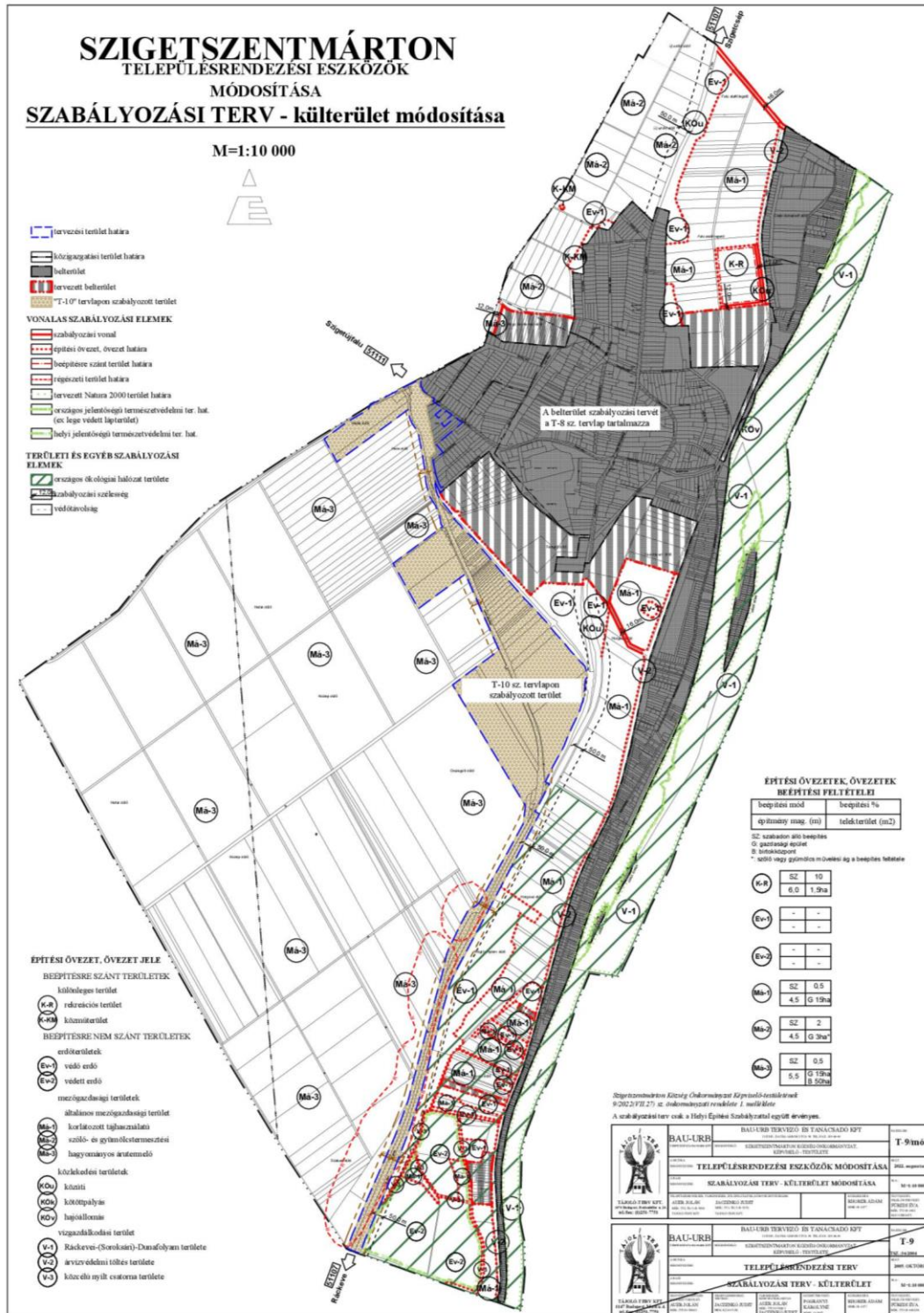
(Tervező: BAU-URB Kft. Budapest, 2022.)

4.1.1.2. Szabályozási Tervek

(Szigetszentmárton község Önkormányzat képviselő-testületének 9/2022 (VII.27.) önkormányzati rendeletével módosított 11/2005. (XI.08.) önkormányzati rendelet mellékletei) (Tervező: BAU-URB Kft. Budapest, 2022.)

Külterületi Szabályozási Terve (T-9)

Belterület Szabályozási Terve (T-8)

A hatályban lévő belterületi Szabályozási Terv nem digitális alaptérképen készült, így e fejezetben az nem mutatható be.

4.1.1.3. A hatályos Településszerkezeti Terv megállapításai, megvalósult elemek

A hatályos Településszerkezeti Terv megállapításai az alábbi meglévő és fejlesztésre kijelölt terület-felhasználási elemeket tartalmazza:

Beépítésre szánt területek

Lakóterület

- Lke-kertvárosias

Vegyes terület

- Vt-településközpont vegyes terület

Gazdasági terület

- Gksz-kereskedelmi, szolgáltató terület

Üdülőterület

- Üü üdülőházas üdülőterület
- Üh-hétfélig házas üdülőterület

Különleges terület

- K-T-temető
- K-SP-nagykiterjedésű sportterület
- K-ST-strand területe
- K-KM-közművek üzemi területe

Beépítésre nem szánt területek

Zöldterület

- Z-közpark, közkert
- Z-partisétány

Erdőterület

- Ev-védelmi
- Ee-egészségügyi, szociális, turisztikai

Mezőgazdasági terület-általános

- Má-1-korlátozott használatú
- Má-2-szőlő- és gyümölcsstermesztési
- Má-3-hagyományos árutermelő

Vízgazdálkodási terület

- V-1-Ráckevei (Soroksári) Duna-folyam területe
- V-2-árvízvédelmi töltés területe
- V-3-közcélú nyílt csatorna

A hatályos Településszerkezeti Terv megvalósult elemei

Lakóterületek:

A meglévő és a folyamatosan beépülő lakóterületek kertvárosias beépítésű lakóterületek. A TSZT-ben kijelölt lakóterület-fejlesztési területek jelentős lakóház építési igényt ki tudnak elégíteni, további lakóterület-fejlesztési területek kijelölésére távlatban nincs szükség. A hatályos TSZT szerint a Duna utca mellett kijelölt tervezett lakóterület valósult meg.

Gazdasági területek:

A tervezett gazdasági területek beépítése még nem kezdődött el, így továbbra is nagy tartalék beépítetlen gazdasági területtel rendelkezik a település. A belterületen található meglévő gazdasági területek átépítése, korszerűsítése folyamatos.

Üdülőterület:

Az üdülőterület mára már teljesen beépült. A kis telkekre általában horgászházak, a nagyobbakra üdülőépületek épültek.

Vegyes területek:

A tervezett településközpontban az átépítések, felújítások folyamatosak (óvoda, ált. iskola stb), a közterek szépülnek, az itt lakók részére egyre élhetőbbé válik.

A hatályos TSZT-ben megfogalmazott fejlesztések elindultak, a település még sok tartalék, fejlesztési területtel rendelkezik.

Zöldterületek:

Az elmúlt években kiépítésre került a funkcionális szempontból meghatározó Duna-ágot végig kísérő, közterületként nyilvántartott **parti sáv**. A változó szélességű – helyenként csak 3 m, néhol 20 m széles területsáv szerepe többrétű. Egyrészt lehetőséget nyújt nemcsak a part menti ingatlanulajdonosok, hanem a többi üdülő, illetve ide látogató számra is a vízhez való lejutásra, amely másrészt jelentős ökológiai felület.

Az utóbbi évek zöldfelületi beruházása az Európai Unió támogatással megvalósult Dunaliget sétány és játszósziget fejlesztés a Nyárfa utca mentén.

Parkolás:

A közintézmények parkolási igényei megoldottak, hiány a szabadidős létesítményeknél és a HÉV állomásnál jelentkezik.

Közutak:

Elkezdődött az utak szilárd burkolattal történő ellátása, több utca burkolatának felújítása, szegélykövezése, az üdülőterület és település összekötő útjának korszerűsítése.

Kerékpár utak:

A szabadidős kerékpáros forgalom a település területén a meglévő utakon bonyolódik le.

A HÉV állomásnál a kerékpáros és gyalogos infrastruktúra korszerűtlen.

Közművesítés:

Elkezdődött több utca csapadékvíz elvezetésére valamint szikkasztására alkalmas árokrendszer kiépítése. Kisebb, részleges felújítások történtek az ivóvízhálózaton és megvalósult a KEOP-1.3.0/2F/09-2010-0011 azonosító számú Dunavarsány Város és Szigetszentmárton Község ivóvízminőség javító beruházása keretében a kitermelt víz arzén-, vas- és mangántalanítása valamint ezen a projekt keretében az Orvos közti és a Nyárfa utcai vízmű között megtörtént a gerincvezeték és a kapcsolódó tolózárok, tűzcsapok cseréje is. Továbbá megkezdődött az üdülőterület csatornázása.

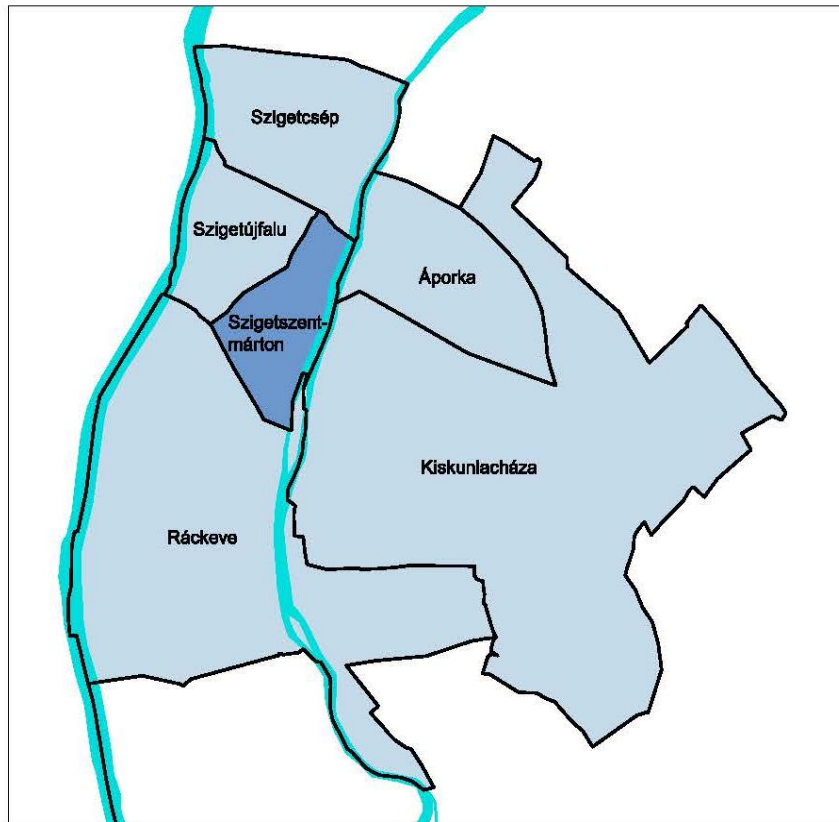
Hulladékgazdálkodás:

Elkezdődött a szelektív hulladékgyűjtés megoldása.

4.2. A szomszédos települések hatályos településszerkezeti terveinek – az adott település fejlesztését befolyásoló – vonatkozó megállapításai

Szigetszentmárton közigazgatási területét Pest megyei települések (Szigetcsép, Áporka, Kiskunlacháza, Ráckeve, Szigetújfalu) határolják.

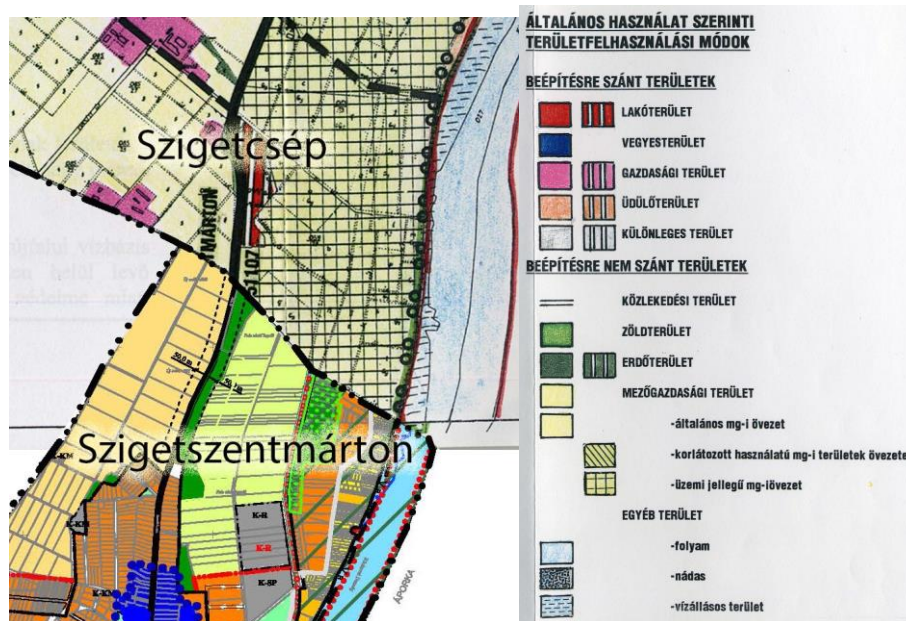
10. ábra Szigetszentmárton szomszédos települései

Szigetszentmárton közigazgatási területével határos települések mentén konfliktust eredményező területfejlesztéseket a szomszédos települések hatályos településrendezési tervei nem tartalmazznak. A szomszédos települések jelenlegi hatályos településrendezési terveinek véleményezésekor ellenvélemények nem fogalmazódtak meg Szigetszentmárton és a szomszédos települések fejlesztési szándékaival szemben.

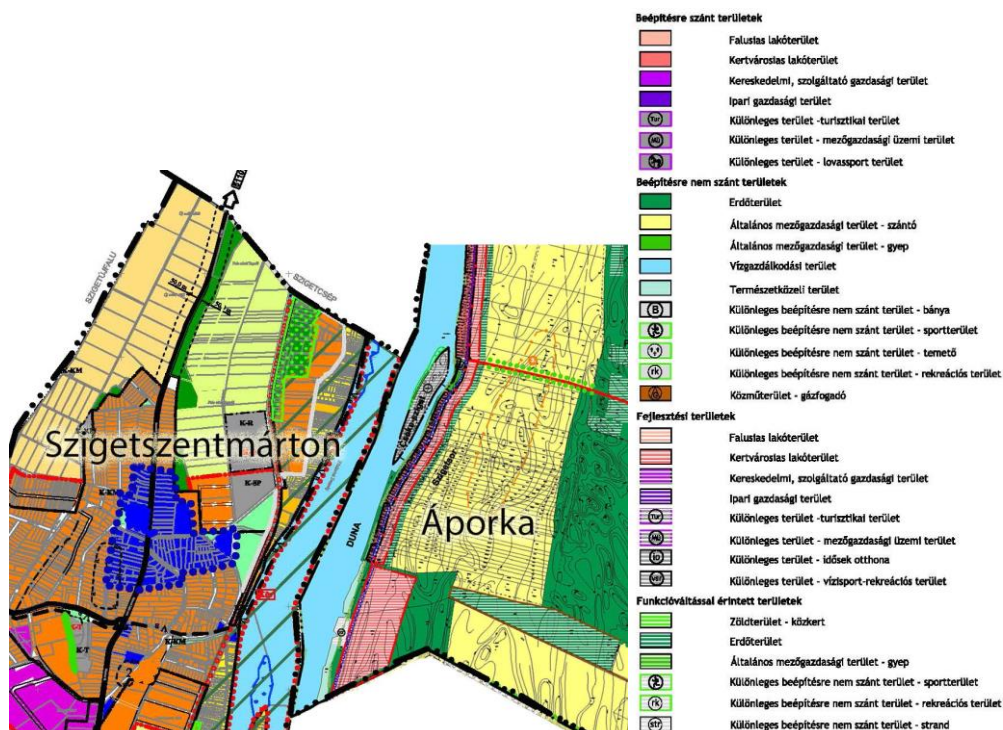
A következőkben bemutatjuk Szigetszentmárton közigazgatási határai mellett cca.: 300 m-es területi sávban a szomszédos települések hatályos településszerkezeti terveiben meghatározott terület-felhasználásokat:

1. Szigetcsép

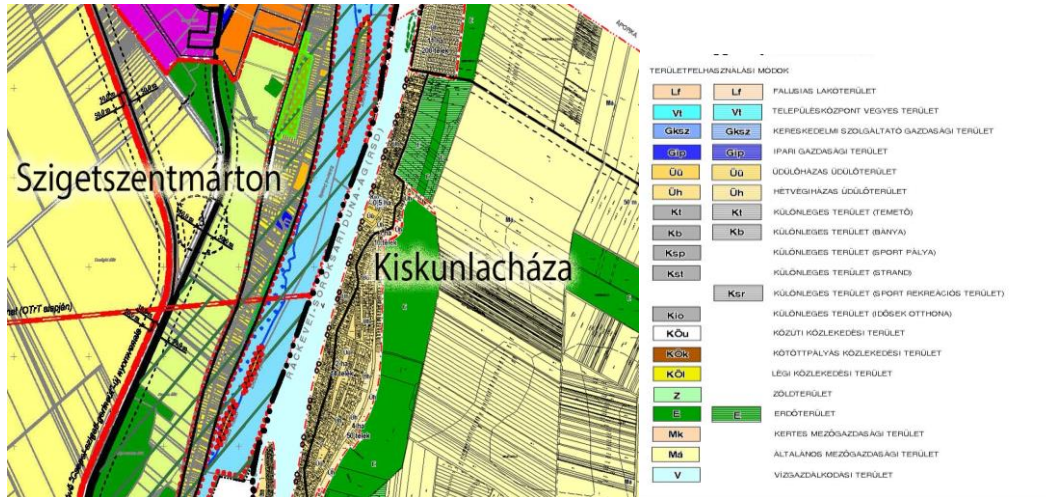
Szigetcsép közigazgatási határa mentén beépítésre nem szánt mezőgazdasági területek találhatók.

2. Áporka

Szigetszentmárton Áporkától a Ráckevei-(Soroksári)-Duna-ág választja el, így ez irányban a település vízgazdálkodási területtel határos. Áporka RSD melletti terület beépítése nincsen zavaró hatással Szigetszentmártonra.

3. Kiskunlacháza

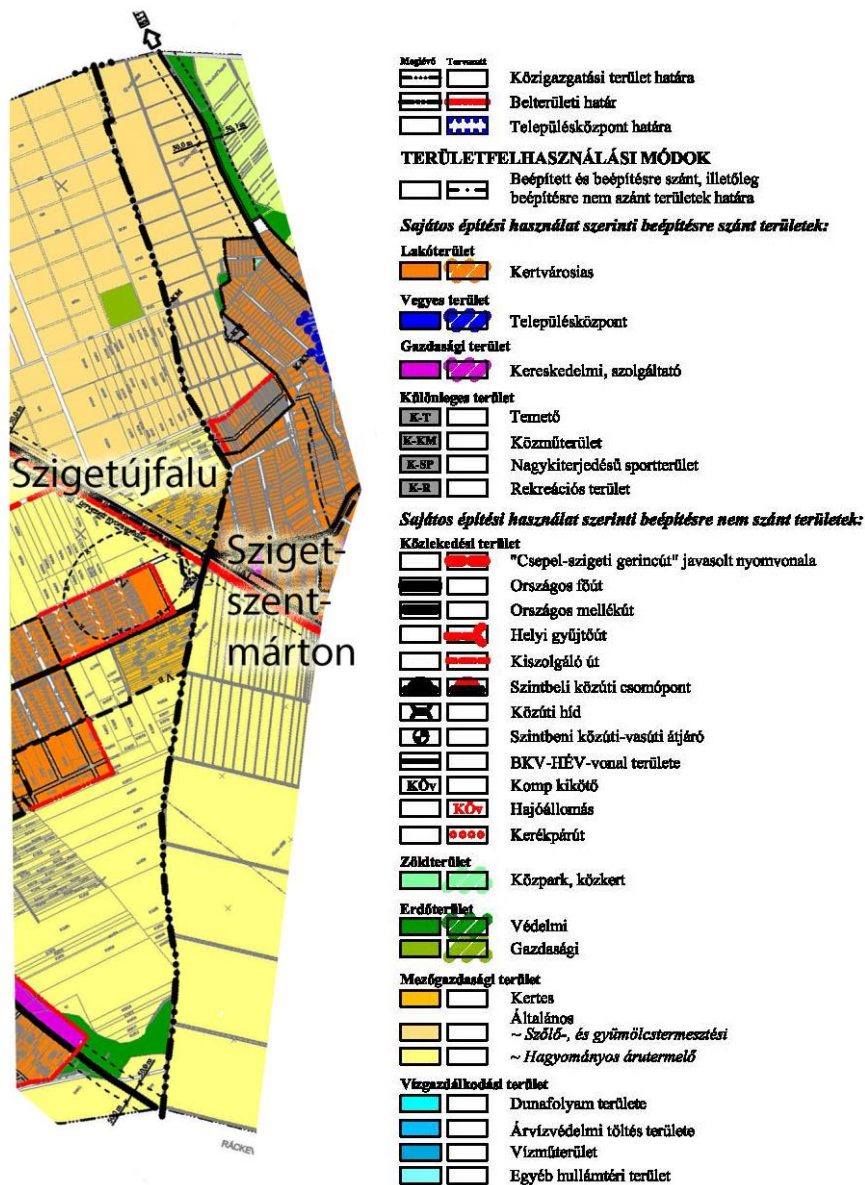
Szigetszentmártont Kiskunlacházától a Ráckevei-(Soroksári)-Duna-ág választja el, így ez irányban a település vízgazdálkodási területtel határos. Kiskunlacháza RSD melletti terület beépítése nincs zavaró hatással Szigetszentmártonra.

4. Ráckeve

Ráckeve közigazgatási határa mentén beépítésre nem szánt mezőgazdasági és erdő területek találhatók.

5. Szigetújfalu

Szigetújfalu közigazgatási határa mentén beépítésre nem szánt mezőgazdasági területek (kertes, szőlő- és gyümölcsstermesztési valamint hagyományos árutermelő) találhatóak.

4.3. Hatályos településfejlesztési döntések bemutatása

4.3.1. A hatályos településfejlesztési koncepció megállapításai

Szigetszentmárton község a jelenleg hatályos Településszerkezeti Tervet megalapozó **Településfejlesztési Koncepcióját** 2003-2004-ben készítette el, amelyet a 17/2004. (III.9.) sz. KT. határozatával fogadott el. Az elfogadást követően hosszú idő telt el.

2012-ben elkezdődött a településrendezési tervek megreformálása, amikor Magyarország kormánya rendeletet alkotott a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről (314/2012.(XI.8. Korm. rend.).

E rendelet szerint a településfejlesztési koncepció (TFK) és az integrált településfejlesztési stratégia (ITS), valamint a településrendezési eszközök készítésének tartalmi követelményrendszere teljesen megváltozott, amely szükségessé tette a települések hatályos településfejlesztési koncepcióinak, integrált településfejlesztési stratégiáinak és a településrendezési eszközeinek felülvizsgálatát.

Szigetszentmárton Településfejlesztési koncepciójának felülvizsgálata az új jogszabály szerint a 2018-2019 években került kidolgozásra a 314/2012. (XI. 8.) Kormányrendelet alapján, annak 2. mellékletében meghatározott tartalom szerint, amely a 62/2019. (IX. 24.) KT. határozattal került elfogadásra.

A településfejlesztési koncepció meghatározta a település átfogó fejlesztését szolgáló célkitűzéseket és a kapcsolódó részcélokat.

A településfejlesztési koncepció a településfejlesztés fő irányai között a lakosság életminőségének javítását, az egyes gazdasági ágazatok (idegenforgalom, turisztika, kulturális, egészségügyi- oktatási célú beruházások, stb.) fenntartható, az életkörülményeket hátrányosan nem érintő fejlesztését emeli ki.

A koncepció alapvető célkitűzései voltak:

- A település kedvező fekvéséből adódó előnyök táji -, természeti adottságainak megőrzése mellett, az adottságok kihasználásában rejlő lehetőségek feltárása
- Környezetfejlesztés, a környezetet érő káros hatások csökkentése, az életminőség, az életkörülmények javítása, még élhetőbb környezet megteremtése
- Az infrastruktúra fejlesztése
- A közlekedésfejlesztése
- A kellemes kertvárosias beépítésű belterület megőrzése, és a településközpont rehabilitációjának megvalósítása
- Érvényesülési-boldogulási feltételek esélyei növelése érdekében
 - Idegenforgalom, turizmus fejlesztése,
 - Helyi munkahelyteremtés növelése, új gazdasági területek kijelölésével a település déli és északi részén
 - A lakónépesség számának túlzott növelésének elkerülése.

A település Integrált Településfejlesztési Koncepcióval nem rendelkezik.

Időközben 2021-ben megújításra került a településtervezés mind tartalmában, mind a tervek elkészítésének és elfogadásának rendjében. 2022. július 1-je óta a településterveket a „településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes

településrendezési sajátos jogintézményekről szóló **419/2021. (VII.15.) Korm. rendelet** alapján illetve az abban foglaltak szerint kell elkészíteni.

A 419/2021. (VII.15.) Korm. rendelet értelmében Fejlesztési és Rendezési Terv készül. A Fejlesztési Terv fogja a korábbi fejlesztési koncepció egyes megtartandó elemeit tartalmazni.

4.3.2. A hatályos településfejlesztési és településrendezési szerződések

Szigetszentmárton település Önkormányzata és a fejlesztésben érdekelt gazdasági szereplők, vállalkozások között nincsenek jelenleg hatályos településfejlesztési, ill. településrendezési szerződések.

Jelen településterv tervek készítése során várható egyes tulajdonosi érdekből kezdeményezett tervmódosítással kapcsolatban, ahhoz csatlakozóan településrendezési szerződés megkötése az érintett terület illetve területek tulajdonosaival.

Érvényes településrendezési szerződés Szigetszentmárton község Képviselő-testületének megbízásából a BAU-URB Kft-el a 419/2021. (VII.15.) Korm. rendelet értelmében Szigetszentmárton Megalapozó vizsgálati munkarészek aktualizálása, Településtervek (Fejlesztési és Rendezési Terv) és az Alátámasztó munkarészek elkészítésére kötötet.

5. A TELEPÜLÉS DEMOGRÁFIAI HELYZETE

5.1. Demográfia, népesség, nemzetiségi összetétel, képzettség, foglalkoztatottság, jövedelmi viszonyok, életminőség

(Készült: a KSH adatok, valamint a TEIR – Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer felhasználásával.

Jelen településrendezési eszközök felülvizsgálatakor, a KSH lakónépesség (év eleji) adatait vettük figyelembe.)

A hosszú távú településfejlesztési stratégia kialakításához elengedhetetlen a népesség alakulásának, jellemzőinek, a képzettség, a foglalkoztatottság és a munkaerőhelyzetnek a vizsgálata és értékelése.

5.1.1 Demográfia, népesség

Szigetszentmárton népesség számánál minimális csökkenés az 1980 és 1990-es évek között figyelhető meg, amely az országosan hanyatló gazdasági, társadalmi viszony eredménye volt. A népszámlálási adatokat figyelembe véve 1990-től (1583 fő) a növekedés szinte folyamatos. Az 1990-es évektől kezdve 2011-ig, két évtizeden át népességnövekedést láthatunk, először 11,8%-os, 2001-től pedig 15,5 %-os a népességnövekedés. 2011-től 2015-ig csökkenés tapasztalható, amely 5 év alatt 0,08%. 2015-től kezdve erőteljesebb népesség növekedés figyelhető meg.

A rendszerváltást követően a település népességszámának növekedése jelenetős a település helyi értékei miatt.

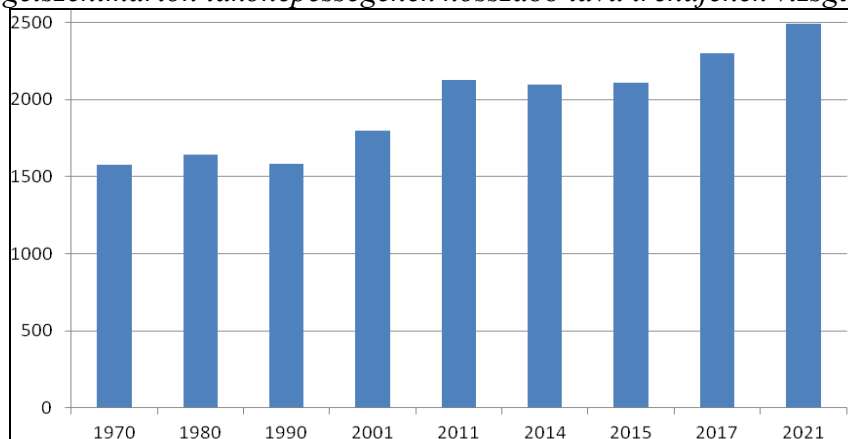
Szigetszentmártonban is megfigyelhető a szuburbanizációs folyamat, a település ütemezett lakóterület-fejlesztési politikája eredményeként is. Az önkormányzat a településen a helyi lakónépesség megtartása végett a megkezdett és kialakított kertvárosias életteret kívánja fenntartani, a folyamatos minőségi fejlesztéseivel.

Szigetszentmárton lakónépességének hosszabb távú trendjének vizsgálata

1970.	1980.	1990.	2001.	2011.	2014.	2015.	2017.	2021
1576	1641	1583	1796	2127	2099	2109	2297	2493

Forrás: KSH adat

Szigetszentmárton lakónépességének hosszabb távú trendjének vizsgálata

Forrás: Saját szerkesztés a KSH adatai alapján

Szigetszentmárton belterületi lakónépességén kívül a Ráckevei-Duna mentén lévő üdülónépességgel is kell számolni.

Az üdülónépesség száma a nyári hónapokban – az üdülőközösség lévén – 3-4000 fő is lehet.

Területi adatok (2021.)

	lakónépesség (2021)	terület km ²	népsűrűség 1 km ²
Szigetszentmárton	2493	10,73	232
Ráckevei járás	36 120	417,05	87
Pest megye	1 325 036	6391,99	207,3
Közép-Magyarországi Régió	3 031 887	6917,12	438,3
Országos	9 689 010	93 025	104,2

Forrás: KSH.

A Szigetszentmárton népsűrűsége a 2021. évi adatok alapján 232 fő/km², ami 2001-hez képest (167,38 fő/km²) növekedett. A település népsűrűsége a megyei és a járási átlaghoz képest magasabb.

Egy település lakosságszámának alakulását nem csak az élve születések és halálozások száma befolyásolja, hanem a belföldi vándorlási mérlege is. A népesség növekedés nemcsak a természetes szaporodás pozitív adatainak köszönhető, hanem a jelenleg vizsgált a szuburbanizációs folyamatnak is.

Tényleges szaporodás, illetve fogyás

1970-1980. között	65 fő	4 %
1980-1990. között	-58 fő	-3,6 %
1990-2001. között	213 fő	11,8 %
2001-2011. között	331 fő	15,5 %
2011-2021. között	366 fő	17,2 %

Forrás: KSH

A táblázat jól mutatja, hogy Szigetszentmártonban a legnagyobb népességnövekedés 2011-2021 között volt. Ekkor 366 fővel nőtt a lakosság száma, amely 17,2%-os népesség növekedést eredményezett. Szigetszentmárton is, mint a térség települései általában, ezen időszakban vált a fővárosiaknak kitelepülési célpontjává.

Népszaporodás

	Lakónépesség az időszak elején	Természetes szaporodás ill. fogyás	Élveszületés	Halálozás	Vándorlási különbözet
1980-1989	1641	-71	167	238	13
1990-2001	1583	-73	168	241	286
2001-2011	1796	-68	171	239	399

Forrás: KSH

A fenti adatokból megállapítható, hogy a népességnövekedés nem csak a természetes szaporodás pozitív adatainak köszönhető, mert 1980-tól kezdve a halálozás száma nagyobb volt, mint az élveszületések száma. 1990-től kezdve viszont a bevándorlás mértéke a nagyon magas, amely a fiatalok letelepedésének, a kedvező lakhatási lehetőségek kialakulásának a szuburbanizációs folyamatnak köszönhető.

A településben a teljes népmozgalom a vizsgált időszak legtöbb évében a vándorlási nyereség hatására pozitívumot mutat.

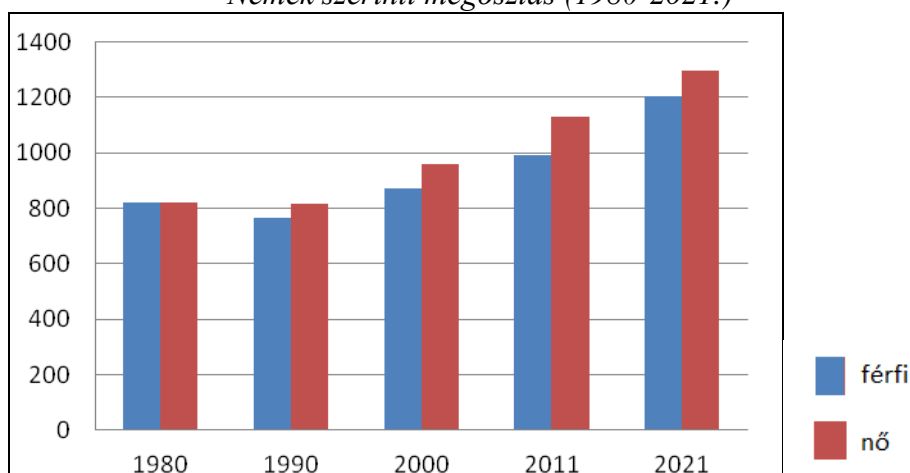
Szigetszentmártonban a természetes szaporodás a vizsgált időszakban végig az országos, a régiós és a megyei tendenciákat követi, vagyis csökken.

A népesség nemek szerinti megoszlása (1980., 1990., 2000., 2011., 2021.,)

	Lakónépesség			1000 ffi-ra jutó nő
	össz.	férfi	nő	A lakónépességben
1980	1641	820	821	1001
1990	1583	767	816	1063
2000	1828	870	958	1101
2011	2127	994	1133	1139
2021	2493	1204	1295	1075

Forrás: KSH

Nemek szerinti megoszlás (1980-2021.)

Forrás: Saját szerkesztés a KSH adatai alapján

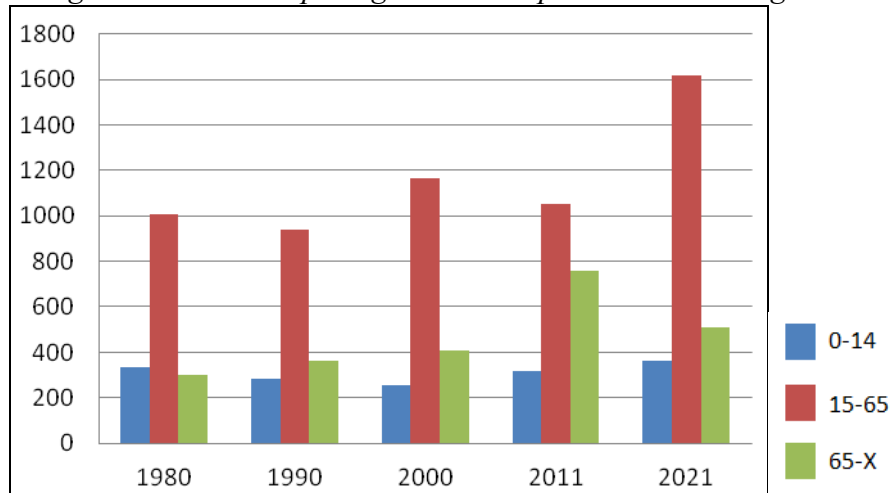
Az elmúlt évtizedekben a nemek szerinti arányra jellemző, hogy a nők száma mindig valamelyest meghaladja a férfiakét. Ez a különbség viszont a vizsgált időszak alatt folyamatosan nőtt.

A lakónépesség korcsoportok szerinti megoszlása (1980-2021.)

Év	Lakónépesség	0-14 (év)	15-59 és 15-64 (2021) (év)	60-x és 65-x (2021) (év)
1980	1641	332	1007	302
1990	1583	281	937	365
2000	1828	256	1166	406
2011	2127	318	1052	757
2021	2493	364	1619	510

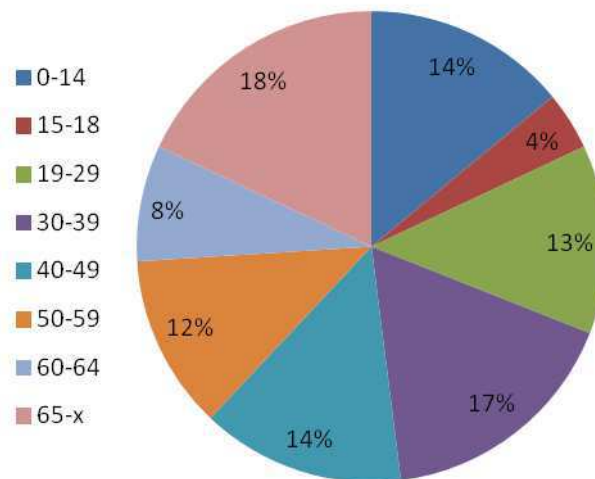
Forrás: KSH

Szigetszentmárton népességének korcsoportok szerinti megoszlása

Forrás: Saját szerkesztés a KSH adatai alapján

A lakónépesség korcsoport szerinti megoszlása (2011)

Forrás: Saját szerkesztés a KSH adatai alapján

A 18 évesnél fiatalabb népesség kor szerinti megoszlása (2011., 2015.)

	-2	3-5	6-14	15-17	Összesen	Száz aktív korúra jutó			Száz gyermekkorúra jutó időskorú
						gyermekkorú	időskorú	gyermek és időskorú	
	éves								
2011	58	73	187	61	379	26	48	74	185
2015	62	52	207	57	378	-	-	-	-

Forrás: KSH

A lakónépesség korcsoportonkénti bontásából kiderül, hogy Szigetszentmárton lakónépessége követi az országos átlagot, azaz az elöregedés a jellemző.

A fiatalnak (a munkaképes korosztálynak) mondható, a munkaképes korosztály (15-64 évesek), amely 64 %.

Háztartások, családok

	Háztartás összesen	Háztartásra jutó személyek száma	Család összesen	1 családra jutó gyermek száma
1980	589	2,77	488	0,96
1990	691	2,29	443	0,93
2001	678	2,65	531	1
2011	866	2,46	613	1,03

Forrás: KSH

	Házaspár és élettársi kapcsolat			Ebből élettársi kapcsolat	Apa	Anya	Egy szülő gyermekkel együtt	Összesen	Száz családra jutó családtag	Száz családra jutó gyermek
	Gyermekkel	Gyermek nélkül	együtt		gyermekkel					
2011	267	230	497	112	26	90	116	613	284	103

Forrás: KSH

A 2011. évi népszámlálási adatok szerint Szigetszentmártonban 866 háztartás és 613 család került regisztrálásra. A családos háztartások 81%-át alkotják házastársi vagy élettársi kapcsolatban élők, a fennmaradó házastárs egyszülős, vagyis gyermeküket egyedül nevelő szülők alkotják. 265 esetben apa gyermekkel, 90 esetben anya gyermekkel él. A Szigetszentmártoni háztartások 29%-a nem alkot családháztartást.

5.1.2. Nemzetiségi összetétel

A KSH helységnevtára tartalmazza a nemzetiségi és vallási összetételre vonatkozó adatokat.

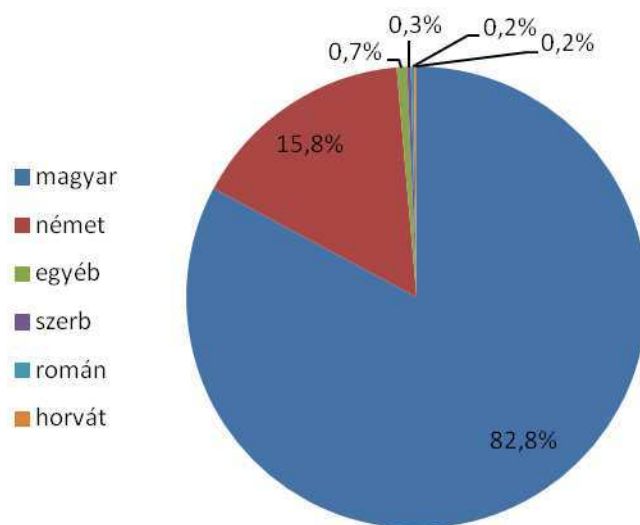
A 2011-es népszámlálás alapján Pest megyében a népesség 5,8 %-a (71 ezer fő) vallotta magát valamely hazai nemzetiséghez, amely a 2001.-ik évihez képest 57,5 %-kal több. A népességhez mért arányuk elmarad az ország egészére jellemző értéktől. A legnagyobb létszámú nemzetiségi közösségek a német, a cigány, a szlovák és a román, ezek adták a hazai nemzetiségekhez tartozók kilenctizedét.

Szigetszentmárton esetében a nemzetiségek aránya kissé eltérő. Kiugró a német nemzetiség aránya (15,79% a lakónépesség arányában). Ezután sorrendben a szerb (0,27% a lakónépesség arányában), a román (0,22% a lakónépesség arányában) és a horvát (0,186% a lakónépesség arányában) nemzetiségűek vannak jelen a nemzetiségek közül.

A lakónépesség nemzetiségi összetétele és aránya (2011. évi adatok)

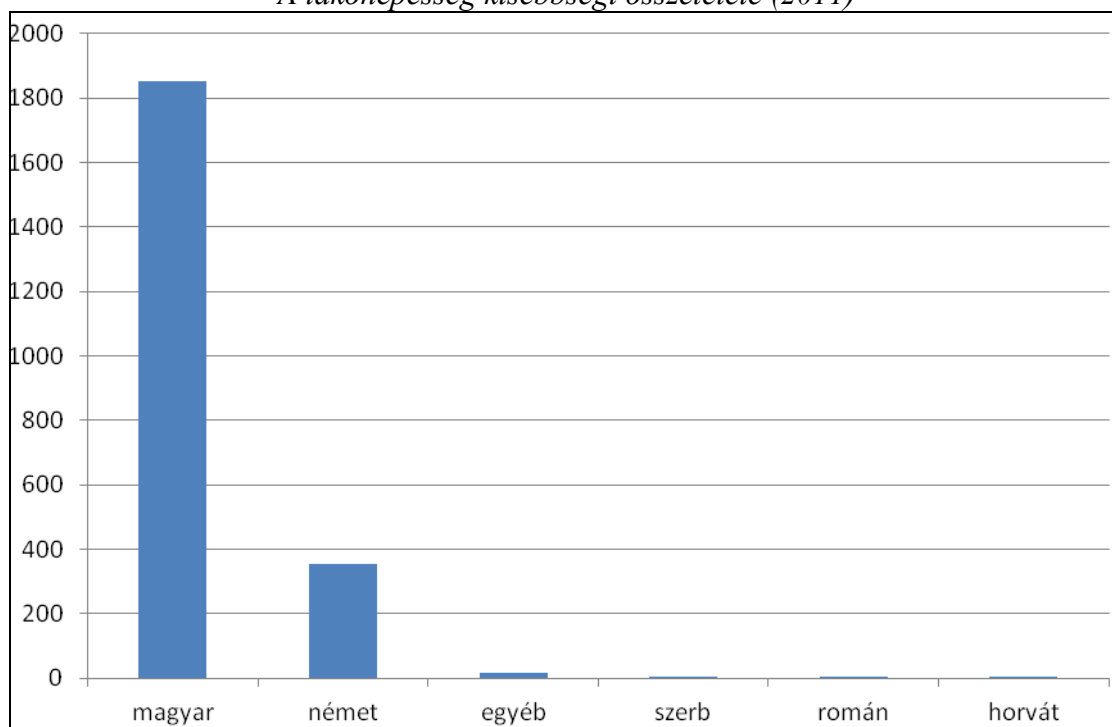
magyar	1851	82,82%
német	353	15,79%
egyéb	16	0,72%
szerb	6	0,27%
román	5	0,22%
horvát	4	0,18%

A lakónépesség nemzetiség szerinti aránya (2011. évi adatok)

Forrás: Saját szerkesztés a KSH adatai alapján

A lakónépesség kisebbségi összetétele (2011)

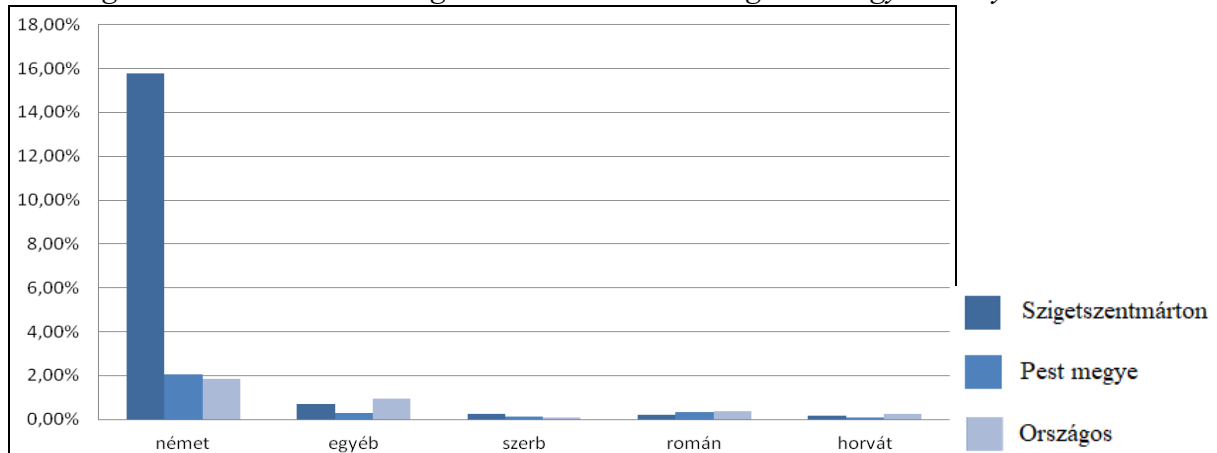
Forrás: Saját szerkesztés a KSH adatai alapján

Etnikai összetétel megyei és országos összehasonlításban (2011.)

	Szigetszentmárton	Pest megye	Országos
német	15,79%	2,05%	1,87%
egyéb	0,72%	0,31%	0,96%
szerb	0,27%	0,11%	0,10%
román	0,22%	0,33%	0,36%
horvát	0,18%	0,07%	0,27%

Forrás: KSH

Szigetszentmárton nemzetiségei százalékban az országos és megyei arányok tükrében

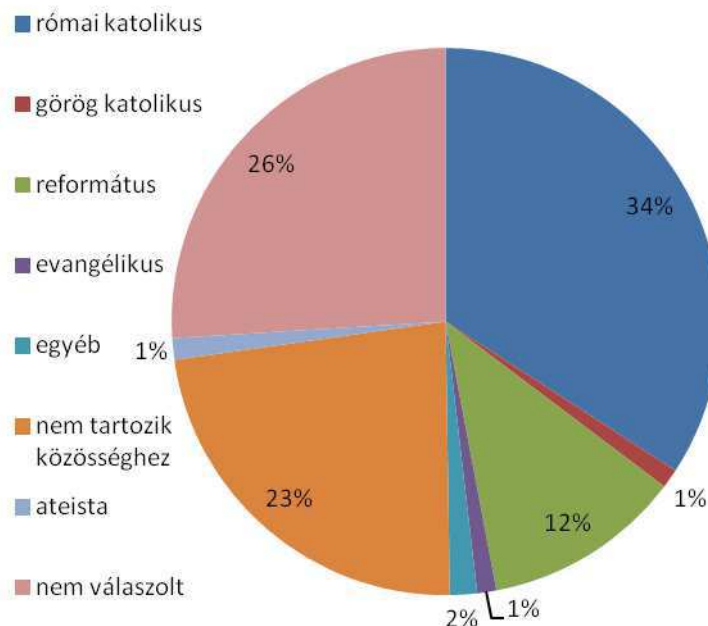
Forrás: Saját szerkesztés a KSH adatai alapján

Szigetszentmárton lakosságának vallási hovatartozása (2011.)

római katolikus	725
görög katolikus	24
református	249
evangélikus	24
egyéb	34
nem tartozik közösséghez	488
ateista	27
nem válaszolt	551

Forrás: KSH

Szigetszentmárton lakosságának vallási megoszlása százalékban (2011.)

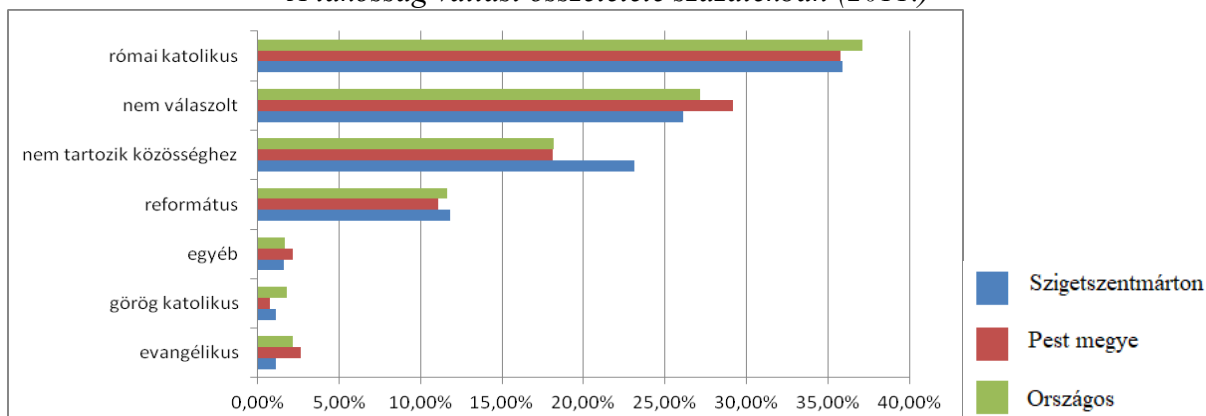

Forrás: Saját szerkesztés a KSH adatai alapján

A lakosság vallási összetétele országos, megyei összehasonlításban (2011.)

	Szigetszentmárton	Pest megye	országos
evangélikus	1,14%	2,67%	2,16%
görög katolikus	1,14%	0,76%	1,80%
egyéb	1,61%	2,18%	1,68%
református	11,81%	11,08%	11,61%
nem tartozik közösséghez	23,14%	18,09%	18,18%
nem válaszolt	26,13%	29,19%	27,16%
római katolikus	35,91%	35,79%	37,15%

Forrás: Népszámlálás 2011.,

A lakosság vallási összetétele százalékban (2011.)

Forrás: Saját szerkesztés a KSH adatai alapján

5.1.3. Képzettség*A 7 éves és idősebb népesség a legmagasabb iskolai végzettség szerint (1980., 1990.)*

	Összes	Általános iskola				Középfokú iskola		Felsőfokú iskola	
		0	1-5	6-7	8 oszt.	befejezett	befejezetlen	befejezetlen	befejezett
1980	1453	18	248	373	373	370	40	4	52
1990	1471	45	217	242	440	229	-	-	85
2011	1967	-	-	-	422	711	-	-	279

Forrás: KSH

A 7 éves és idősebb népesség a legmagasabb befejezett iskolai végzettség szerint (2011.,

Év	Összes	Általános iskola			Középfokú iskola		Egyetem, főiskola stb. oklevéllel
		Első évfolyamát sem végezte el	1-7.	8 oszt.	Érettségi nélküli, szakmai oklevéllel	Érettségivel	
2001	1688	26	277	409	370	447	143
2011	1967	26	182	422	347	711	279

Forrás: KSH

Szigetszentmárton 7 évesnél idősebb lakónépessége összességében közepes iskolai végzettségű. 1980-ban a lakónépesség 22,73 %-a végezte el az általános iskolát, 22,54 %-nak van középfokú és 3,1 %-nak felsőfokú végzettsége.

Ez az arány nőtt 1990-re, amely a következőképpen alakul: általános iskolai végzettséggel a lakosság 27,79%-a, középiskolai végzettséggel 14,46%-a és felsőfokú végzettséggel 5,36%-a bír. 2001-ben ezek az arányok: 22,7%, 24,88%, 7,9%, amely 2011-ben 19,84%, 33,42% és 13,1 %, amely 2011-ben Pest megyében 25,3%, 31,65%, 17,15%, Szigetszentmártonban a középfokú végzettségűek aránya magasabb (33,42%) a Pm. értékénél.

5.1.4. Foglalkoztatottság, munkaerőhelyzet (1980., 1990., 2001., 2011..)

	Összesen	Aktív	Inaktív	Eltartott	100 aktív keresőre jutó eltartottak száma
		kereső			
1980	1641	831	375	435	52,34
1990	1560	689	491	380	55,15
2001	1711	654	604	453	69,26
2011	2023	827	674	522	63,11

Forrás: KSH

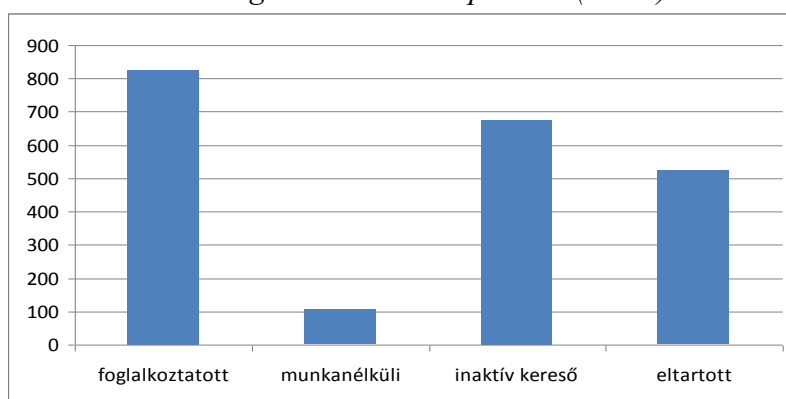
A fenti táblázat mutatja, hogy a rendszerváltást követő időszakban a fiatalabb családok betelepülésével nőtt az aktív keresőkre jutó eltartottak száma, ahol az eltartottakon a gyermekeket kell érteni. Az ezredforduló után viszont az inaktív keresők aránya emelkedett.

Gazdasági aktivitás megyei és országos összehasonlításban (2011.)

	Szigetszentmárton		Pest megye		Országos	
foglalkoztatott	827	38,8%	500162	41,10%	3942723	39,70%
munkanélküli	104	4,8%	62448	5,10%	568497	5,70%
inaktív kereső	674	31,6%	325795	26,80%	2949727	29,70%
eltartott	522	24,54%	329071	27,00%	2476681	24,90%
összesen	2127	100%	1217476	100,00%	9937628	100,00%

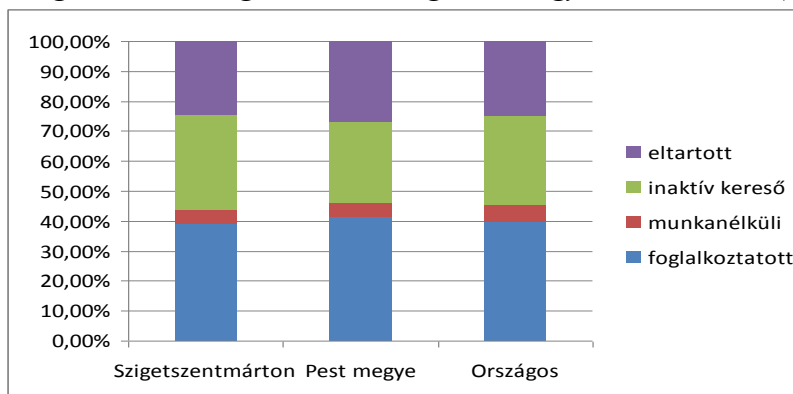
Forrás: KSH

Gazdasági aktivitás a településen (2011.)

Forrás: Saját szerkesztés a KSH adatai alapján

Gazdasági aktivitás megoszlása országos és megyei kitékintéssel (2011.)

Forrás: Saját szerkesztés a KSH adatai alapján

Szigetszentmártonban a foglalkoztatottsági mutató 38,8%, amely kisebb, mint a megyei (41,1%) és az országos (39,7%) átlag. A nem aktív szereplők (munkanélküliek, inaktívak és eltartottak) aránya is stabilan az országos és megyei szinten van.

Az aktív keresők megoszlása népgazdasági ág szerint

	1990	2001	2011
Összesen	689	654	827
Ipar és építőipar	292	203	211
Mezőgazdaság és erdőgazdaság	131	10	16
Szállítás és közlekedés	48	53	-
Kereskedelem	74	120	-
Vízgazdálkodás	13	-	-
Nem anyagi ágak együtt	4	-	-
Szellemi foglalkozású együtt	127	268	-

Forrás: KSH

Ingázás

	1990.	2001	2011
Helyben lakó aktív kereső	689	654	827
Lakóhelyén dolgozó	154	194	-
Eljáró összesen	499	460	-
- megyén belül	346	203	-
- más megyébe	153	257	-
Bejáró összesen	165	104	-
Helyben dolgozó (helyi munkahelyek száma)	319	298	-
Eljáró a helyben lakó aktív kereső százalékában	72,42%	70,00%	73,71%
Helyben dolgozó lakó aktív kereső százalékában	46,29%	45,56%	-

Forrás: KSH adata

Az ingázók aránya az elmúlt évtizedekben alig változott cca.: 70% körüli, melynek 44%-a megyén belül, azaz a környezőtelepülésekre illetve a fővárosba jár dolgozni.

Megállapítható, hogy a jövőt illetően a gazdasági átalakulás hatásai mellett pozitív változás a településen élő és dolgozó vállalkozói réteg tovább erősödése, mely mozgató rugója a további fejlődésnek, a helyi munkahelyteremtésnek.

5.1.5. Jövedelmi viszonyok

A település foglalkoztatási adatai az országos és megyei viszonylatban is jónak mondhatók, ebből következőleg a településen élők jövedelmi viszonyai is megfelelőek.

A jövedelmi viszonyok vizsgálatakor a foglalkoztatottak munkabérét, fizetett jövedelmüket, a lakosság nyugdíj és szociális ellátásából származó bevételeket szükséges számba venni.

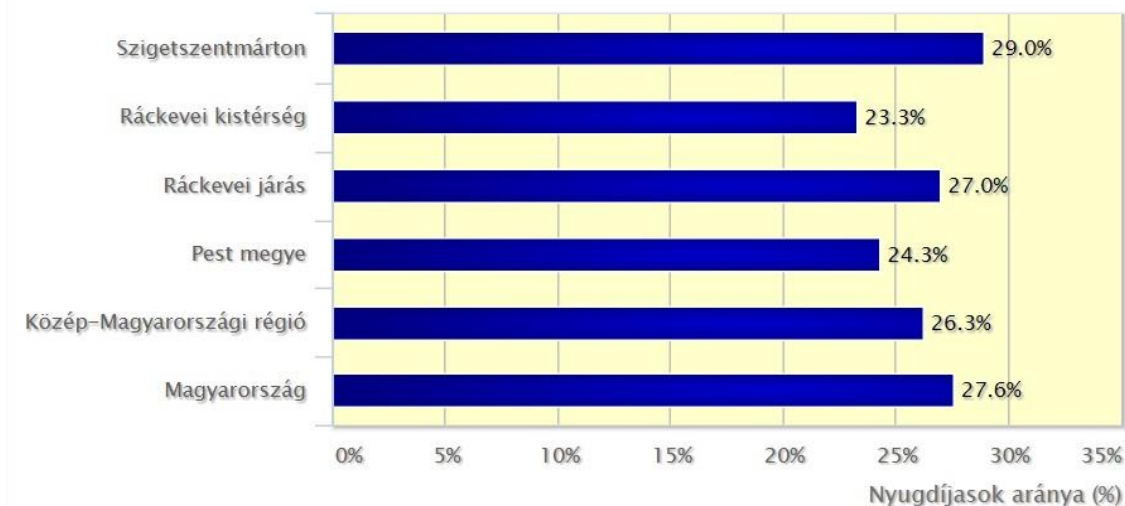
A település a jövedelem statisztikában, a megyében, régióban, sőt országos szinten is előkelő helyen áll. Lásd az alábbi táblázatot:

	Egy adózóra jutó átlag havi jövedelem Ft/hó 2011. év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők átlagos ellátása Ft
Szigetszentmárton	170 115	-
Pest megyei városok	144 650	113 267
Országos	125 654	89 272

Forrás: KSH

Nyugdíjban és nyugdíjszerű ellátásokban részesülők lakosságon belüli arány a területi egységenként (%)

Forrás: KSH T-STAR

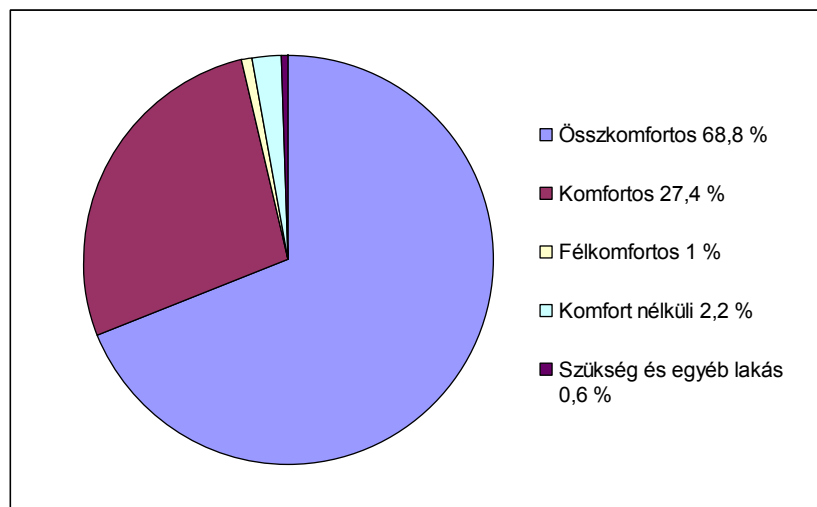
5.1.6. Életminőség

Az emberek életminőségét nagyban meghatározza, hogy milyen komfortfokozatú és felszereltségű lakásban élnek. Szigetszentmártonban 2011-ben a lakások 68,83 %-a volt összkomfortos, mely alacsonyabb a megyei átlagnál (72,4 %), de jelentősen magasabb, mint az országos mutató (61 %). A komfortos lakások aránya (27,42 %) kisebb a megyei átlagnál (28,8%), a KSH 2011-es népszámlálási adatai tükrében, ami jelzi, hogy a félkomfortos, komfort nélküli és szükség- és egyéb lakások aránya jóval alacsonyabb az országos és a megyei átlagnál is.

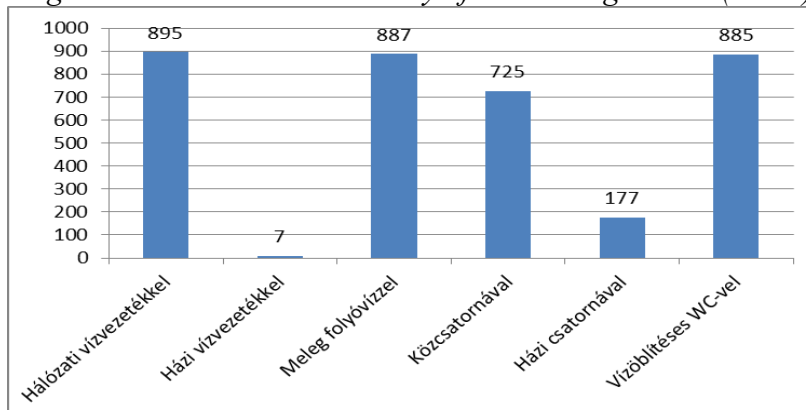
Háztartások, családok életkörülményei (2011)

	Szigetszentmárton	Pest megye	Ország
Háztartások összesen	866	431 329	3 912 429
<i>Háztartások a lakás komfortossága szerint</i>			
Összkomfortos	625	312 712	2 403 196
Komfortos	249	124 402	1 213 062
Félkomfortos	9	13 148	104 365
Komfort nélküli	20	20 143	173 281
Szükség és egyéb lakás	5	3 043	18 525
<i>Háztartások a lakás felszereltsége szerint</i>			
Hálózati vízvezetékekkel	895	406 165	3 735 865
Házi vízvezetékekkel	7	19 261	86 001
Meleg folyóvízzel	887	413 252	3 699 504
Közcsatornával	725	310 782	3 021 314
Házi csatornával	177	114 644	800 552
Központi fűtéssel		19 122	2 437 037
Vízöblítéses WC-vel	885	412 331	3 693 175

Forrás: KSH

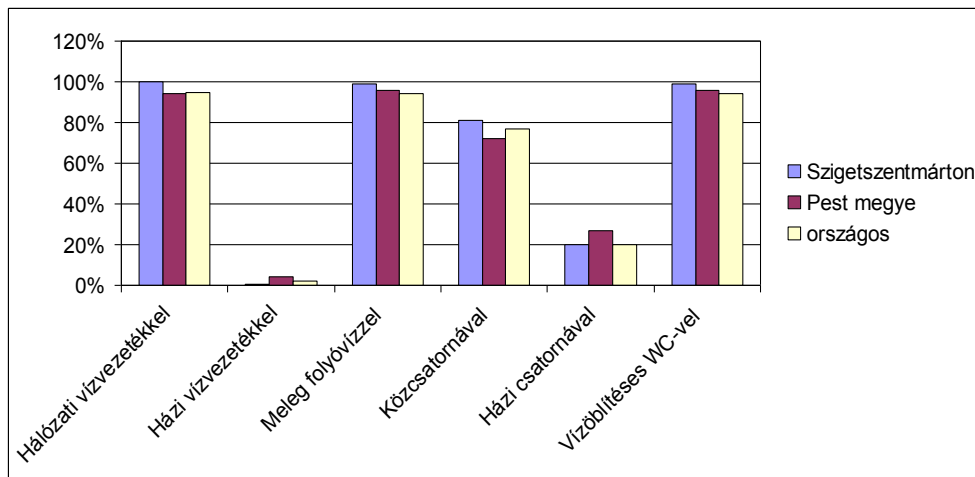
Szigetszentmárton lakásállománya komfortosság szerint (2011.)

Forrás: Saját szerkesztés a KSH adatai alapján

Szigetszentmárton lakásállománya felszereltség szerint (2011.)

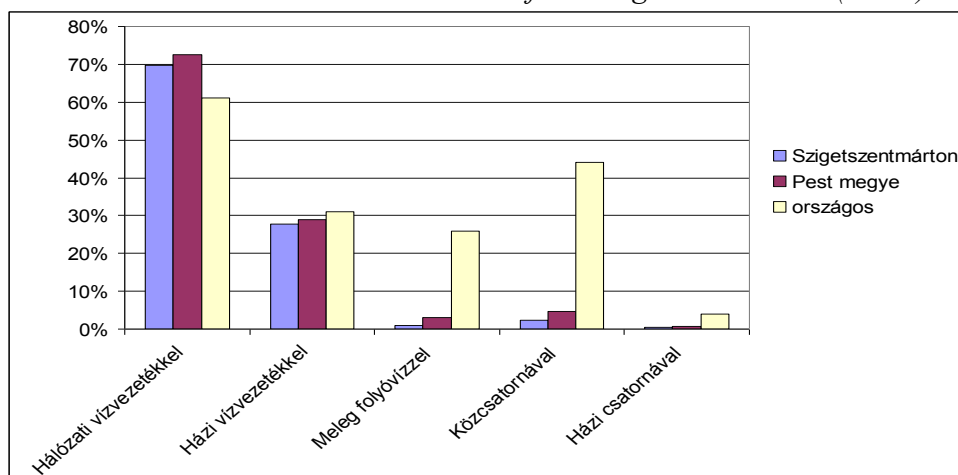
Forrás: Saját szerkesztés a KSH adatai alapján

Összehasonlító adatok a lakások felszereltsége tekintetében (2011.)

Forrás: Saját szerkesztés a KSH adatai alapján

Összehasonlító adatok a lakások komfortossága tekintetében (2011.)

Forrás: Saját szerkesztés a KSH adatai alapján

A lakások és lakott üdülők építési év szerint

	1946 előtt	1946- 1960	1961- 1970	1971- 1980	1981- 1990	1991- 2000	2001- 2005	2006- 2011	Össze- sen
lakások és lakott üdülők	46	114	123	166	158	88	77	90	908

Szigetszentmárton infrastrukturális szempontból (pl. közművek, épített környezet, közlekedés) megfelelően kiépített település, a kertvárosias élet fizikai feltételei rendelkezésre állnak és jelentős fejlesztések is történtek ezen a téren az utóbbi években. A települési infrastruktúra részletes elemzését az 1.12 – 1.20fejezetek tartalmazzák.

A települési élet minőségét olyan, a mindennapi tevékenységekhez szükséges feltételek is meghatározzák, mint például játszóterek, kereskedelmi és szolgáltató létesítmények megléte, illetve a zöldfelületek kellő aránya. A település zöldfelületi rendszere rendkívül változatos, településrészenként nagyon eltérő.

A településközpont kialakult, jelentős értékes zöldfelületi elemekkel rendelkezik. A településrészi elemzésből kitűnik, hogy alapvetően funkcióhiányos terület nincs Szigetszentmártonban, tehát az alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosított. Az Önkormányzat ezen felül számos kezdeményezéssel igyekszik hozzájárulnia lakókörnyezet élhetőbbé tételéhez.

5.7.2. Térbeli-társadalmi rétegződés, konfliktusok, érdekviszonyok

A településen nincsenek jelentősebb szociális feszültségek, társadalmi konfliktusok. A településen az ismert KSH adatok alapján nem jellemző a térbeli kirekesztés, a szegregáció jelenléte, nem található olyan terület, mely a szegregációs mutató alapján megfelelné a tényleges szegregátum feltételeinek.

5.7.3. Települési identitást erősítő tényezők

Kiemelt szerepe van a településen élők identitásának erősítésében a civil szervezeteknek, baráti köröknek, sportegyesületeknek.

A közösségi élet terei

A település közösségi életének felpozíciójában néhány szervezet, csoport vesz részt. Ilyenek a lakóterületeken működő lakóközösségek, a munkahelyek, az oktatási, szociális intézmények, egyházak, civil szervezetek, sportegyesületek, kulturális események. Erős a civil szervezetek jelenléte, és az általuk szervezett programok, rendezvények igen népszerűek. Szigetszentmártonban sok civil szervezet tevékenykedik. A civil szervezetek sokat tesznek a kertvárosias élet, a programok színesebbé-tételéért.

A településen működő szervezetek, egyesületek, a nemzetiségi önkormányzat, valamint az önkormányzati intézmények számára az önkormányzat ingyenesen biztosítja a művelődési házat rendezvényeik megtartásához. Az önkormányzat által szervezett eseményeken, ünnepeken a fentiekben említett szervezetek, intézmények és önkormányzatok aktívan részt vesznek.

A közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük):

A településen német nemzetiségi önkormányzat működik, közösségi együttéléssel kapcsolatos problémák nem merültek fel a lakosság különböző rétegei között.

A közművelődési feladatokat az önkormányzat fenntartásában működő Szent Márton Községi Szintér látja el.

Alapítványok, Egyesületek:

- Gyermekünkért Alapítvány (2318 Duna u. 4/b.)
- Hófehérke Alapítvány a Szigetszentmártoni Napközi Otthonos Óvodáért (2318 Ráckevei út 13.)
- Hófehérke Alapítvány az Óvodás Gyermekekért (2318 Ráckevei út 13.)
- Meseudvar alapítvány (2318. Szigetszentmárton, Család utca 2.)
- Közlekedési és Járműtechnikai Emlékek Alapítvány (2318 Márton köz 3.)
- Arany Horog Szabadidő Egyesület (2318 Duna-part alsó út 108.)

- Fiatalok Szellemi és Fizikai Fejlődéséért Egyesület (2318 Bartók Béla utca 2417 hrsz.)
- Ganz Horgász Egyesület (2318 Duna-part alsó út 74.)
- Kinizsi Horgász Egyesület Szigetszentmárton Mártoni Tűzgolyó Biliárd klub (2318 Duna-part alsó út 42.)
- Monarchia Zeneművészeti Egyesület (2318 Liget u. 18.)
- Német Nemzetiségi Zenei Egyesület (2318 Kossuth L. u 8.)
- Szigetszentmártoni Községi Sportegyesület (2318 Telkes u. 10.)
- Szigetszentmárton Lovasudvar Sportegyesület (2318 02/47 hrsz.)
- Szigetszentmártoni Önkéntes Tűzoltó Egyesület (2318 Templom u. 1.)
- Szigetszentmártoni Önkéntes Polgárőr Egyesület (2318 Telkes u. 10.)
- Szigetszentmártoni Sváb Hagyományörző Egyesület (2318 Kossuth L. u. 8.)
- Szt. Márton Ifjúsági és Víziport Egyesület (2318 Duna u. 4/b.)
- Dunapart-alsó Civil Egyesület (2318. Szigetszentmárton Erdősor utca 117.)
- Hexerel Egyesület (2318. Szigetszentmárton Hársfa utca 11.)
- M 1800 Riders Motoros Baráti Kör (2318. Szigetszentmárton Ráckevei út 17.)
- Sankt Martin Egyesület (2318. Szigetszentmárton Hársfa utca 11.)
- Szárca Diáksport Egyesület (2318. Szigetszentmárton Duna utca 4/B.)

6. A TELEPÜLÉS HUMÁN INFRASTRUKTÚRÁJA, KÖZSZOLGÁLTATÁSOK

A vizsgálat célja a települési szintű intézmények kapacitásának, területi elhelyezkedésének, állagának és jövőbeni felhasználhatóságának megállapítása és értékelése, amely alapot ad a településfejlesztési koncepció, és a településrendezési eszközök elkészítéséhez, adatot szolgáltat az intézmény ellátással kapcsolatos igények kielégítéséhez.

6.1. Humán közszolgáltatások (oktatás, egészségügy stb.)

Oktatás

Szigetszentmárton területén egy óvoda és egy általános iskola működik.

Óvodai nevelés

Intézmény	Cím	Telek területe (m ²)	Férőhelyszám (fő) befogadásra alkalmas
Szigetszentmártoni Gesztenyés Óvoda	2318 Ráckevei út 13.	5442	77

Az óvodában 4 gyermekcsoport van, egész napos nyitva tartással működik.

Az óvodapedagógusok száma 7.

Hátrányos, veszélyeztetett környezetből kikerülő gyermekek is látogatják az óvodát

Az óvoda kihasználtsága 2020. óta folyamatosan növekszik, 2021-ben 119% (92 fő) volt.

Az óvoda feladata: a német nemzetiségi nevelés egy olyan nyelvi légkör megteremtése, melyben képessé válik a gyermek a nyelvi kultúra befogadására, és tájékozódni tud az egyes kommunikációs helyzetekben. Az iskolai nyelvtanulás előkészítése a nyelvi készség megalapozásával, tevékenységközpontú nyelvi közeg kialakításával.

Általános iskolai oktatás

Szigetszentmártonban az általános iskola a Duna utca 4/b. sz alatt működik, kettős funkciójú iskolai és községi könyvtárral együtt.

Az önkormányzat az iskolában és az óvodában feladatellátás szerződés keretében biztosítja a közétkeztetést, mely megfelel az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak.

A gyermekétkeztetés tanítási, nevelési időben biztosított, szünidőben, az ügyleti időszakban szintén biztosított, azonban ügyleti időn kívül vagy hétvégén nem biztosított az étkeztetés.

Az önkormányzat a szociális nyári gyermekétkeztetés keretében állami támogatással biztosítja az ingyenes étkeztetést a legrászorultabbaknak a vonatkozó jogszabálynak megfelelően.

Intézmény	Cím	Telek Területe (m ²)	Osztályteremk száma (tt)
Szigetszentmártoni Általános Iskola	2318 Duna u. 4/b.	11 390	9

2021-ben az általános iskola átlagos tanuló létszáma 189 fő, így az iskola kihasználtsága 100% feletti. Az iskola a szigetszentmiklósi tankerületi központhoz tartozik

Más településről bejáró általános iskolai tanulók a nappali oktatásban 2021-ben 34 fő.
Hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban 1,59 százalék.

A településen az iskola utcájában található szabadtéri sportpálya, edzőpálya és sportöltöző. A Duna utcai létesítményben klubhelyiség is ki van építve.

1993 óta az önkormányzat Vellmar városával (Németország) áll testvér-települési kapcsolatban.

Egészségügyi és szociális ellátás

Bölcsődei ellátás

A településen nem működik bölcsőde, néhány bölcsődés korú gyermeket a szomszédos település Ráckeve tudja fogadni.

Háziorvosi, gyermekorvosi, fogorvosi és védőnői ellátás

A településen a háziorvosi rendelő a Kossuth Lajos utca 61. sz. alatt található. A házi orvos látja el az iskola-egészségügyi feladatokat is. Az orvosi rendelő és a védőnői rendelő jól felszerelt, jól megközelíthető. Az állami fogorvosi ellátást Szigetújfalu látja el külön megállapodás alapján.

A Védőnői Tanácsadó az iskolaorvossal egy rendelőn, a Telkes u. 10/b-ben van.

Hetente két alkalommal a védőnői szolgálat rendelőjében ráckevei gyermekorvos segíti a gyermekek helyben történő ellátását. A védőnő a területi védőnői feladatokon kívül ellátja az óvodai és iskolai védőnői teendőket is.

Gyógyszertár

A településen gyógyszertár a Ráckevei út 7. szám alatt működik.

Állatorvos

Szigetszentmártonban állatorvosi szolgáltatás is elérhető. A rendelő a Bercsényi utca 7-ben található.

Intézmény	Cím	Telek Területe (m ²)
Háziorvosi rendelő	2318 Kossuth L. u. 61.	1393
Fogorvos (magánrendelő)	2318 Hajnal u. 2.	850
Védőnői Tanácsadó	2318 Telkes utca 10/b.	
Gyógyszertár	2318 Ráckevei út 7.	793
Állatorvos	2318 Bercsényi u. 8.	780

Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat

Az önkormányzat 2013. január 1-től a személyes gondoskodás körébe tartozó valamennyi szociális alapszolgáltatást (családsegítés, házi segítségnyújtás, étkeztetés) a Ráckeve és Térsége Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálaton keresztül biztosítja, amely Szigetszentmárton településen az iskola épületén belül, a Duna utca 4/b. sz. alatt működik.

Közösségi művelődés, kultúra

Intézmény	Cím	Telek Területe (m ²)	Férőhelyszám (fő) befogadásra alkalmas
Szent Márton Községi Szintér	2318 Kossuth Lajos u. 8.	2826	200

Szent Márton Községi Szintér

Az épület a település központjában található, amely az Önkormányzat fenntartásában működik.

Szabadidős-sportlétesítmények

Szép és korszerű sportpálya van a településen, melyhez öltöző és fürdő is tartozik.

Igazgatási és társadalmi intézmények

A Községháza a Telkes u. 10-ben található.

Szigetszentmárton képviselő testülete a polgármesterrel együtt 7 fő, a településen továbbá német nemzetiségi önkormányzat is működik.

Az Önkormányzatban az alábbi bizottságok működnek:

- 1.) Szociális és Kulturális Bizottság
- 2.) Településfejlesztési és Pénzügyi Bizottság

A település a ráckevei Körzeti Megbízotti Irodához tartozik (Ráckeve, Kossuth u. 22), a települési körzeti megbízott pedig a Telkes u. 10-ben működik.

Ellátási és szolgáltató létesítmények

- A településben működő *kiskereskedelmi boltok* legnagyobb része magán kézben van.
- A község *szolgáltatását* zömmel magán vállalkozók végzik (pl.: fodrász, kozmetika, fuvarozó, autójavító stb.)

Egyéb ellátási intézmények

- A *Postahivatal* a Kossuth Lajos utca 45 sz. alatt működik.

Kommunális szolgáltatások

- Temető

Hitvallási élet

- Római Katolikus templom Kossuth Lajos utca 9. sz. alatt.
- Református Templom, Kossuth Lajos utca 10. sz. alatt.
- Új Református Gyülekezeti Ház és Parókia, Telkes utca 13. sz. (tervek készültek el).

6.2. Esélyegyenlőség biztosítása

A Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP) elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai határozza meg. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei tartalmazzák.

A település az egyenlő bánásmód érvényesítése érdekében elfogadott esélyegyenlőségi programmal rendelkezik.

Az Esélyegyenlőségi Programban rögzítik az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Szigetszentmárton település Önkormányzat az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja: az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét, a diszkriminációmentességét, szegregációmentességet, a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

Az önkormányzatnak elsődleges célja számba venni a 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet 1.§ (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint a helyzetét a településen.

E mellett célja a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célja meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését a HEP Intézkedési Terv (IT) tartalmazza.

7. A TELEPÜLÉS GAZDASÁGA

7.1. A település gazdasági súlya, szerepköre

A település - a 105/2015. (IV. 23.) sz. kormányrendelet alapján – nem tartozik sem a társadalmi, gazdasági infrastrukturális szempontból kedvezményezett települések, sem az országos átlagot jelentősen meghaladó munkanélküliséggel sújtott települések kategóriájába.

Szigetszentmárton gazdasági súlyát az alábbi területek jelentik:

Belterületen

- Szigetbusz kft.
- Finszter Fuel Base kft.
- Schneider Investment Kft. Irodaháza és üzemsarnoka

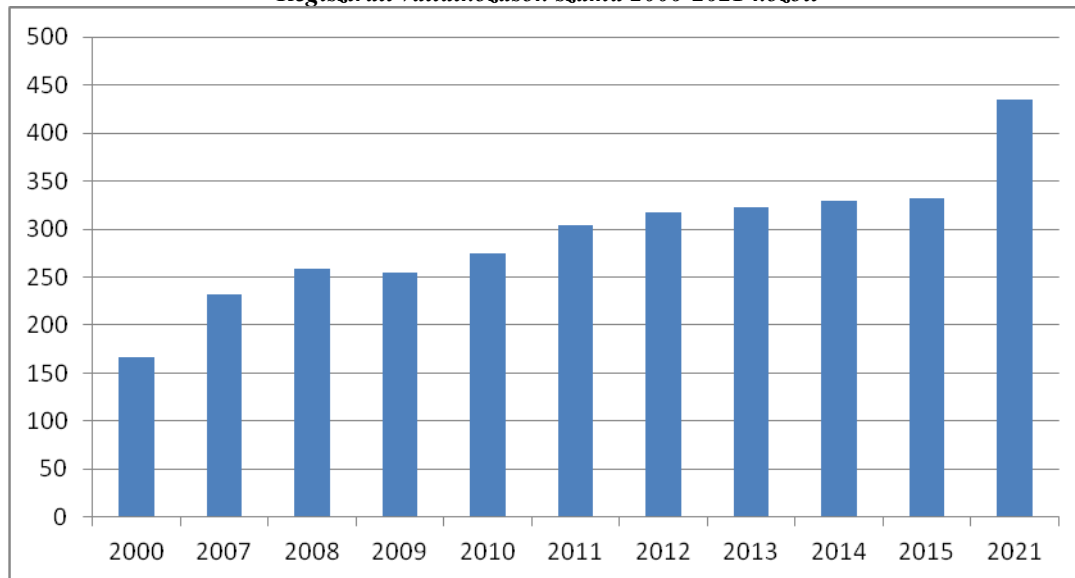
Külterületen

- A település északi részén Szigetcsép határánál az 51107. sz-ú út mellett található a „Gál” Szőlészet és Borászat területe (központja Szigetcsép területén található).

A regisztrált vállalkozók száma 2021-re a 2000-es évhez képest 160,4 %-al emelkedett. A településen 2000-ben 167, 2021-ban pedig már 435 regisztrált vállalkozás működött.

Év	A regisztrált vállalkozások száma (db)	Kereskedelmi üzlet (db)	Élelmiszer és élelmiszer jellegű üzlet (db)	Vendéglátóhely (db)	A Személygépkocsik száma (db)
2000	167	24	8	16	472
2007	232	28	4	16	773
2008	258	28	4	17	788
2009	254	-	-	-	785
2010	275	18	4	12	793
2011	304	22	4	12	800
2012	318	20	3	13	779
2013	323	20	4	14	804
2014	330	20	4	11	815
2015	332	-	-	-	835
2021	435	-	-	-	-

Forrás: KSH

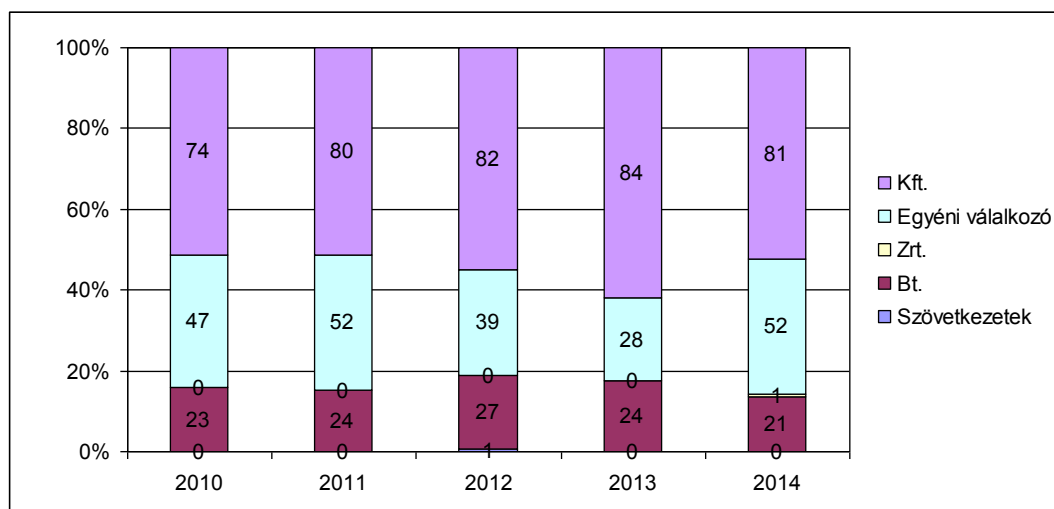
Regisztrált vállalkozások száma 2000-2021 között

Forrás: Saját szerkesztés KSH adatai alapján

7.2. A település főbb gazdasági ágazatai, jellemzői

A településen a rendszerváltás óta a jellemző gazdasági ágazatok elsősorban az építőipari szolgáltató, raktározó, szállítmányozó, kereskedelmi ágazatok, a korábbi mezőgazdasági ágazatok működésüket tekintve folyamatosan megszűnőben vannak, a mezőgazdaság elvesztette korábbi jelentőségét, igaz a településen a szőlőtermesztés és borászat ismét fellendülőben van.

A településen nem jellemző a lakóterületbe ékelődő, környezetét zavarónak minősülő ipari tevékenységet folytató üzemek léte, elsősorban a magánvállalkozók száma a szolgáltatásban, kereskedelemben és a vendéglátásban növekszik.

A településen működő vállalkozások száma cégforma szerint

Forrás: Saját szerkesztés KSH adatok alapján

A működő vállalkozások a különböző nemzetgazdasági ágakban¹

	2011	2012	2013	2014
- A működő gazdasági társaságok száma (db):	156	149	136	155
- <u>Mezőgazdaság, Erdőgazdálkodás, Halászatban</u>				
Működő vállalkozások száma:(db):	2	1	1	2
- <u>Ipar-, építőiparban</u> működő vállalkozások (db):	46	40	34	38
- <u>Bányászatban</u> működő vállalkozások (db):	0	0	0	0
- <u>Feldolgozóiparban</u> működő vállalkozások (db):	14	12	12	11
- <u>Vízellátás, Szennyvíz gyűjtése, kezelése, Hulladékgyűjtés, Szennykezelés, Szennymentesítés</u> (db):	1	1	1	1
- <u>Építőiparban</u> működő vállalkozások (db):	31	27	21	26
- <u>Szolgáltatásban</u> működő vállalkozások száma (db):	108	108	101	115
- <u>Kereskedelem, gépjárműjavításban</u> működő vállalkozások száma (db):	26	26	23	26
- <u>Szállítás, raktározásban</u> működő vállalkozások száma (db)	10	4	2	2
- <u>Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátásban</u> működő vállalkozások száma (db)	9	9	8	6
- <u>Információ, kommunikációban</u> működő vállalkozások száma (db)	5	7	6	6
- <u>Pénzügyi, biztosítási tevékenységben</u> működő vállalkozások száma (db)	1	1	0	2
- <u>Ingatlanügyletekben</u> működő vállalkozások száma (db):	5	8	7	5
- <u>Szakmai, tudományos tevékenységben</u> működő vállalkozások száma (db)	18	21	19	25
- <u>Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenységben</u> működő vállalkozások száma (db)	12	11	10	14
- <u>Közigazgatás, védelem: kötelező társadalombiztosítás</u> működő vállalkozások száma (db)	1	11		0
- <u>Oktatásban</u> működő vállalkozások száma (db):	8	5	8	11
- <u>Humán-egészségügyi, szociális ellátásban</u> működő vállalkozások száma (db)	7	8	8	7
- <u>Művészet, szórakoztatás, szabadidő tevékenységben</u> működő vállalkozások száma (db)	0	1	11	
- <u>Egyéb szolgáltatásban</u> működő vállalkozások száma (db):	6	6	8	10
- A mezőgazdaságban működő vállalkozások aránya (%):	1,3	0,65	0,65	1,30
- Ipar-, építőiparban működő vállalkozások aránya (%):	29,5	26,90	25,00	24,50
- Szolgáltatásban működő vállalkozások aránya (%):	69,2	72,45	74,35	74,2
	100	100	100	100

¹Forrás: KSH: Az adatok a gazdasági tevékenységek 2008. január 1-jétől érvényes egységes ágazati osztályozási rendszere (TEAOR '08) alapján gyűjtöttek, ezért a korábbi évekkkel egy időszorban nem összevethető. A KSH ezen adatok közzétételét 2 éves késéssel hozza nyilvánosságra, mivel azok statisztikai vagy adóforrásokból utólag beszerzett, tényleges tárgyévi adatok, melyeket a tárgyévi adóbevallások feldolgozása után bocsát a KSH rendelkezésére a NAV.

7.3 A gazdasági szervezetek jellemzői, fontosabb beruházásai települést érintő fejlesztési elképzelése
(Felsorolás a teljesség igénye nélkül a beérkezett és kitöltött vállalkozói adatlapok alapján)

	Termelési tevékenység	Foglalkoztatottak száma					Telephely		Közmű ellátás							Környezetvédelem	Tervezett fejlesztés				
		Ipari.	Keresk.	Szolg.	Vend.	Össz.	Fizikai	Nem fizikai	Nő	Ingázó	Terület (ha, m ²)	Beépített szintterület	Vízellátás		Szennyvíz			Energia			
													Saját	Közüzemi	Kommunális			Nem kommunális	Gáz	Villany	Egyéb
1.	SCHNEIDER Investment kft. 2318. Szigetszentmárton, Ráckevei út 46. 2304 hrsz. Központ: u.az		X			12	5	7	5	4	8410 m ²	163 m ²		12m ^{3/év}	Elszállítás		2030 tonna PBgáz	23.000 kW/év		Üzemi zajszintmérés: LAeg= 83db	

A gazdasági szervezetek nem neveztek meg olyan fejlesztési elképzelést, amelyek a települést érintenék.

Legnagyobb területtel az alábbi gazdasági szervezetek rendelkeznek:

Belterületen

- Szigetbusz kft. (Európa köz 2., hrsz:120)
- Finszter Fuel Base kft. (Ráckevei út 52., hrsz:86/2)
- Schneider Investment kft. Irodaháza és üzemcsarnoka (2318. Szigetszentmárton, Ráckevei út 1. (hrs: 2304)

A fenti gazdasági szervezeteken kívül általában a lakóterületbe, vagy lakóterület mellett elhelyezkedő vállalkozások a jellemzők a településen, a legfontosabbakat az alábbi felsorolás mutatja:

- Compact Invest kft. (személygépjármű, könnyűgépjármű kereskedelem)
(Dunapart alsó u. 8.)
- Dr. Rock Car kft. (személygépjármű, könnyűgépjármű kereskedelem)
- (Vasút utca 129/3 hrsz.)
- Compact Haus kft. (személygépjármű, könnyűgépjármű kereskedelem)
(Dunapart alsó u. 8.)
- Liberty Cars kft. (személygépjármű, könnyűgépjármű kereskedelem)
(Erdősor u. 14.)
- Jóbolt kft. (Élelmiszer jellegű bolt, vegyeskereskedelem)
(Kossuth Lajos u. 38.)
- Az-Igen Mobil Kft. (Telekommunikációs termék kiskereskedelem)
(Bercsényi u. 12.)
- Gaw kft. (Újság, papíráru kereskedelem)
(Templom utca 3.)
- Hellovaio Kft. (számítógép, periféria, szoftver kiskereskedelem)
(Dunapart-alsó u. 191.)
- Fruit Country Kft. (Zöldség-, gyümölcs nagykereskedelem)
(Vasút utca 1.)
- Blue Jeans Kft. (Ruházati kiskereskedelem)
(Vasút utca 1.)
- Cool Fit Kft. (Ruházati kiskereskedelem)
(Vasút utca 1.)
- Island Team Kft. (Személygépjármű, könnyűgép. kereskedelem)
(Dunapart-alsó u. 150 l.ép.)
- Ráckevei Szt. István Bt. (Gyógyszer-, kereskedelem)
(Ráckevei út 7.)
- HESZTIA HD Kft. (Textil kereskedelem)
(Erdősor utca 101.)
- MABE-LÓ Kft.(Élelmiszer jellegű bolti vegyes kereskedelem)
(2315 Szigethalom, **Thököly utca 44.**)
- Gastro Virtus Kft. (Ruházat kiskereskedelem)
(Erdősor u. 102.)
- Pamer-Mark Kft. (Újság, papíráru kereskedelem)
(Duna utca 1. a.ép)
- NAP-FÖLD HÍD Kft. (Iparcikk jellegű bolti vegyes kiskereskedelem)
(Kossuth L. u. 77.)
- BAU ALFA Kft. (Személygépjármű-, könnyűgép. kereskedelem)

- (Bartók Béla u. 2417)
- AHT-MOBIL Kft. (Személygépjármű-, könnyűgép. kereskedelem)
(Jókai u. 3/A)
 - Aranytalicska Kft. (Csomagküldő internetes kereskedelem)
(Ráckevei u. 46.)
 - Kneitner + Kneitner Bt. (Egyéb élelmiszer nagykereskedelem)
(Duna u. 3/A)
 - PÓT-FIX Kft. (Gépjárműalkatrész nagykereskedelem)
(Szigethalom, Móra Ferenc. u. 37)
 - RAMANA Kft. (Saját tulajdonú, bérelt ing. bérbeadása üzemeltetése)
(Dunapart-alsó u. 2.)
 - Perfektrend Kft. (M.n.s. egyéb katonai, tudományos, Műszaki tevékenység)
(Dunapart-alsó u. 62.)
 - PEKLA B. Kft. (Biztosítási ügynöki, brókeri tevékenység)
(Erdősor u. 381.)
 - SIPING Kft.(Lakó és nem lakó épület építése)
(Dunapart-felső utca 3.)

7.4. A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők (elérhetőség, munkaerő képzettsége, K+F stb.)

Egy település gazdasági versenyképességét több tényező befolyásolja. Ezek egyrészt helyi tényezők, másrészt a kapcsolódó és támogató szektoroktól illetve a kormányzattól eredő tényezők.

A helyi tényezők a **munkaerő** tekintetében az iskolázottságtól/képzettségtől nagymértékben függ, amely Szigetszentmártonban az alábbiak szerint alakult:

Képzettségi mutatók alakulása

Területi szint	Középfokú végzettségűek a 18-x népesség arányában (%)			Egyetemi, főiskolai végzettségűek a 25-x népesség arányában (%)		
	1990	2001	2011	1990	2001	2011
Szigetszentmárton	25,3	42,0	57,0	7,3	11,0	17,0
Pest megye	24,0	37,5	51,5	7,3	11,7	19,8
Budapest	45,1	58,1	69,9	19,0	23,8	34,1
Országos	33,9	48,7	53,5	10,7	13,3	19,8

Forrás: KSH,

A település lakosainak képzettségi színvonala kedvező mind a megyei és az országos mutatókhoz viszonyítottn. A település a rendszerváltást követően folyamatosan mérsékli lemaradását mind a középfokú, mind a felsőfokú végzettségűek tekintetében.

A következő fontos gazdasági versenyképességet befolyásoló tényező, hogy az önkormányzat a hatályos településrendezési eszközeiben a gazdasági tevékenységeknek – a kereskedelmi,

szolgáltató és ipari tevékenységek fogadására – megfelelően kijelölt területi lehetőségeket kínál.

A rendelkezésre álló, déli tervezett gazdasági terület fontos bázisa a település gazdasági fejlesztésének.

A település gazdasági területeinek arculatát a magántőkéből épülő létesítmények határozzák meg.

A fentiek alapján megállapítható, hogy Szigetszentmárton a kereskedelmi, szolgáltató szegmensben tevékenykedő vállalkozások számára kedvező telephelyi feltételeket tud hosszú és nagy távon továbbra is biztosítani.

A település vállalkozásai jellemzően kereskedelemben, szolgáltatásban – a helyi lakosok ellátásában tevékenykednek – ezért nem meglepő, hogy a településhez komoly kutatás-fejlesztési (K+F) tevékenység nem kötődik engedélyezett szabadalmi bejelentés nem érkezett a településen székhellyel bíró vállalkozásoktól.

7.5. Ingatlanpiaci viszonyok (kereslet-kínálat)

Lakásállomány minőségi jellemzők

Szigetszentmárton lakásállomány funkció és tulajdon szerinti megoszlása

Lakott lakás	Nem Lakott lakás	Lakás és lakott üdülő együtt	Magánszemély tulajdona	Önkormányzati tulajdonú	Más tulajdona
754	76	908	883	13	12

Forrás: KSH

Szigetszentmártonban túlnyomó részben a lakások magánszemélyi tulajdonban vannak. Az önkormányzat 10 piaci típusú bérlakással és 3 szociális lakással rendelkezik. Más intézmény, szervezet tulajdonában lévő lakások száma 12 db, bérleti jogcímmel használt lakások száma 25 db.

A lakások korösszetétele

	1960 előtt épült lakások aránya (%)	1961-1980 között épült lakások aránya (%)	1981-2000 között épült lakások aránya (%)	2001 után épült lakások aránya (%)
Szigetszentmárton	22,68% (206db)	31,82% (289db)	27,0% (246db)	18,3% (167db)

Forrás: KSH

A legtöbb lakás Szigetszentmártonban 1961-1980 között épült, az ezredforduló után csökkent a lakásépítés. A 2001 után épült lakások aránya a Pest megyei átlagnál (18,5%) kissé alacsonyabban alakult.

A lakásállomány minőségi mutatói

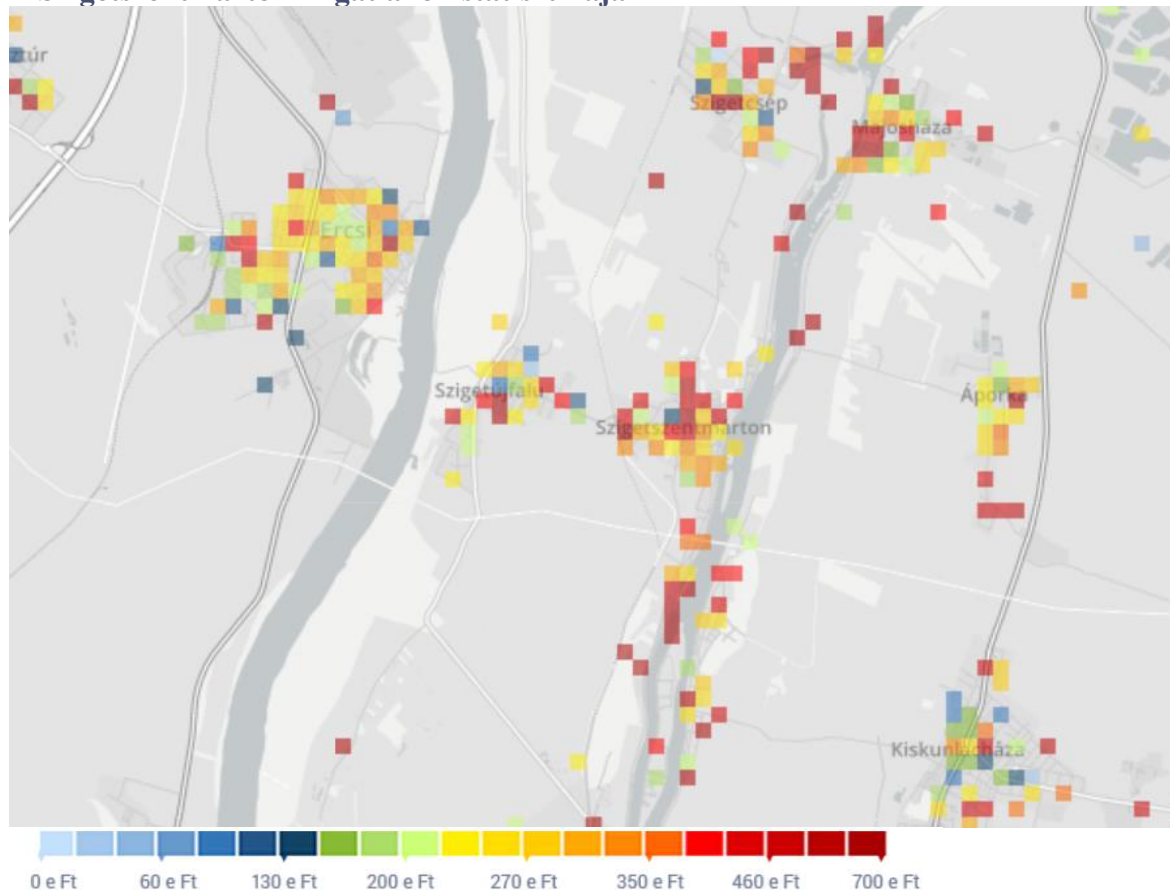
	Száz lakott lakásra és lakott üdülőre jutó lakó	4 és több szobás lakások aránya (%)	100 lakásra jutó fürdőszobák száma	Össz-komfortos lakások aránya (%)	Komfortos lakások aránya (%)	Fél-komfortos lakások aránya (%)	Komfort nélküli, szükség és egyéb lakások aránya (%)
Szigetszentmárton	256	33,03% (300db)	119	68,83% (625db)	27,42% (249db)	0,1% (9db)	0,55% (5db)

Forrás: KSH

Az összkomfortos lakások aránya (68,83%), meghaladja a magyarországi (59,4%) és a Pest megyei értéket (66,0%), amely igen magas érték. A lakások 68,83%-a rendelkezik a komfort valamennyi összetevőjével, legalább egy 12m² meghaladó alapterületű lakószobával, főzőhellyel, fürdőhellyel, vízöblítéses WC-vel (fürdő vagy külön helyiségben), villannyal, melegvíz-ellátással, szennyvízelvezetéssel, központos fűtési móddal. Pozitívként értékelendő, hogy a lakásoknak csak 0,55 %-a komfort nélküli, ill. a szükséglakás jellegű kategóriába tartozik, amely érték alacsonyabb a Budapesti (2,1%) és a Pest megyei értéknél (4,9%).

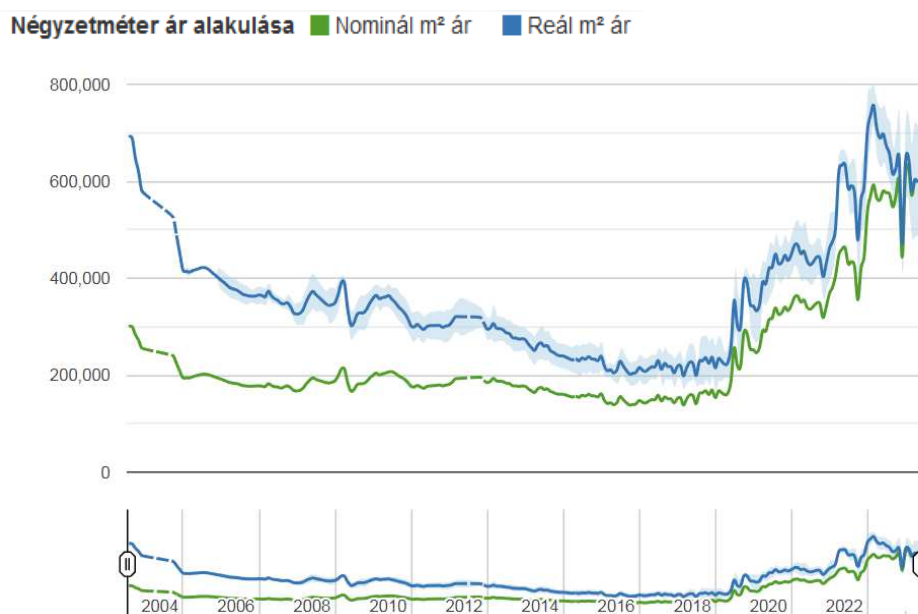
Az ingatlanárak jellemzői

Az ingatlanárakra vonatkozó adatok az ingatlanet.hu internetes oldalról származnak.

Szigetszentmártoni ingatlanok statisztikája

Forrás: ingatlanet.hu

Szigetszentmárton településen az átlagos négyzetméter árak

Forrás: *ingatlanet.hu*

Szigetszentmártoni ingatlanértékekre vonatkozó statisztikák

Négyzetméterre vonatkozó statisztikák			
Átlag m ²	Átlag m ² ár	Legkisebb m ² ár	Legnagyobb m ² ár
105	585 320	415 000	725 757

Ingatlanra vonatkozó statisztikák		
Átlag ár	Legkisebb ár	Legnagyobb ár
60 781 818	24 900 000	114 000 000

Forrás: *ingatlanet.hu*

8. AZ ÖNKORMÁNYZAT GAZDÁLKODÁSA, TELEPÜLÉSÜZEMELTETÉS

8.1. Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere

A település Önkormányzatának költségvetése kiegyensúlyozott, stabil, megfelel az önkormányzati költségvetés-tervezéssel kapcsolatos jogszabályi alapelveknek. Az önkormányzati költségvetés elmúlt évekbeli alakulását áttekintve legnagyobb volumenű változást a 2014. évi adóssághozzájárulás jelentette, az önkormányzati hitelállomány állami átvállalása. Az állam által átvállalt hitelek teljes összege 27 559 000,- Ft volt. Ezt követően az önkormányzat számára új távlatok nyíltak, jelentős tehertől megszabadult, nagy erővel tud a jövő kialakításával, távlati terveivel, elképzeléseivel foglalkozni.

Továbbá az önkormányzat, az önkormányzati gazdálkodás egy részét az államtól kapott támogatások/források adják más részt a helyi adók.

2013-ban az önkormányzati feladatok egy része az államhoz került (a járási hivatalok létrehozásával egyes hatósági ügyek elkerültek az önkormányzatoktól), ezek elvesztése kihatással volt az önkormányzatok létszámára, bevételeire, kiadásaira. A központi költségvetésből érkező támogatások összegei jelentősen csökkentek.

Az éves költségvetések bevételi oldalának legnagyobb részét a saját bevételek, ezen belül is a **helyi adók** teszik ki, melyet az alábbi táblázat mutat:

Év	Gépjármű adó (eFt)	Építmény adó (eFt)	Telek-adó (eFt)	Ipar-üzési adó (eFt)	Idegen-forgalmi adó (eFt)	Talaj terhelési díj (eFt)	Pótlék és Bíróság Együtt (eFt)	Egyéb helyi adó (eFt)
2000	1 831	-	-	7 910	-	-	-	14 832
2005	-	-	-	23 708	13 701	-	-	-
2010	-	-	-	14 141	23 635	-	-	5 216
2011	18 620	21 180	0	25 527	1 988	-	5 663	17 163
2021	1 839	32 169	-	37 633	580	1 425	2 936	10 095

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás

Vagyongazdálkodás

Az önkormányzat vagyonát, a vagyonnal való gazdálkodás szabályait és az ezzel összefüggő tulajdonosi jogok gyakorlását önkormányzati rendelet szabályozza.

A vagyon legjelentősebb tételeit a tárgyi eszközök, az üzemeltetésre átadott eszközök és a befektetett pénzügyi eszközök jelentik. Az önkormányzat tulajdonát 2016-es évben 81ha 539 m²-en területen összesen 341db ingatlan képezte.

Az önkormányzati ingatlanvagyon összetétele (2016. december 31-i állapot)

	Terület (ha,m ²)	Darabszám (db)	Érték (e Ft)
Forgalomképes	129972 m ²	128	226025 eFt
Korlátozottan forgalomképes	52192 m ²	10	1398590 eFt
Forgalomképtelen	628375 m ²	203	928518 eFt
Összesen	810539 m ²	341	2553133 eFt

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás

Gazdasági Program

Az önkormányzat rendelkezik gazdasági programmal, amely 30/2020. (III.18.) számú KT. határozattal került elfogadásra. A Gazdasági programok elemzése az ITS feladata.

A Program 2019-2024 évekre szól, de olyan célokat is tartalmaz, melyek hosszabb távon meghatározzák a döntések irányát, és összehangoltabbá teszik azokat.

A sorrendiség meghatározásánál fontos szerepet játszik az anyagi lehetőségek – különösen a pályázatok – kihasználása, legértékesebbek azok a programok, melyek a civil, magán- és közszféra érdekegyesítése által jöhetnek létre.

8.2. Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere

Szigetszentmárton településen a településfejlesztéssel kapcsolatos döntési jogkörrel a képviselő-testület rendelkezik. A képviselő-testület az általa elfogadott rendeletek és határozatok révén döntési joggal rendelkezik többek között az erre a célra rendelkezésekre álló pénzeszközök nagyságáról, a pályázatokhoz szükséges önerő biztosításáról.

A 2019-2024 közötti időszakra készített Gazdasági program a folyamatosságra épül, amely segíti az Önkormányzatot a településfejlesztési céljainak megvalósításában.

Alapvető cél a már meglévő munkahelyek megtartása, és új munkahelyteremtés, mely fontos eszköze a szigetszentmártoni lakosok helyben tartásának, a lakosságszám növelésének.

Legfontosabb a kötelező önkormányzati feladatok teljesítése, a jogkövető magatartás, ezért első helyen a törvény által előírt kötelezettségek teljesítését szolgáló programok állnak.

A Gazdasági program, fejlesztési célkitűzései:

1. Tájfejlesztés, környezetfejlesztés, infrastruktúra-fejlesztése
2. A központi belterület fejlesztése
3. Közigazgatás, önkormányzat, oltatás, nevelés, szociális ellátás
4. Idegenforgalom fejlesztése

Egy település településfejlesztési céljait, ezek kapcsolódásait, eszközeit és feltételeit az ún. Integrált Településfejlesztési Stratégia foglalja egységes keretbe. Az önkormányzat ITS-el nem rendelkezik. A jogszabályi előírást figyelembe véve ITS a Megalapozó vizsgálatok után készíthető, amikor a településfejlesztési feladatok új szakaszba kerülhetnek, amely az önkormányzattól egy újfajta, rugalmasabb szervezeti struktúrát igényel. A jogszabály előírja, hogy ITS-t akkor kell az önkormányzatnak készíttetnie, ha a település társadalmi, gazdasági, illetve környezeti helyzetében változások következtek be, vagy ha új településfejlesztési szándék miatt az önkormányzat indokoltnak tartja.

Az Önkormányzat településfejlesztési tevékenységét a Településfejlesztési bizottság segíti.

A település vállalkozásbarát, kiszámítható körülményeket teremt a helyi kis- és középvállalkozások számára. Segíti az új vállalkozások, beruházások indulását. A meglévő ipari, kereskedelmi és szolgáltató vállalkozások kihasználtságának javulását, új munkahelyek teremtését. Figyelembe veszi a helyi vállalkozások fejlesztési igényeit, érdekképviselőinek véleményét.

Az önkormányzat biztosítja a helyi bevételek felhasználásának nyilvánosságát.

A jogszabályi változásokhoz alkalmazkodva biztosítja a közszolgáltatások megfelelő színvonalát, a szolgáltatási díjak, a rezsiköltség-csökkentési program megvalósulását.

8.3. Gazdaságfejlesztési tevékenység

Az Önkormányzat gazdaságfejlesztési tevékenységének középpontjában a vállalkozásbarát települési környezet létrehozása áll, ezért kiszámítható körülményeket teremt a helyi kis- és középvállalkozások számára.

A közvetlen gazdaságfejlesztő hatással bíró eszközök között szerepel a hatályos TSZT szerint kijelölt déli gazdasági terület területének kialakítása/megvalósítása illetve a terület felzárkóztatása a jelenlegi piaci követelményekhez.

A jó településrendezési döntés a kijelölt/tervezett gazdasági területeken lehetőséget ad a meglévő cégeken kívül a településen letelepülni szándékozók számára, segíti az új vállalkozások, beruházások indulását.

Továbbá az önkormányzat biztosítja a helyi bevételek felhasználásának nyilvánosságát.

A jogszabályi változásokhoz alkalmazkodva biztosítja a közszolgáltatások megfelelő színvonalát, a szolgáltatási díjak, a rezsiköltség-csökkentési program megvalósulását.

Biztosítja az önkormányzati gazdálkodás nyilvánosságát, átláthatóságát és biztonságát. A működési kiadások kiegyensúlyozottságát, és a fejlesztési forrásszerzés sikerességét.

Növeli az önkormányzati vagyont, törekszik a ciklusra megfogalmazott fejlesztési tervek megvalósítására.

8.4. Foglalkoztatáspolitikai

Az önkormányzat célja a helyi munkahelyteremtés feltételeinek javítása, a munkanélküliség további csökkentése, amely az alábbi intézkedésekkel biztosítható:

– Munkahely-teremtési támogatással

A munkahely-teremtő támogatást, azok a cégek vehetik igénybe, amelyek vállalják, hogy új munkahely létrehozását szakképzettséggel rendelkező, teljes munkaidőben foglalkoztatott, szigetszentmártoni lakó- vagy tartózkodási hellyel rendelkező munkavállalók részére.

– Közfoglalkoztatás¹

Az önkormányzat segíti az állás nélküli személyek foglalkoztatását a közmunkaprogramban való részvétel útján.

Az új közfoglalkoztatási rendszer célja, hogy minél több munkára képes és kész, tartósan munkanélküli ember dolgozzon. Az egységesen kialakított finanszírozási rendszerben a munkaügyi központokon keresztül lehetett pályázni. Szigetszentmárton község Önkormányzata, illetve annak intézményei és együttműködési megállapodás alapján pályáznak közfoglalkoztatottak alkalmazására. A pályázatokhoz szükséges önrészt az intézmények és az Önkormányzat biztosítja.

¹ A közfoglalkoztatást a kormány továbbra is átmeneti foglalkoztatásnak tekinti, amely segély helyett munkát, jövedelmet biztosít az álláskereső számára. A közfoglalkoztatás lényegében a foglalkoztatás bővítése, állami munkahelyteremtés, vidékfejlesztés, településfejlesztés is egyben.

Közfoglalkoztatásban résztvevők száma a településen

év	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest
2010	17	1%
2011	17	1%
2012	20	1%

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás

8.5. Lakás- és helyiséggazdálkodás

Az Önkormányzat lakásgazdálkodási tevékenysége során gondoskodik az önkormányzati tulajdonú lakások, üzleti célú helyiségek hasznosításáról.

Az önkormányzat tulajdonában lévő lakások száma 13 db.

8.6. Intézményfenntartás

Az önkormányzati intézmény-fenntartás körébe az egészségügyi intézmények és a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátása és az azzal kapcsolatos tevékenységek tartoznak.

8.7. Energiagazdálkodás

Az Önkormányzat célja saját intézményeinek, fenntartásában működő létesítményeknek energiatakarékos működtetése, felújítása.

Ennek érdekében az önkormányzat 2016 júliusában a „Pályázatos épületenergetikai felhívás a közép-magyarországi régió települési önkormányzatai számára” című felhívásra benyújtotta a „Szigetszentmárton Község Önkormányzata egyes épületeinek energiahatékonysági felújítása és megújuló energiaforrás hasznosítása” című pályázatát. A Nemzeti Fejlesztési Minisztérium Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Programokért Felelős Helyettes Államtitkárság vezetője 2017. április 25-i döntésével 134 189 996 Ft összegű támogatásra érdemesnek ítélte, így a megpályázott támogatási összeg 100%-át elnyerte az önkormányzat.

A támogatás maximális mértékére, azaz az összes elszámolható költség 100%-ára nyújtotta be a támogatási kérelmet az önkormányzat, a projekt előkészítése során csak elszámolható költségeket terveztek. Így a projekt teljes költsége a megítélt támogatásból - saját forrás biztosítása nélkül – finanszírozható.

A projekt célja az Önkormányzat tulajdonában lévő középületek, azaz az Polgármesteri Hivatal, a Gesztenyés Óvoda, a Szent Márton Közösségi Szintér és az Általános Iskola tornaterme energiahatékonysági felújítása, továbbá ezen épületek vonatkozásában megújuló energiaforrás hasznosítása.

A középületek épületenergetikai fejlesztése az épületek hőtechnikai adottságainak javításával, azaz az épülethatároló szerkezetek fejlesztésével, így szükség szerint a homlokzati fal, lapostető, tető, földem hőszigetelésével, nyílászárócserevel, továbbá villamosenergia-termelés

céljából napelemek alkalmazásával valósul meg. A pályázati konstrukció a fűtés és a világítás korszerűsítését nem támogatja.

A fejlesztés megvalósulásával a középületek energetikai szempontból korszerűbbé, hatékonyabbá válnak, működtetésük gazdaságosabb lesz.

8.8. Településüzemeltetési szolgáltatások

A településüzemeltetési szolgáltatások ellátását, biztosítását Szigetszentmárton község Önkormányzat külső cégek bevonásával végzi, melyek az alábbiak:

A szolgáltatók Szigetszentmártonban

Víz, szennyvíz:

Dél-Pest Megyei Víziközmű Szolgáltató Zrt. (DPMV Zrt.)

Szigetszentmárton a DPMV Zrt. Dunavarsányi Üzemigazgatóságához tartozik.

DPMV Zrt. címe: 2360 Gyál, Körösi út 190.

Központi telefonszám: 29 340 010

Fax: 29 341 518

E-mail: info@dpmv.hu

Honlap: www.dpmv.hu

DPMV Zrt. Dunavarsányi Üzemigazgatóság

Címe: 2336 Dunavarsány, 36/17 hrsz (szennyvíztelep)

Telefonszáma: 24 483 115

Üzemmérnökség vezetője:

E-mail:

OPUS TIGÁZ Gázhálózati Zártkörűen Működő Részvénytársaság

címe: 4200 Hajdúszoboszló, Rákóczi utca 184.

MAGYARORSZÁG

Telefon: 06 52 558100

Adószám:11147073209

MVM Next Energiakereskedelmi Zrt.

Hivatalos név: MVM Next Energiakereskedelmi Zrt.

Székhely: 1081 Budapest II. János Pál pápa tér 20.

Postai cím: MVM Next Energiakereskedelmi Zrt. Budapest 1963

Honlap: www.mvmnext.hu

Ügyfélszolgálat elérhetősége: ugyfelszolgalat@mvm.hu

Vodafone Magyarország Távközlési Zártkörűen Működő Részvénytársaság

cím: 1112 Budapest Boldizsár utca 2.

MAGYARORSZÁG

Adószám: 11895927244

Telefon: 06-1-288-3288

Közterületek, parkok

fenntartását végzi: közmunkások végzik

Szilárdburkolatú és néhány

Földút karbantartója: eseti szerződések alapján vállalkozók végzik.

Temető fenntartása: ELOHIM Kft végzi.

Hulladék elszállítás: 2017. október 1. előtt a Közép-Duna Vidéke Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulás megbízásából a Vertikál Zrt. végezte, 2017. október 1-től pedig a Duna-Tisza Közi Hulladékgazdálkodási és Környezetvédelmi Önkormányzati Társulás megbízásából 2023. júliustól MOHU MOL Hulladékgazdálkodási Zrt. végzi.

9. TELEPÜLÉSRENDEZÉSI, TELEPÜLÉSSZERKEZETI VIZSGÁLAT

9.1. A település helyi sajátosságainak vizsgálata

Szigetszentmárton településhálózatát és a belterület terület-felhasználását nagymértékben meghatározzák a természet- és gazdaságföldrajzi, valamint a táji, történeti adottságai.

Szigetszentmárton településszerkezetének kialakulásában döntő szerepet játszott a település történeti úthálózati rendszere, amely napjainkig megőrizte régi jellegét. A fő közlekedési tengelyt a belterületen áthaladó 51107-es és az 51111-es utak adják.

A környező településekkel párhuzamosan Szigetszentmárton is megtartotta mezővárosi, mezőgazdasági, gazdálkodó jellegét.

Szigetszentmárton településszerkezetének alakulását igen sokszor az árvizek befolyásolták. Az 1838-as dunai nagy árvíz, és az 1886-os tűzvész a falu nagy részét elpusztította, megváltoztatta a halmazos települési jelleget, rendezettebbé váltak az utcák és a beltelkek.

A halmazos településszerkezet - a szabálytalan utcák (íves utcák, kis keskeny közök), és telkek – a Kossuth L. útra, valamint a Duna utca és a Petőfi S. utca közötti - régi településmagra jellemző. Az új telepi részeken a szabályos telekszerkezet, telekosztás a jellemző.

A további tervek készítésénél előtérbe kell helyezni a helyi sajátosság, a meglévő struktúra értékeinek védelmét, a régi struktúrához való illeszkedést.

A régi településrészen és az új telepi részeken is többnyire az oldalhatáron álló beépítés a jellemző. Főként a Kossuth L. út Szigetcsép felőli – az ősi település részen – figyelhető meg a hagyományos fésűs beépítés.

A régi településmag épületei (Kossuth L. u., Telkes u.) – az újakkal ellentétben– utcafrontra épültek. Emellett sok helyütt őrzik a népi építészet emlékeit.

A régi, jellemező igen kellemes falusias beépítési mód az oldalhatárra épített házak, a település területén szórványosan maradtak meg, amelyek igen kellemes, hangulatos beépítést jelentenek, vissza hozataluk korszerű változatban kívánatos, a múltbeli építészet hagyományának őrzése végett.

A beépítésre szánt terület legnagyobb része **lakóterület**, ahol a kertvárosias, családi házas beépítés a jellemző.

A település belterületén feltáratlan tömbbelső nem található.

A lakóterület nagy része kertvárosi jellegű.

A településkép, arculati megjelenése vegyes a meglévő épületek jellege miatt.

A dunaparti területrész kiterjedt **üdülőterülete** szervesen kapcsolódik a belterülethez, mely mintegy 7 km hosszan alakult ki a Ráckevei-Soroksári-Duna-ág mellett, amely az egyik legnagyobb kiterjedésű üdülőterület az RSD mellett. Az üdülőterület mára már teljesen beépült.

Beépítése helyenként sűrű, karakter nélküli. A kis telkekre horgászházak épültek, a nagyobb telkekre, szabadon álló üdülőépületek.

A település kapcsolatát az országos közúthálózattal az észak-déli irányban végighaladó 51107 jelű Tököl-Ráckeve közötti út és az 51111 jelű Szigetszentmárton-Szigetújfalu bekötő út biztosítja. Mindkét út az 5101 jelű összekötő úthoz csatlakozik. Az 51111 jelű út a Vasút utca vonalán vezet a Budapest-Ráckeve HÉV vonal állomásig, a HÉV vonalat a vasútállomástól északra Szigetújfalu területén keresztezi.

A település **településszintű intézményei** a központban a Telkes és a Kossuth Lajos utcákban és környékén helyezkednek el.

Ide települtek az egész települést szolgáló intézmények és különböző szolgáltató létesítmények.

A **különleges terület** kategóriájába tartozó sportolási célú **sportpálya** rendezett. A sportpálya környezeti zöldfelület szempontjából jelentős.

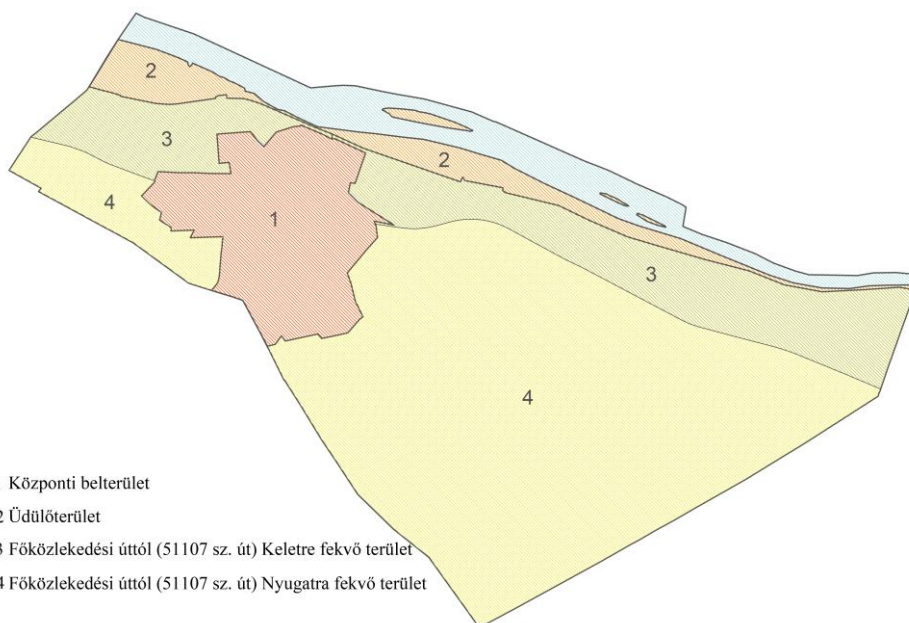
A település belterülete közhasználatú **zöldfelületekben**, általában közösségi használatú zöldterületekben szegény.

A belterületi utak, utcák fásítottak.

A település belterületén néhány kisebb **gazdasági** terület található, melyek a lakóterületen helyezkednek el, de működésük nem jár nagyobb zajjal valamint bűzzel, így a közvetlen szomszédságban elhelyezkedő lakótelkeket nem zavarják, áthelyezésük nem szükséges.

Szigetszentmárton lehatárolható településrészei:

1. Központi belterület
2. Üdülőterület
3. Főközlekedési út (51107.sz.) Keletre fekvő terület
4. Főközlekedési út (51107.sz.) Nyugatra fekvő terület

- 1 Központi belterület
- 2 Üdülőterület
- 3 Főközlekedési úttól (51107 sz. út) Keletre fekvő terület
- 4 Főközlekedési úttól (51107 sz. út) Nyugatra fekvő terület

Településrészek bemutatása*1. Központi belterület*

A központi belterület egy egységbe foglalható, ahol a kertvárosias lakóterület mellett a település alapfokú ellátását biztosító települési intézmények és néhány gazdasági terület található.

2. Üdülőterület

Szigetszentmárton rendkívüli értékes adottsága a Duna parti fekvése, amely alkalmassá teszi ezt a településrészt a rekreációs illetve vendéglátási funkciók betöltésére.

Helyszíni vizsgálataink alapján megállapíthatjuk, hogy az üdülőterületeknek a beépítése nem optimális módon hasznosítja ezt az értékes adottságot.

A település Ráckevei-Soroksári-Duna-ág part menti sávját vegyes használatú üdülési és lakó funkciójú **területhasználat** jellemzi. Korábban kis horgászházak épültek, ma már családi házként is funkcionáló nagyobb épületeket is építenek.

A folyamparti területek közterületei néhol rendezetlen képet mutatnak. Az utcák sok helyütt burkolatlanok, a vízelvezetés nem megoldott, a zöldfelületek hiányosak.

Az üdülőterület súlypontja a szépen kiépített strand és környéke, ahol a strandbüfé, a Mártoni Csárda, Étterem, Rendezvényház és Fogadó biztosítja az ellátást illetve szálláslehetőséget.

Az üdülőterület északi és középső részén található meglévő erdőterületek emelik az üdülési/pihenési funkciók értékét.

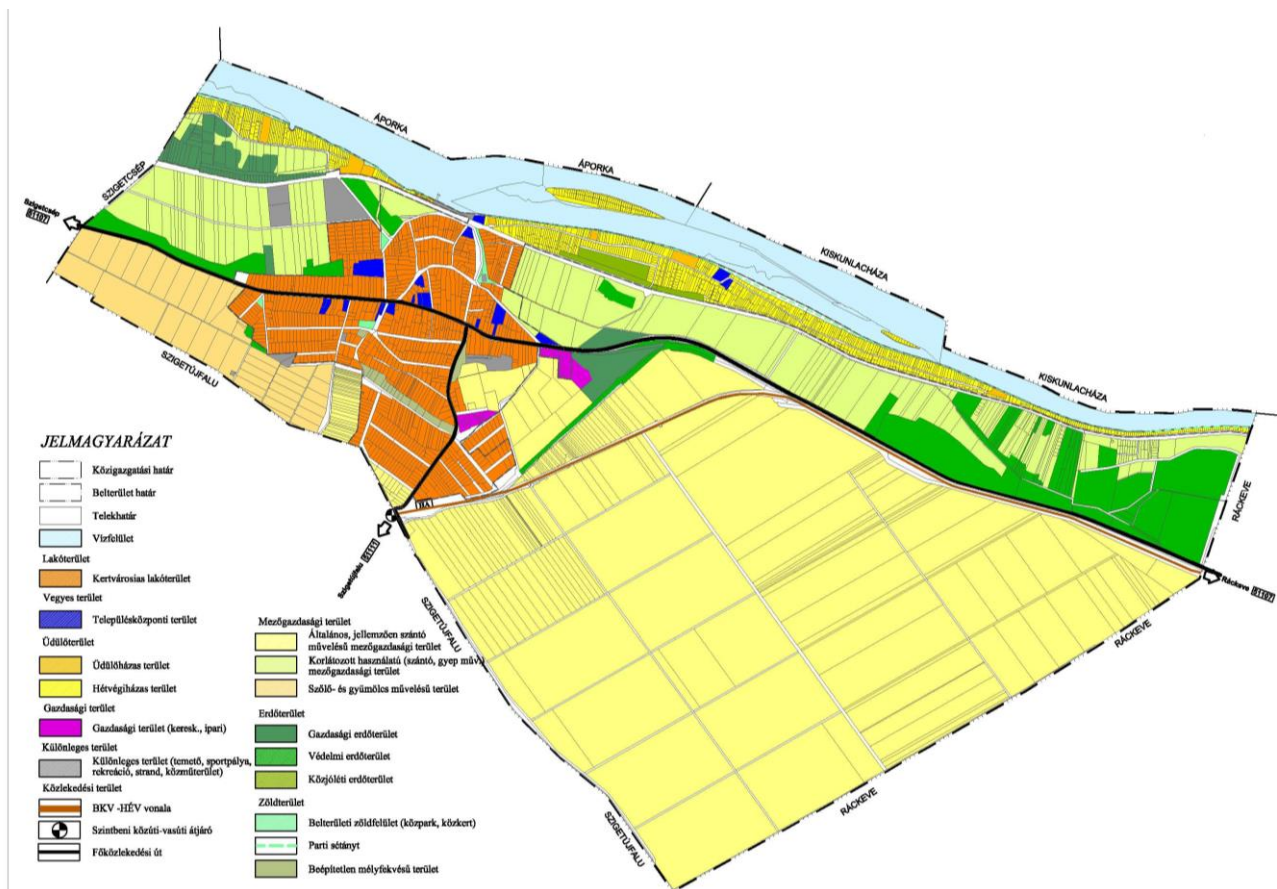
3. Főközlekedési úttól (51107 sz. út) Keletre fekvő terület

E terület rész változatos tájhasználatú, melyet mozaikos szerkezetű szántó-gyep-erdő terület jellemez.

4. Főközlekedési úttól (51107 sz. út) Nyugatra fekvő terület

A főút és a szomszédos települések közigazgatási határáig hagyományos árutermelő, valamint szőlő- és gyümölcsstermesztési mezőgazdasági területek találhatóak, melyek általában egyben nagytáblában művelt mezőgazdasági területek.

TERÜLETFELHASZNÁLÁSI VIZSGÁLAT

9.1.2. Terület-felhasználás az ingatlan-nyilvántartási adatok alapján, termőföld esetén a művelési ágak és a minőségi osztályok

A terület-felhasználási vizsgálatot a hivatalos földhivatali alaptérképen készítjük, amely a külterületen tartalmazza a művelési ágakat és a minőségi osztályt. A földhivatali alaptérkép a belterület vonatkozásában nem tartalmaz művelési ágakat, így a belterületen az egyéb adatokat és a helyszíni vizsgálatokat vettük alapul. A terület-felhasználási információkat az OTÉK szerinti terület-felhasználási kategóriákba soroltuk, melyek a Településszerkezeti terv fő kategóriái között teremtenek kapcsolatot. A terület-felhasználási kategóriák a következők:

- 1) lakóterületek
- 2) településközpont terület, intézmény terület
- 3) gazdasági területek (üzem, telephely,)
- 4) üdülőterület
- 5) sport, szabadidő, oktatási, kulturális, egészségügyi funkciók különleges területei
- 6) a városüzemeltetés, közmű és az ipari hulladékok különleges területei
- 7) kertés művelésű területek (gyümölcs, kert, szőlő, rét, szántó)
- 8) mezőgazdasági művelésű területek (szántó, rét, legelő)
- 9) zöldterületek (park, közkert)
- 10) erdőterületek
- 11) felszíni vizek területei
- 12) közúti közlekedési területek (út, közút)
- 13) vasúti területek (vasúti pálya, állomás, vasúti megálló)

A lakóterületek magukba foglalják a kertvárosias lakóterületeket.

Az intézmény területek a községi szintű intézményeket foglalják magukba a Fő út és környékén. Ezen a területen a lakóterületek közé ékelődött kereskedelmi és szolgáltató funkciók területeit is megtaláljuk.

A település belterületén néhány kisebb gazdasági terület található, melyek a lakóterületen helyezkednek el, de működésük nem jár nagyobb zajjal valamint bűzzel, így a közvetlen szomszédságában elhelyezkedő lakóteleket nem zavarják, áthelyezésük nem szükséges.

Szigetszentmárton üdülőterülete szervesen kapcsolódik a belterülethez, mely mintegy 7 km hosszan alakult ki a Ráckevei-Soroksári-Dunaág mellett. Az üdülőterület mára már teljesen beépült. Sok helyen az üdülőket lakóépületként használják.

A különleges területek eltérő sajátosságaik illetve azonos jellegük szerint csoportosíthatók. A községi temető a Vasút utcától délre található. A települési sportpálya rendezett.

Hosszú távú célként jelentkezik a sport rekreációs célú funkciók egy területen történő fejlesztése (Duna utcánál), valamint az árvízvédelmi töltésen a kerékpárturizmus fejlesztése.

A településüzemeltetés és közmű különleges területeihez tartoznak a közművek üzemi területei.

A mezőgazdasági és az erdők területei az ingatlan-nyilvántartás szerint kerültek feltüntetésre.

A zöldterületek kategóriájába a közparkok, a lakótömbök közötti és a lakóterületekben kialakított közhasználatú parkok területei, valamint a kisebb teresedések zöldfelületei tartoznak, a parlagon hagyott területekkel együtt.

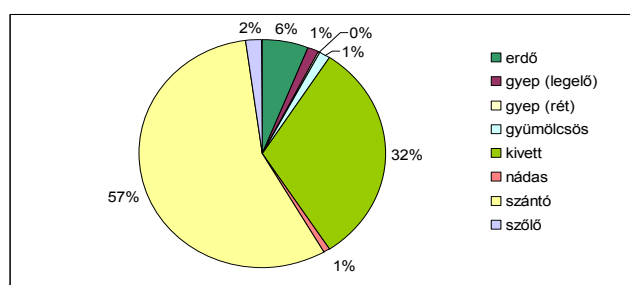
Külön kategóriákba kerültek a közúti közlekedési területek, a BKV-HÉV-vonal területe valamint a felszíni vizek területei (vízfolyás).

Művelési ágak termőföld esetén

A földrészesletek statisztikája a művelési ágak és területnagyságuk szerint

Művelési ág	Területnagyság ha
erdő	65,7
gyep (legelő)	15,5
gyep (rét)	1,4
gyümölcsös	14,5
kivett	339,6
nádas	11,3
szántó	600,4
szőlő	24

Forrás: Földhivatali honlap

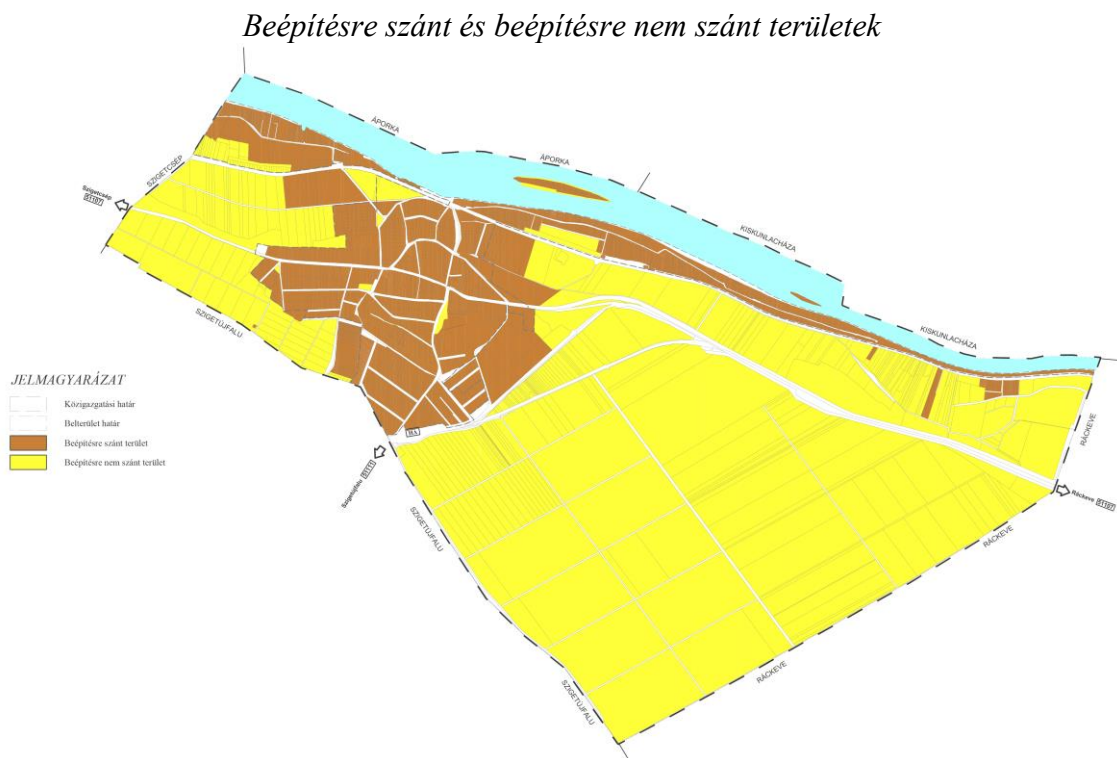

9.1.3. Beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területek

A beépítésre szánt területek a hatályos szabályozási övezeti terv alapján a mellékelt térképen került ábrázolásra. A vizsgálatban elkülönítve került ábrázolásra a meglévő belterületen belül, a tervezett belterületen belül, illetve ezen kívül elhelyezkedő beépítésre szánt területek.

Szigetszentmárton közigazgatási területet 1073 ha, amelynek 82,5%-a külterület (885 ha) és 17,5%-a a belterület (188 ha). A beépítésre szánt és a beépítésre nem szánt területek hasonló arányban oszlanak meg.

A beépítésre szánt és a beépítésre nem szánt, valamint a külterületek és belterületek viszonyát a „Beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területek” c. térképen ábrázoltuk.

9.1.4. Funkció vizsgálat (intézményi ellátottság, konfliktussal terhelt terület)

Szigetszentmárton területén található intézmények a TEIR, Meta adatbázisa szerint az alábbiak:

terület	intézmény	db
Közoktatás	bölcsőde	0
Közoktatás	óvoda	1
Közoktatás	általános iskola	1
Orvosi intézmény	rendelőintézet, egészségügyi központ	1
Orvosi intézmény	házi orvosi rendelő	1
Orvosi intézmény	gyógyszertár	1
Orvosi intézmény	gyógyszerárúsító hely	0
Közszolgáltatás	könyvtár	1
Sport és szórakoztatás	színház/művelődési ház	1
Kereskedelem /Szolgáltatás	posta	1
Közlekedés / Szolgáltatás	vasútállomás	1

Az adatbázis nem tartalmazta a közigazgatási, sport és szociális intézményeket, ezek a település adatszolgáltatása, és helyszíni vizsgálataink alapján kerültek feltüntetésre.

Konfliktussal terhelt területek

- A település jövőbeli problémája lehet távlati területhasznosítás szempontjából, a Völgy utca keleti mélyfekvésű oldalának beépítése
- Az RSD partján kevés közösségi, rekreáció, céljára alkalmas terület található
- A hatályos TSZT szerinti északi lakóterület-fejlesztési terület kijelölésekor fent álló konfliktus - az ökológiai hálózat és fejlesztési terület egy részének üzemi erdőterületbe sorolása – a mai napig fen áll.

9.1.5. Alulhasznosított barnamezős területek

Szigetszentmártonra nem jellemzőek az alulhasznosított barnamezős területek. A gazdasági tevékenységek elsősorban a főközlekedési út (51107.sz.), a Vasút utca és környékén, az Európa közben alakultak ki.

9.1.6. Konfliktussal terhelt (szlömösödött, degradálódott) terület

Szigetszentmárton területén nincsen nagyterjedésű szlömösödött terület.

9.2. A telekstruktúra vizsgálata

9.2.1. Telekmorfológia és telekméret vizsgálata

A telekmorfológiai vizsgálat során megvizsgáltuk, hogy a szabályozási terv övezetei és a valós telekállomány között hol van ellentmondás. Hol vannak telekaprózódások, melyek a leginkább telekosztással érintett területek.

Szigetszentmárton lakóterületeinek jellemzői, hogy a telekalakítások az építési övezeti besorolásoknak megfelelőek. A tervezett lakóterület-fejlesztési területeknél a kialakításra kerülő telkek a kertvárosias beépítés előírásainak megfelelően fognak alakulni, a kertvárosias jelleg megőrzése végett.

A lakóterületen a telkek átosztása nem jellemző, inkább a beépítés intenzitása (tetőtér beépítés, plusz szint stb.). A településre a nyeles telkek nem jellemzőek.

A tervezett fejlesztési területeken várható telekhatár-rendezés, de a legtöbb belterületi terület beálltnak tekinthető. A településszéli településfejlesztési területeken ki kell szabályozni a köztereket, gondot kell fordítani a rendezett kialakításukra.

9.2.2. Tulajdonjogi vizsgálat

Részletes tulajdonvizsgálat a Megalapozó vizsgálathoz nem készül, a tulajdoni lapok alapján történő vizsgálatok a konkrét tervezési feladatoknál szükségesek.

A vizsgálat készítésekor megismert önkormányzati és állami tulajdonú területek alapján, kijelenthető, hogy a legtöbb ingatlan magántulajdonban van.

A hatályos településrendezési tervben kijelölt új beépítésre szánt területek általában magántulajdonú ingatlanokat érintenek. Önkormányzati tulajdonban lévő fejlesztésre váró ingatlanok elsősorban az alakulóban lévő településközpontban találhatók.

Az állami tulajdonban lévő Vasút-vonal területe az alaptérkép alapján került lehatárolásra.

9.3. Önkormányzati tulajdon kataszter

Az ingatlanokat az önkormányzatok forgalomképességük szerint tarják nyilván. Az önkormányzati törzsvagyon a forgalomképessége alapján lehet forgalomképes, korlátozottan forgalomképes és forgalomképtelen.

A forgalomképtelen kategóriába tartoznak a helyi közutak, kerékpárutak és műtárgyaik, közterek, közparkok, piac, közműlétesítmények, korlátozottan forgalomképes kategóriába az önkormányzati tulajdonú intézmények területei, forgalomképes kategóriába olyan ingatlanok tartoznak, melyeket az önkormányzat egyéb más célra hasznosíthat.

Az önkormányzati ingatlanvagyon összetétele (2016. december 31-i állapot)

	Terület (ha,m²)	Darabszám (db)	Érték (e Ft)
Forgalomképes	129972 m ²	128	226025 eFt
Korlátozottan forgalomképes	52192 m ²	10	1398590 eFt
Forgalomképtelen	628375 m ²	203	928518 eFt
Összesen	810539 m ²	341	2553133 eFt

Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás

9.4. Épületállomány vizsgálata és a környezet geodéziai felmérése

A település épületállományát és a környezetet a településtervezéshez szükséges léptékben az önkormányzati adatszolgáltatásként kapott digitális földhivatali-ingatlannyilvántartási alaptérkép tartalmazza.

9.5. Az építmények vizsgálata

9.5.1. Funkció, kapacitás

Az építmények funkcióvizsgálatát a digitális földhivatali alaptérkép alapján és a helyszíni vizsgálataink alapján végeztük el. A nyilvántartás által megkülönböztetett kategóriák:

- lakóépület
- üdülőépület
- közintézmény, intézmény
- gazdasági épület
- üzemi épület, és
- egyéb épület, építmény.

A kereskedelmi épületek a legtöbb esetben közintézményként, intézményként vannak nyilvántartva, amelyeket helyszíni vizsgálattal egészítettünk ki.

A funkció vizsgálatot az 9.1.4. fejezetben részben már elvégeztük. Most a település belterületén elhelyezkedő fontosabb funkciókat mutatjuk be táblázatos formában:

Településrész neve	Intézményi funkciók	Kereskedelmi-, Szolgáltató funkciók	Egyházi, szabadidő funkciók
1.Központi belterület	<ul style="list-style-type: none"> – polgármesteri hivatal – óvoda – általános iskola – művelődési ház, könyvtár, teleház – orvosi rendelő – körzeti megbízotti iroda – temető 	<ul style="list-style-type: none"> – posta – kereskedelmi és szolgáltató egységek – vendéglő 	<ul style="list-style-type: none"> – római katolikus templom – református templom – sportpálya – lovarda
2. Üdülőterület	–	<ul style="list-style-type: none"> – strand büfé – Márton csárda és fogadó – Szent Márton Panzió (Vendégház) 	<ul style="list-style-type: none"> – strand – hajóállomás

Az intézmények kapacitás vizsgálata a 6.) fejezetben került kifejtésre

9.5.2. Beépítési jellemzők (beépítési mód, beépítési mérték, sűrűség)

A belterület legnagyobb részét a lakóterület alkotja, ahol a kertvárosi jellegnek megfelelő kertes, családiházias beépítés a legjellemzőbb.

Társas-házias beépítés a település középső részén az Európa közben /hrs:116/8) és a település északi részén az ún. „Virágvölgyi Lakóparkban” található.

A település régi magjában a spontán kialakult utcavezetésű beépítéssel különböző méretű és változatos alakú telkek jöttek létre. Ezek a területeken többnyire a közepes állagú épületek a jellemzőek, de található a területen a modern igényeknek megfelelő formában újjáépített épület is. Összefüggő, avult állagú területrészek nem határolhatók le.

A régi településrészen többnyire az oldalhatáron álló beépítés a jellemző. Főként a Kossuth L. út Szigetcsép felőli – az ősi település részen – figyelhető meg a hagyományos fésűs beépítés.

A régi településmag épületei (Kossuth L. u., Telkes u.) – az újakkal ellentétben– utcafronta épültek. Emellett sok helyütt őrzik a népi építészet emlékeit.

Az újabban beépült a szabályosabb utcavezetésű és telekosztású területeken pedig a szabadon álló beépítés a jellemző, földszint + tetőtér-beépítéssel.

A település üdülőterületén a dunapart vonalával párhuzamosan kialakított hosszú utca (Erdő sor u.) halad végig. Helyenként erre merőlegesen csak egy-két kis utca (köz) került kialakításra. A telekosztás túlságosan is sűrű, a telkek többnyire kicsik, és keskenyek. A területen a szabadonálló beépítés a jellemző.

9.5.3. Magasság, szintszám, tetőidom

A kertvárosias, lakóterületi részeken a lakóterületi övezeteket jellemzően a hagyományos földszint, tetőtérrel vagy a nélkül (F, F+T) lakóépületek közepes hajlású (25-45°) sátozotttetővel,

nyeregtetővel, félnyeregtetővel, kontytetővel, oromzatos kontytetővel, csonka kontytetővel, manzárdtetővel (toronykiugrással) épültek be.

Az újabb építésű családiházak modernebb tetőidomúak (kishajlású max. 25°), földszintesek, magastetővel, nagyobb alaprajzzal épülnek.

Az intézmények általában földszintesek vagy földszint+tetőtér-beépítések helyenként lapostetővel.

Az új típusú logisztikai és környezetbarát gazdasági terület (Ráckevei út mellett) épületei kishajlású, csarnok kialakításúak, 3,5-5,5 m közötti építménymagassággal.

9.5.4. Településkarakter, helyi sajátosságok: utcakép, jellegzetes épülettípusok

Kossuth Lajos utca karaktere

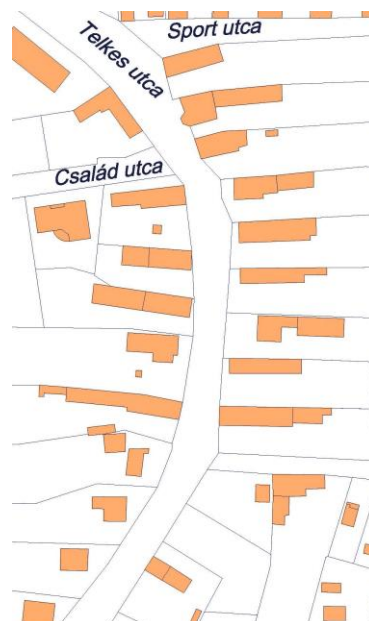
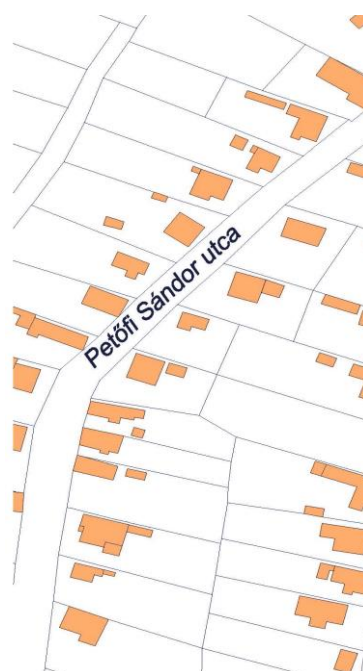
Kossuth Lajos utca
felső szakasza

Kossuth Lajos utca
középső szakasza

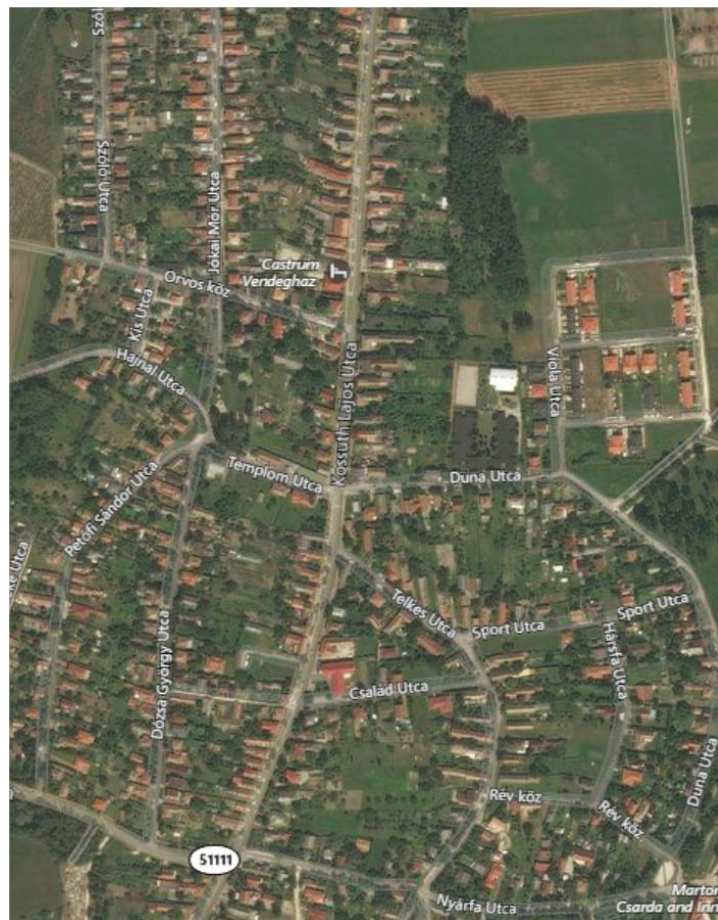

Utcafrontra épült, oldalhatáron álló fésűs beépítési mód a jellemző.

Telkes utca**Petőfi Sándor utca**

A Telkes és Petőfi utcákban szintén az utcafrontra épült, oldalhatáron álló fésűs beépítési mód a jellemző.

Történelmi településmag karaktere

A történelmi településmag őrzi a korábbi hagyományos fésűs beépítési módot.

HÉV-állomás és környéke karaktere

A HÉV-állomás és környezetében az épületek és beépítésük az 50-es, 60-as, 70-es évek építészeti stílusát jelenítik meg, megőrizve a településre jellemző hagyományos oldalhatáron álló beépítést.

Üdülőterület karaktere

Üdülőterület északi része

A telkek és a vízfelület között kellemes közösségi terek alakultak ki

Üdülőterület középső szakasza

Az üdülőterületen a meglévő parti közterületek (parti sétány) megőrzése és ápolása elsőrendű feladat.

10. AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET ÉS AZ ÉPÍTÉSZETI ÖRÖKSÉG VIZSGÁLATA

Az Épített környezet a tudatos építési munka eredményeként létrehozott, illetve elhatárolt épített (mesterséges) rész, amely elsődlegesen az egyéni és a közösségi lét feltételeinek megteremtését szolgálja. Az építési tevékenység célja és feladata, hogy az ember a mikro környezetében kedvező feltételeket biztosítson magának. A környezet épített és természeti elemei összefüggő egészet alkotnak, melynek megfelelő alakítása, fejlesztése, értékeinek megőrzése és védelme közérdek, társadalmi kötelezettség. Az épített környezet fejlődésével és terjeszkedésével a természet fokozatosan húzódott vissza, ellenben a településekre jellemző problémák folyamatosan jöttek elő. Ezek például a légszennyezés, zsúfoltság, hulladékok, stb..

10.1. Az épített környezet értékei

10.1.1. településszerkezet történeti kialakulása, történeti településmag

A település története¹

Azt, hogy az ember régóta él e tájon, leginkább a falu határában – régészeti ásatások során – előkerült négyezer éves ún. ősköcsi lelet bizonyítja. Meglehet, hogy itt feküdt hajdan a település, más felvetések szerint viszont e maradványok egy másik elpusztult település romjai.

A település elnevezésében a Szent Márton név a templom védőszentjére, míg a sziget szó a földrajzi elhelyekedésre utal. Szigetszentmárton neve írásban először 1285-ben fordul elő, amikor is IV. (Kun) László király egyik oklevelét „Datuminmagnainsula apud sanctum Martinum” formában innen keltezte. A falut néhány év elteltével, 1303-ban villa sancti Martini alakban említették. Lázár diák 1528-ban készített térképe is jelöli Szentmárton falut.

A település ősi magva a mai Kossuth Lajos út Szigetcsép felőli része a Telkes utca, Duna utca, Nyárfa utca és a Petőfi Sándor utca által lehatárolható terület.

A hódoltság alatt megfogyatkozott református magyarok mellé szerbek, majd nagyobb tömegekben németek települtek. Az itt élők száma 1869-ben 624, 1880-ban 658, 1890-ben 666, 1900-ban 825, 1910-ben 1048 fő.

A határ fekete földű vagy homokos, amely a gabonaféléken kívül alkalmas jó minőségű gyümölcs- és zöldségfajták termesztésére is. E hagyományt őrzi a „Zwatsch-bauwald erdő, melyben hajdan szilvafák találtak”. A századfordulón bekövetkezett nagyarányú népességszám növekedést a szőlőkultúra fellendülése hozta a munkaerőigény megnövekedésével. A falu magas színvonalú szőlőtermelést folytatott.

A falu katolikus templomát 1788-ban építették az 1727-ben készült helyett. Felépítéséhez Krisztina főhercegnő, a Ráckevei koronauradalom birtokosa, Mária Terézia lánya adománnyal is hozzájárult. (Az egyhajós, copf stílusú épületben a vörös márványból készült főoltár mellett látható a Szent Mártonról 1800 táján készült festmény).

¹ Forrás: Magyarország kistérségi sorozat „Pest megye, Csepel-sziget és a Kis-Duna-Mente” című kötetből
Munkaközi anyag

1838-as dunai nagy árvíz, majd 1886-ban tűzvész sújtotta Szigetszentmártont, amely a falu kétharmadát elpusztította. 1885-ben alapították az állami iskolát (az egyházi 1742 óta működött), 1888-ban óvodát szerveztek. A településen 1890-től Önkéntes Tűzoltó Egyesület, 1909-től Gazdakör, 1930-tól Polgári Kör, 1936-tól Polgári Lövész Egyesület működött, majd 1939-ben megalakult a Magyarországi Németek Szövetsége helyi szervezete is.

A XX. században stagnált a népesség, 1941-ben tartott népszámláláskor 1069-en éltek a faluban. A második világháborút követő kitelepítést e népszámlálás adatai alapján hajtották végre. A vagonokban elvittek helyére az alföldi és a szlovákiai területről érkeztek magyarok. A katolikus templom mellett felállított világháborús halottak emlékműve egyszerűségével és sűrűn vésett neveivel mementóként áll, emlékeztetve a szörnyű évekre.

A földosztás után 1949-ben 79 holdon 19 taggal megalakult a Lenin Termelészövetkezet. Az 1960/61-es kollektivizáláskor 141 tag 970 holdon megszervezte a Sziget Gyöngye Termelészövetkezetet, amely 1970-ben beleolvadt a szigetcsépi szövetkezetbe. A két falu határát művelő Lenin MgTsz 1976-ban a szigetújfalui Béke Termelészövetkezettel egyesült. Ekkor a szövetkezet dolgozói a három falu 2049 hektár földjét művelték. A központosítási törekvések hatására a közigazgatásban is hasonló folyamatok játszódtak le. Szigetcsép, Szigetújfalu és Szigetszentmárton közös községi tanácsú településekként élte mindennapjait a rendszerváltozásig.

A rendszerváltozást követően megszűnt a termelészövetkezet, így a falubeliek közül ismét sokan saját földjükön gazdálkodnak.

A XX. század utolsó évtizedében a falu lakossága 1700 fő. A településen működő önkormányzat mellett német nemzetiségű önkormányzat is működik.

Településszerkezet

A település jellegét, szerkezetét tekintve halmaz településként alakult ki, majd a település fejlődésével párhuzamos és merőleges utcák kerültek kialakításra. A település északi és keleti részén a szabályos utcahálózat az elmúlt évtizedekben kialakított lakóterület-fejlesztések eredményei.

A régi, jellemző igen kellemes falusias beépítési mód az oldalhatárra épített házak, a település területén szórványosan maradtak meg.

Az alábbi térképsorozaton bemutatjuk a településszerkezet alakulásának folyamatát

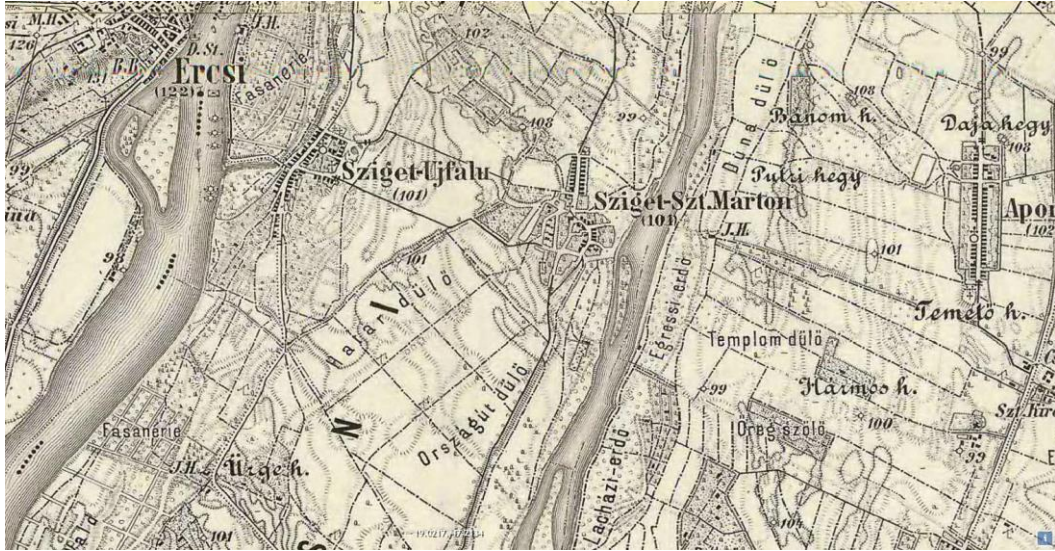
Első katonai felmérés (1763-1787)

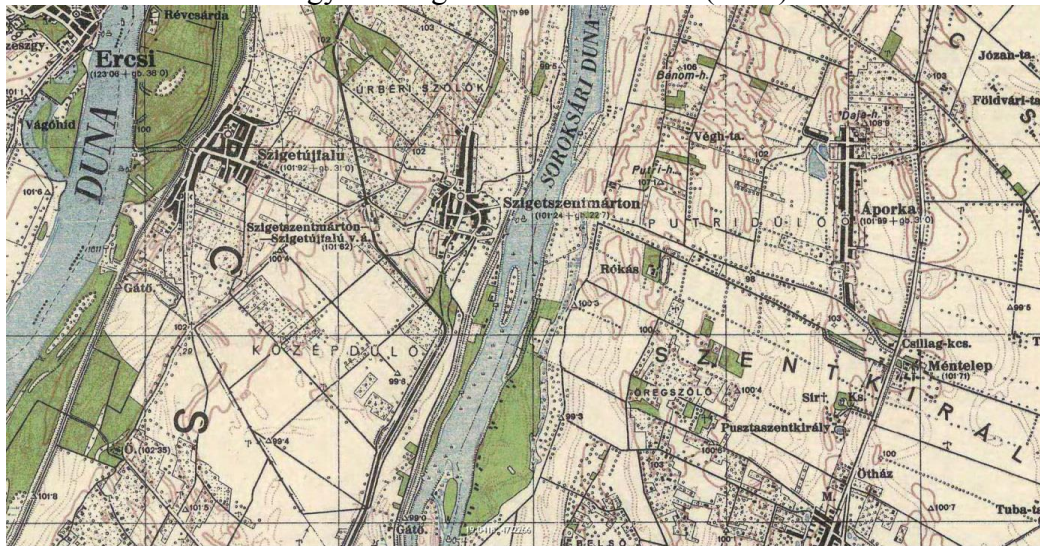
Második katonai felmérés (1806-1869)

Harmadik katonai felmérés (1869 – 1887)

Magyarország Katonai Felmérése (1941)

Történeti településmag 1869-1887ben

Történeti településmag lehatárolása 2021-ban

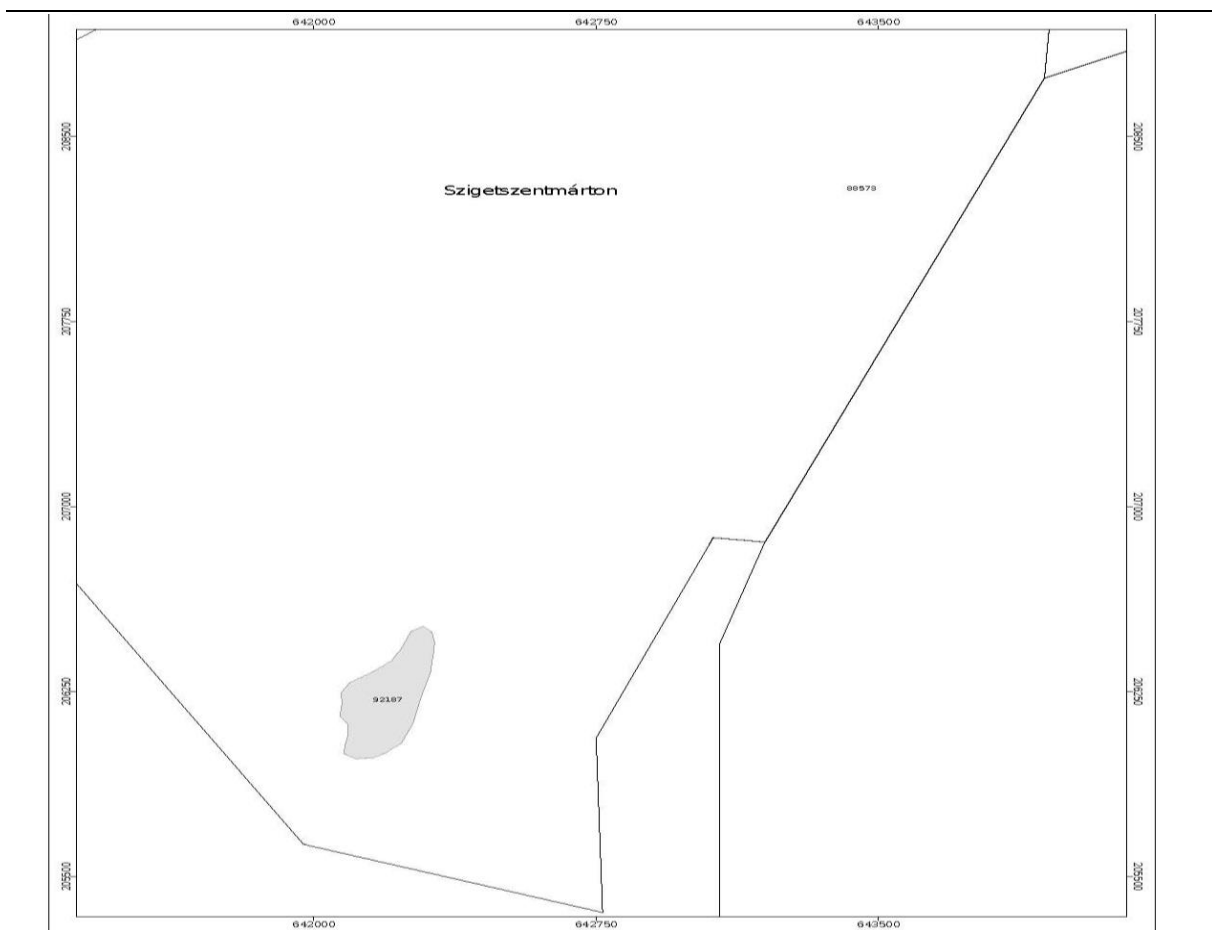

10.2.Építészeti örökség

10.2.1 Régészeti terület, védett régészeti terület, régészeti érdekű terület

Szigetszentmárton település területét a hatósági adatközlés szerint 2 nyilvántartott régészeti lelőhely érinti.

Kiemelten védett régészeti lelőhely nem ismert.

Szigetszentmártonban nyilvántartott régészeti területei:

Azonosító	Lelőhely szám	Név	Az érintett helyrajzi számok
88573	1	Tölgyfa utca	847, 849
92187	2	Angyali-sziget HÉV megálló	028/12, 091/4, 091/2, 028/31, 029/3 033/1, 028/29, 028/30, 065/2, 028/25, 028/32, 028/32, 028

10.2.2. Védett épített környezet, a helyi, egyedi arculatot biztosító építészeti jellemzők

Szigetszentmárton legnagyobb helyi értéke a kertvárosias településszerkezete, amelynek megőrzése településtörténeti és kulturális szempontból is fontos feladat. Az ősi halmazos

beépítést mutató útjai, beépítésükkel helyi és nemzeti kulturális értékek, melyek megőrzendők és védendők.

A helyi védelem szabályozását a 17/2017. (XII.13.) számú önkormányzati rendelettel elfogadott „Településkép védelméről szóló” önkormányzati rendelet (TKR) tartalmazza.

10.2.3. Világörökségi és világörökségi várományos terület

Szigetszentmártonban nincs sem világörökségi sem várományos terület.

10.4. Műemlék, műemlékegyüttes

Szigetszentmárton településen egy nyilvántartott műemlék található.

- Római katolikus templom²: (Kossuth Lajos utca és Templomköz sarka)

R.k. templom, barokk, 1788. Berendezés: főoltár, Nepomuki Szt. János és Szt. Antal-szobrok, feszület, 18. sz. második fele.

Szabadon álló, egyhajós, négyszögletes szentélyű, homlokzati síkban tartott toronnyal ellátott templom. Cserépfedésű nyeregtető. A templom falai vakolatlanok, kivéve a tornyot. A főhomlokzaton a párkány alatt 4 pilaszter tagolja a falfelületet. A bejárat kökeretes, füles, volutákkal kísért, záróköves. Eredeti táblázatos ajtószárnyak, vasalások. Fölötte kronosztikonos feliratú vörös márványtábla. A torony alsó részén törtvonalú oromzat, a toronytesten keretelt mezőben félköríves könyöklőpárkányos ablakok. Órapárkány, törtvonalú sisak.

Az oldalhomlokzatokon szegmentíves, könyöklőpárkányos ablakok. A déli fal mellett sekrestye, kökeretes ajtóval, egyenes záródású ablakokkal.

Szigetszentmártonban nyilvántartott műemlék és a műemléki környezetének területe:

Azonosító	Név	Az érintett helyrajzi szám
29593	Római katolikus templom ex-lege műemléki környezete	1/3, 2/2, 3, 410, 411, 556, 602, 640/5
7414	Római katolikus templom	1/4

10.2.5. Műemlékvédelem sajátos tárgyai: a történeti kert, temető és temetkezési emlékhely

A település területét nem érinti.

10.2.6. Műemléki terület: történeti táj, műemléki jelentőségű terület, műemléki környezet

A település területét történeti táj, műemléki környezet nem érinti.

10.2.7. Nemzeti emlékhely

Szigetszentmártonban nincs nemzeti emlékhely.

² Forrás: www.muemlekem.hu (KÖH adatbázis)

10.2.8 Helyi védelem

A hatályos Településkép védelméről szóló önkormányzati rendelet meghatározta a helyi védelemben részesítendő, helyi egyedi védelemre javasolt objektumokat.

A helyi egyedi védelem alatt álló értékek:

- Temetőben található sírhely
- Református templom Kossuth L. u. 14.
- Rk. templom melletti világháborús emlékmű
- Turul szobor (Telkes és Kossuth I. utca sarkán)

10.2.3. Az épített környezet konfliktusai, problémái

- Településközpont megújítása
A település központjának folyamatos komplex felújítása, amely a közterületek megújításán túl új, további vonzó települési funkcióknak a helyét teremti meg.
- Szabadidőközpontok, sportolási rekreációs létesítmények fejlesztése
A helyi lakosság és az üdülőnépesség igényeinek figyelembe vételével.
- Zöldfelületek kialakítása/átalakítása a kertvárosi és üdülőterület településrészekben.
- Sportolási rekreációs tevékenységek helyszíneinek bővítése: új létesítmények építése, felújítása fenntartható üzemeltetéssel

11. Környezeti állapot jellemzők

11.1 Földtani közeg, talaj

A település földtani közeg, talajtani adottságai a 12.1. Természeti adottságok fejezetben ismertetésre kerültek.

A Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény és a törvény kiegészítő rendelete, a 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet szerint Szigetszentmárton közigazgatási területét **kiváló vagy jó termőhelyi adottságú szántók övezete nem érinti.**

A 17.1. sz. táblázat tartalmazza a **települési viszonylatban átlagosnál jobb minőségű termőföldterületek** művelési ágát, minőségi osztályát és területnagyságát, az adott művelési ágban átlagos aranykorona érték megjelölésével. A települési viszonylatban átlagosnál jobb minőségű termőföldek elhelyezkedését a 17.1. ábra mutatja be.

17.1. táblázat: Átlagosnál jobb minőségű termőföldek Szigetszentmárton területén

Művelési ág	Minőségi osztály	AK érték	Területnagyság (ha)	Átlagos AK érték
gyümölcsös	3	31,30	7,2302	25,14
szántó	2	31,30	243,8996	24,86
gyep (legelő)	1	17,40	11,3126	14,00
gyep (rét)	3	20,00	0,3294	14,20

17.1. ábra: Települési viszonylatban átlagosnál jobb minőségű termőföldek elhelyezkedése Szigetszentmártonban

Szigetszentmárton közigazgatási területének több mint 50 %-a szántóföldi terület, melynek zömén nagytáblás művelés folyik. A vízerózió károsító hatása a terület sík jellege miatt nem számottevő, a **szélerózió**val azonban a térség alacsony erdőborítottsága, gyér tájfásítása miatt, különösen a közigazgatási terület DNy-i részén lévő nagy egybefüggő szántóterületeken számolni lehet.

A vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről szóló 27/2006. (II.7.) Kormányrendelet alapján Szigetszentmárton **nitrátérzékeny területtel** érintett település (lásd 17.2. ábra). A mezőgazdasági vegyszer és műtrágya használat – gazdasági okokkal magyarázható – visszaszorulása feltehetően akár csak az ország túlnyomó többségében, úgy Szigetszentmártonban is megfigyelhető. A talaj és a felszín alatti vizek minőségének szempontjából ez mindenképpen kedvezőbb állapot, mint ami a rendszerváltás előtti évek intenzív mezőgazdasági termeszése során volt tapasztalható, azonban a termőföldek továbbra is veszélyeztetettek a túlzott nitrát használattal szemben, ezért a művelés során erre külön figyelmet kell fordítani.

A 2013. szeptember 1-jétől kijelölt nitrátérzékeny területeken az 59/2008. (IV.29.) FVM rendelet szerinti Helyes Mezőgazdasági Gyakorlat előírásait 2014. szeptember 1-jétől alkalmazni kell. Ez többek között a tápanyag-gazdálkodásra, a szerves trágya, műtrágya talajba való kijuttatására, öntözésre, állattartásra vonatkozó szabályokat tartalmaz, továbbá a gazdálkodót ezzel kapcsolatos nyilvántartást tartalmazó gazdálkodási napló vezetésére kötelezi.

17.2. ábra: Nitrátérzékeny területek

(forrás: http://gis.teir.hu/teirgis_termeszetvedelem/)

Szigetszentmárton területén feltárt talajszennyeződésről nincs tudomásunk. A talaj, illetve a földtani közeg állapotát a fent említett tényezőkön túl a hulladékok és a szennyvizek nem megfelelő kezelése veszélyeztetheti. (Lásd: 17.6. Hulladék c. fejezetet.)

11.2 Felszíni és felszín-alatti vizek

A település vízrajzi adottságait a 12.1. Természeti adottságok fejezet ismerteti.

Szigetszentmárton település egyetlen **felszíni vízfolyása** a Ráckevei (Soroksári)-Duna-ág. A folyam vízminőségét több tényező is befolyásolja. A bevezetett tisztított, illetve a parti sávból bejutó tisztítatlan szennyvizek okozta tápanyagterhelés jelentős problémát jelent a Duna-ág mentén, emellett a feliszapolódottság, valamint a kis vízmélység és az elégtelen áramlási viszonyok pangó vizek kialakulását eredményezik. Emiatt az elmúlt évek során, több esetben – aszályos időszakokban, főként az oldott oxigénhiánnyal összefüggően – kritikussá vált a vízminőség. Mindez hozzájárult a számos alkalommal előállt hal-, csiga- és kagylópusztuláshoz.

Az RSD egyik legfontosabb funkciója a térség mezőgazdasága számára szükséges öntöző-és tógazdasági vízigény biztosítása, a tenyészidőszakban a Duna-ág menti területekre történő vízátvetéssel öntözővíz szolgáltatása, valamint a halászati és ökológiai célú vízmennyiség biztosítása, nem kis részben nagytérségi vízátvetéssel az Alsó-Duna-völgy területére. Az RSD mindemellett az ország egyik legnépszerűbb horgászvize is. Természetvédelmi értékei közé tartoznak az úszólápok, melyek ritka, védett növényfajok élőhelyei és ritka, védett állatfajoknak (törpegémek, pettyes és kis vízicsibék, cigányrécék, stb.) is menedéket nyújtanak.

A Duna-ág számos célra használt vízkészletének mennyiségi, minőségi védelme – a Duna-Tisza-közi Homokhátság lehetséges külső vízpótlásával összefüggésben is – stratégiai kérdéssé vált. A Duna-ág vízének minőségét jelentősen rontja a mederfeneket 0,5-1,5 m vastagságban borító, magas szervesanyag tartalmú iszap, az üdülőterületek részint még csatornázatlan volta, a tisztított szennyvízbevezetések (FCSM Zrt. Délpesti Szennyvíztisztító Telep) és a vízforgalom időnkénti fizikai – műszaki korlátai. Az RSD és rendszere, valamint a térségi-nagyterületi vízgazdálkodás hatékonyabbá tétele érdekében is, ezeket a ma még meglévő szennyező-forrásokat a rendszerből végérvényesen ki kellene zárni, hiszen ezek bizonyíthatóan súlyos vízminőségi problémát idéznek elő, elsősorban a dunai kisvizes, illetőleg belvizes időszakban.

A vízszennyező anyagok kibocsátásaira vonatkozó határértékekről és alkalmazásuk egyes szabályairól szóló 28/2004. (XII.25.) KvVM rendelet 2. sz. melléklete értelmében a felszíni vizek szempontjából az RSD a 2. Egyéb védett területen lévő befogadók kategóriába sorolt. A települési szennyvíztisztítás szempontjából érzékeny felszíni vizek és vízgyűjtőterületük kijelöléséről szóló 240/2000. (XII.23.) Korm.rendelet által kijelölt érzékeny felszíni vizek közé nem tartozik.

Magyarország vízgyűjtő-gazdálkodási besorolása szerint Szigetszentmárton a Duna részvízgyűjtő / Duna-völgyi-főcsatorna alegység területén található. Felszíni vize, az RSD „állóvízi jellegű erősen módosított vízfolyás” kategóriába sorolt. Az alábbi táblázatban a 2015-ben (a továbbiakban: VGT2), majd 2021-ben felülvizsgált Vízgyűjtő-gazdálkodási Tervben (a továbbiakban: VGT3) foglalt minősítését és a változás irányát ismertetjük az ökológiai, biológiai, fizikai-kémiai és kémiai állapot tekintetében.

17.2. táblázat: Az RSD minősítése (Forrás: Duna Részvízgyűjtő Vízgyűjtő-gazdálkodási Terve, 2021)

Víztest RSD	Ökológiai állapot	Biológiai állapot	Fizikai-kémiai állapot	Kémiai állapot	Integrált állapot
VGT2	gyenge	gyenge	mérsékelt	jó	gyenge
VGT3	mérsékelt	mérsékelt	mérsékelt	jó	mérsékelt
változás	javul	javul	nincs változás	nincs változás	javul

Szigetszentmárton közigazgatási területén strand üzemel, ami **természetes fürdőhelyként** nyilvántartott. A fürdőhelyen a vízminőség a kötelező határértékeknek megfelel, az RSD, mint természetes fürdővíz minősége viszont esetenként nem megfelelő, elsősorban határértéket meghaladó mikrobiológiai szennyezések fordulnak elő.

Felszín alatti vizek állapota

A VGT3 alapján Szigetszentmárton több **felszín alatti víztest** is érinti (termál karszt, porózus termál, porózus és sekély porózus). A felszín alatti víztestek minősítését az alábbi táblázat tartalmazza:

17.3. táblázat: A Szigetszentmárton területét érintő felszín alatti víztestek minősítése (Forrás: Duna Részvízgyűjtő Vízgyűjtő-gazdálkodási Terve, 2021)

Víztest neve	Víztest típusa, kódja	Mennyiségi állapot minősítése	Kémiai állapot minősítése
Duna-Tisza köze – Duna-völgy északi rész	sekély porózus/ sp.1.14.2	gyenge	gyenge
	porózus/ p.1.14.2	jó, de gyenge állapot kockázata	jó
Nyugat-Alföld	porózus termál/ pt.1.2	jó	jó
Budapest környéki termálkarszt	termál karszt/ kt.1.3	jó	jó

Szigetszentmárton a 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet alapján a felszín alatti víz állapota szempontjából fokozottan érzékeny, illetve kiemelten érzékeny területen lévő település.

Az MvM rendelet vonatkozó tervlapja (4. melléklet), illetve a PMTrT vonatkozó tervlapja (3.6. melléklet) értelmében Szigetszentmárton teljes közigazgatási területe az országos vízminőség-védelmi övezet által érintett.

17.3. ábra: országos vízminőség-védelmi övezet Szigetszentmártonban
(Forrás: PMvTrT 3.6. melléklet)

A felszín alatti víz állapota szempontjából fokozott érzékenységet több tényező - a Csepel-szigeti üzemelő vízbázisok közigazgatási területet is érintő hidrogeológiai védőterületei, a Natura 2000 terület vizes élőhelyei, az RSD természetes fürdőhelyei – indokolja.

Szigetszentmárton közigazgatási területét az alábbi vízbázis védőidomok és védőterületeik érintik:

- a KTVF:725-8/2013. számon kijelölt Szigetszentmárton Települési Vízbázis belső, külső, hidrogeológiai „A” és „B” védőidomai és belső védőterülete;
- az FKI-KHO:745-2/2017. számon módosított, KTVF:3343-1/2010. számon előzetesen lehatárolt Tököl-Szigetújfalu Vízbázis hidrogeológiai „B” védőterülete;
- az FKI-KHO: 35100/11956-21/2019. számon kijelölt üzemeltetésében álló Ráckeve I-II. sérülékeny vízbázis hidrogeológiai „B” védőterülete

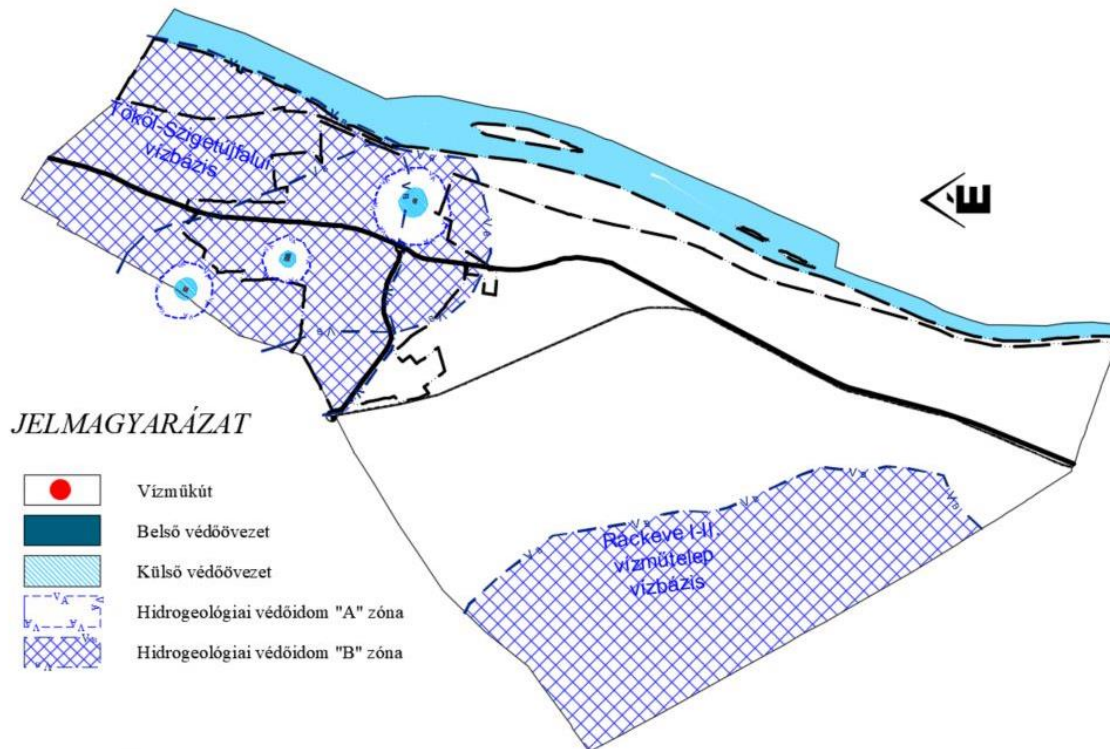
A Szigetszentmárton Települési Vízbázis vízműkútjait a Dél-Pest Megyei Víziközmű Szolgáltató Zrt., a Tököl-Szigetújfalu Vízbázis és a Ráckeve I-II. Vízmű Telepek Vízbázis vízműkútjait a Fővárosi Vízművek Zrt. üzemelteti.

A Csepel-szigeten a Fővárosi Vízművek kezelésében több mint 150 ivóvízkút van, az itt kitermelt víz a főváros és agglomerációja vízigényének közel 30 %-át biztosítja. A Tököl-Szigetújfalu vízbázis és a Ráckeve I-II. vízbázis vízműkútjai a Duna kavicsos homokos összetételből partiszűrős vizet termelnek. A parti szűrős vizek egy természetes homokos, kavicsos szűrőrétegen át jutnak a kutakba. A szivárgó víz természetes fizikai, kémiai és biológiai ultraszűrés révén tisztul meg. A vízbázisok sérülékeny közegben helyezkednek el, a vizet tároló kavicsrétegeket nem védi vízrekesztő fedő, illetve vízzáró réteg, ezért a szennyeződések akadálytalanul juthatnak a víztartóba. Szigetszentmárton közigazgatási területét mindkét üzemelő vízbázis hidrogeológiai „B” védőidoma érinti. (lásd: 17.4.ábra)

Szigetszentmárton vízellátását jelenleg a település közigazgatási határán belül található 4 db mélyfúrású kút biztosítja, a vízműkutak a pannóniai homokrétegekből nyerik a rétegvizet. A vízbázis belső védőövezete a kutak által érintett ingatlan. A védőidomoknak felszíni metszete nincs, ezért a kutak körül a felszínen külső védőövezet, hidrogeológiai „A” és „B” védőövezet

kijelölése nem szükséges, a 17.4. ábra a védőövezetek felszíni vetületét tartalmazza. A vízbázishoz észlelő rendszer nem került kiépítésre.

A Szigetszentmárton Települési Vízbázis belső védőterületén potenciális szennyezőforrás nem található. A hidrogeológiai védőterülettel érintett területeken pontszerű szennyezőforrást nem tártak fel, potenciális diffúz szennyezőforrásnak tekinthető az intenzív növénytermesztés és a települési, ipari területhasználat.

7.4. ábra: Vízbázis védőterületek elhelyezkedése Szigetszentmárton közigazgatási területén

Szigetszentmárton településen a **vízellátást** a Dél-Pest Megyei Víziközmű Szolgáltató Zrt. biztosítja. A belterület vízellátása teljes egészében megoldott, illetve az üdülőterületek is rendelkeznek vezetékes ivóvízzel.

A **szennyvízelvezetést** és tisztítást is a DTV Zrt. végzi. A keletkezett szennyvizek tisztítása több település szennyvizeivel együtt a Dunavarsányi szennyvíztisztító telepen történik, ahol eleven iszapos, biológiai szennyvíztisztítási technológiát alkalmaznak. Szigetszentmárton belterülete teljes egészében rendelkezik szennyvízelvezetéssel. Az utóbbi évek legjelentősebb környezetvédelmi beruházása az üdülőterületek csatornahálózatának kiépítése, amely „A Ráckevei(Soroksári)-Duna-ág vízgazdálkodásának, vízminőségének javítása: szennyezőanyagok kivezetése a parti sávból” elnevezésű, az Európai Unió által támogatott projekt keretében valósult meg. A beruházás különösen nagy jelentőségű, hiszen korábban az RSD parti sávjában lévő üdülő ingatlanok területén keletkező szennyvizek nagy része több évtizeden keresztül a talajon át került elszikkasztásra és közvetett módon a felszín alatti vízbe vezetésre. A part menti üdülőterületekről a szennyvizek a talajba szivároghva, a több éves telítődés miatt már gyakorlatilag szűrés nélkül szennyezték az RSD-t. A vízhasználatnak e módja diffúz szennyezőanyag terhelést fejtett ki, veszélyeztetve mind a felszín alatti vizek, mind pedig az azzal áramlási kapcsolatban lévő felszíni víz, az RSD állapotát. A probléma még teljesen nem megoldott, hiszen a rákötések aránya az üdülőterületeken egyelőre 70 %-os, de egy nagy előrelépés a környezet védelmének, javításának szempontjából. Az elmúlt időszak azt mutatja, hogy ütemesen bővül a rákötések aránya. Az üdülőterületek szennyvizeinek is a Dunavarsányi szennyvíztisztító a befogadója.

11.3 Levegőtisztaság és védelme

A település levegőminősége jelentősebb ipari üzemek és nagyforgalmú utak hiányának, valamint az elterjedt gázfűtésnek köszönhetően kedvező.

A légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002. (X.7.) KvVM rendelet 1. sz. melléklete alapján Szigetszentmárton a 10. sz. „Az ország többi területe, kivéve a kijelölt városokat” légszennyezettségi zónába tartozik. Szennyezőanyagokénti besorolásuk az A-tól F-ig (csökkenő sorrendben) terjedő skálán az alábbi:

17.4. táblázat: Zónacsoportok légszennyező anyagok szerint

szennyező anyag	SO ₂	NO ₂	CO	PM ₁₀	Benzol	Talaj-közeli ózon	PM ₁₀ Arzén	PM ₁₀ Kadmium	PM ₁₀ Nikkel	PM ₁₀ Ólom	PM ₁₀ Benz(a)p irén
zóna-csoport	F	F	F	E	F	O-I	F	F	F	F	D

D: a levegőterheltségi szint a felső vizsgálati küszöb és a levegőterheltségi szintre vonatkozó határérték között van

E: a levegőterheltségi szint a felső és az alsó vizsgálati küszöb között van

F: a levegőterheltségi szint az alsó vizsgálati küszöböt nem haladja meg

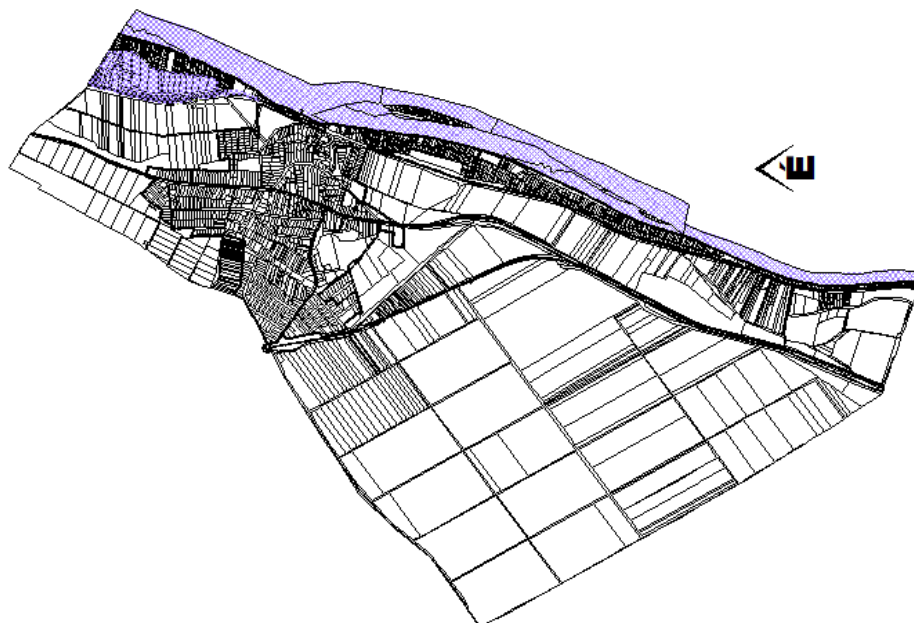
O-I: azon terület, ahol a talaj közeli ózon koncentrációja meghaladja a célértéket

A zónában a szilárd (PM₁₀) szennyezőanyagokra vonatkoztatott légszennyezettség a fentiek alapján a felső és az alsó vizsgálati küszöb között van, továbbá a talajközeli ózon koncentrációja meghaladja a célértéket. A többi vizsgált légszennyező anyag okozta légszennyezettség a zónába tartozó területeken nem haladja meg az alsó vizsgálati küszöböt. Ennek alapján a levegőminőség kedvezőnek mondható.

Szigetszentmárton területén légszennyezettség-mérő állomás nincs, a legközelebbi immissziós mérőállomás Tökölön található.

A község közigazgatási területén több gazdasági létesítmény található, amelyek azonban nem okoznak jelentős levegőterhelést. A település közigazgatási területén az Országos Környezetvédelmi Információs Rendszer adatai alapján bejelentett pontforrás nem található. A település belterületén átvezető 51107 j. Tököl-Ráckeve alsóbbrendű út jelentős átmenő forgalmat nem bonyolít, így a közlekedésből származó légszennyezés a területen nem számottevő. Az uralkodó ÉNy-i szélirány miatt a százhalmattai ipari üzemekből származó üzemi eredetű háttérszennyeződéssel azonban számolni kell. A település környezetvédelmi programjának megállapítása szerint a község a százhalmattai ipari létesítmények hatásterületébe tartozik és bár az ipari üzemből jelentős fejlesztéseket hajtottak végre az elmúlt évtizedekben, légszennyezése a környező települések levegőminőségére hatással van.

A település közigazgatási területét nem érinti magasabb kibocsájtást megengedő, levegőtisztaság-védelmi szempontból kijelölt védelmi övezet. Levegőtisztaság-védelmi szempontból ökológiailag sérülékeny területnek tekinthetők a védett természeti területek (ex lege védett lápterületek), valamint a Natura 2000 területek, továbbá az országos ökológiai hálózat részét képező, beépített területek közelében lévő erdő (lásd: 17.5. ábra).

17.5. ábra: Levegőtisztaság-védelmi szempontból ökológiailag sérülékeny területek

11.4 Zaj és rezgésterhelés

Jelentősebb környezeti zajt, rezgést okozó terhelőforrás nincs a településen, üzemi tevékenység, szórakozóhelyek működése nem jár jelentős zajterheléssel.

A település útjai közül jelentősebb forgalommal - az átmenő forgalom következtében – a település főútjai, a Tököl-Ráckevei út (51107 sz.) és a Szigetújfalui út (51111 sz.) terheltek.

A közlekedéstől származó környezeti zajszinteket az évi országos forgalomszámlálási adatok felhasználásával, a 25/2004. (XII. 20.) KvVM rendelet 2. sz. melléklete alapján számításokkal határoztuk meg. A számításokat belterületen a védendő homlokzatok előtti távolságra, külterületen az utak tengelyétől 50m-re végeztük el. Az egyes útszakaszok mentén fellépő közlekedési zajszinteket a 17.5. sz. táblázat tartalmazza.

A zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet 3.sz. melléklete tartalmazza a közlekedéstől származó zajterhelési határértékeket a zajtól védendő területeken.

A rendelet kimondja, hogy a 3.sz. mellékletében szereplő határértékeknek:

- új közlekedési zajforrás létesítése, vagy
 - meglévő közlekedési zajforrás korszerűsítése, útkapacitás bővítése utáni állapotra (ha a változást megelőző állapotra vonatkozó számítások és mérések a határérték teljesülését igazolják)
- kell teljesülniük.

17.5. táblázat: Az egyes útszakaszok mentén fellépő közlekedési zajszintek (dB)

út száma, neve	útmenti területhasználat	Nappali zajszint (dB) (06-22 óra)	Éjjeli zajszint (dB) (22-06 óra)	határérték* nappal/éjjel	túllépés** (dB)
BELTERÜLET***					
Kossuth L. u. (51107 j.út)	kertvárosias lakóterület	61-67	54-60	60/50	1-7/4-10
	településközpont vegyes terület	63,5-65,5	56,5-58,5	65/55	0-0,5/ 1,5-3,5

Ráckevei út (51107 j.út)	településközpont vegyes terület	59,5-60	52,5-53	65/55	0
	kertvárosias lakóterület	59-62	52-55	60/50	0-2/2-5
Vasút u. (51111. j. út)	kertvárosias lakóterület	54-60	47-53	60/50	0/0-3
KÜLTERÜLET****					
51107 j. út belterülettől É-ra	erdő és mezőgazdasági terület	57,5	50,5	-	-
51107 j. út belterülettől D-re	erdő és mezőgazdasági terület	55	48	-	-

*: határérték hasonló szerepű új építésű út esetén

** : viszonyítás új építésű út esetén hatályos határértékhez, meglevő útra határérték nem vonatkozik

***: a védendő homlokzat előtt számított környezeti zajszintek a távolság függvényében

****: védőtávolság szélénél, az úttengelytől 50m-re számított környezeti zajszintek

A táblázatból látható, hogy a közlekedéstől származó zajterhelés elsősorban éjszaka jelent problémát a lakóterületek úthoz közelebb eső beépítéseinél. Nappali időszakban csak a Kossuth Lajos u. lakóterületeinél és a Ráckevei út közeli beépítéseinél magasabb a környezeti zajszint, mint amit új építésű út esetén a jogszabály megenged.

A közigazgatási területen áthaladó Ráckevei HÉV (H6) egy szakaszon Szigetszentmárton belterületének nyugati határán húzódik, ahol a **vasúti zaj** által az Állomás u. menti lakóterület és gazdasági terület épületei érintettek. A legközelebbi lakóépület (hrsz.: 133) a HÉV nyomvonalától cca. 25 m-re található.

A HÉV jelenleg is környezeti zajforrás a területen, melynek korszerűsítése távlatban többlet forgalom emelt sebességgel való elvezetését jelenti a hálózaton. A H6 HÉV vonal korszerűsítését célzó projektre környezeti hatásvizsgálati eljárás került lefolytatásra. A hatásvizsgálati eljárás részeként készült Környezeti Hatástanulmány számításai és megállapítása szerint, Szigetszentmárton területén sem jelenleg, sem távlatban (2035) nem haladja meg a vasúti forgalomból származó környezeti zajszint a vonatkozó határértékeket. Jelenleg nincs határérték feletti közúti zajterhelés sem az állomás környékén, és a tervezett P+R parkoló forgalma sem terheli majd határérték feletti mértékben a környező lakóterületeket. A környezetvédelmi engedélyben ebből adódóan zajvédelmi intézkedés (zaj ellen védendő fal) nem került meghatározásra.

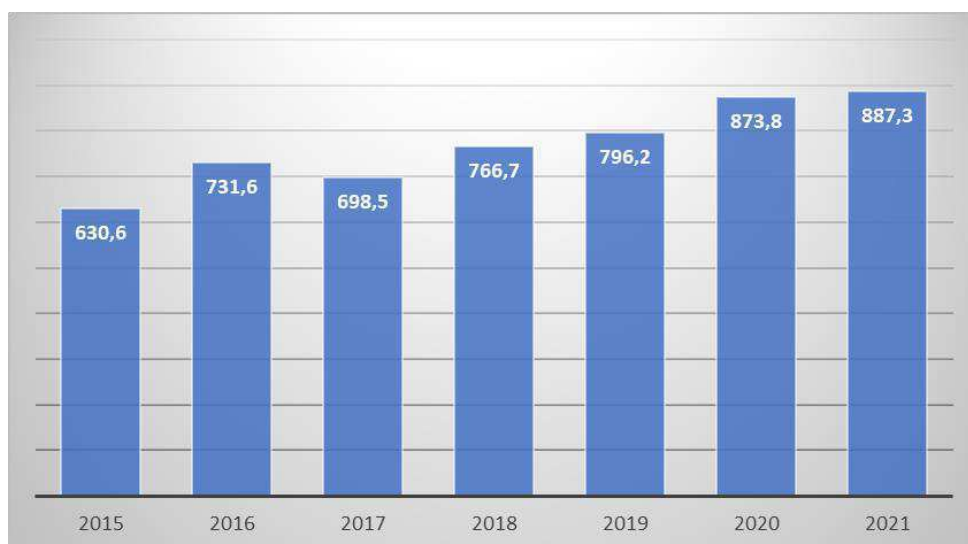
A H6 HÉV vonalon zajló vasúti közlekedés azonban nem csak zaj, hanem rezgésforrás is. A KHT-hoz készült rezgésterhelési vizsgálatok alapján megállapítható, hogy távlatban a HÉV pálya mellett növekedni vagy stagnálni fog a rezgésterhelés, különösen az 50 m-es vasúti védőtávolságon belül elhelyezkedő épületeken. A felújított pálya dinamikai terhelés szempontjából várhatóan jobb tulajdonságokkal rendelkezik a jelenlegi szerkezetnél, azonban az érzékelési küszöb fölött és a határérték körül lesz várható a környezeti terhelés legnagyobb, pillanatnyi értéke, ezért Szigetszentmárton területén a fejlesztés részeként a HÉV pálya belterület menti szakaszán (mintegy 560 m hosszon) rezgéscsillapításként rugalmas sínágyazat beépítése tervezett.

11.5 Sugárzásvédelem

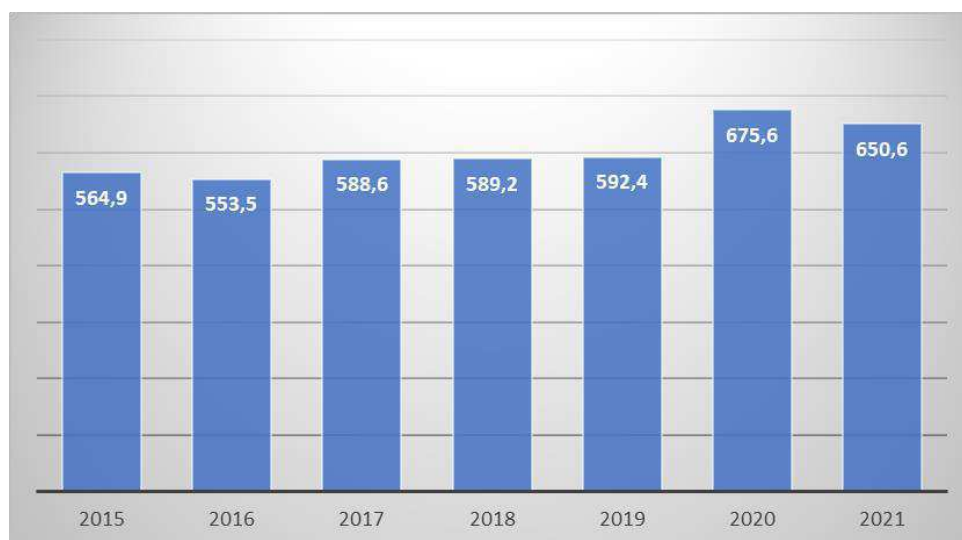
Szigetszentmárton 30 km-es körzetében két nukleáris létesítmény, az MTA Energiatudományi Kutatóközpont kutatóreaktora és a Budapesti Műszaki Egyetem oktatóreaktora üzemel. A reaktorok 30 km-es körzete felügyelt terület, amelyen az egyes feladatokat a nukleáris létesítmény és a radioaktív hulladék-tároló biztonsági övezetéről szóló 246/2011. (XI.24.) Korm. rendelet előírásai szabályozzák. A területre ezzel kapcsolatban külön településrendezési és –fejlesztési elvárások nem vonatkoznak.

11.6 Hulladék

Szigetszentmártonban a **kommunális szilárd hulladék** szervezett gyűjtése és elszállítása megoldott. A települési szilárd hulladék begyűjtéséről és ártalmatlanításáról a Duna-Tisza közti Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft. (DTkH Nonprofit Kft.), mint közszolgáltató gondoskodik. A hulladékgyűjtésbe a lakóövezet és az üdülőövezet is be lettek vonva. A jelenlegi gyakorlat szerint a lakóövezetben 110 literes edényzetben, míg az üdülőövezetben a szolgáltató által rendelkezésre bocsátott zsákokban történik a hulladék gyűjtése. Szállítás hetente egy alkalommal történik, az összegyűjtött hulladék a dömsödi kistérségi kommunális hulladéklerakóban kerül elhelyezésre.

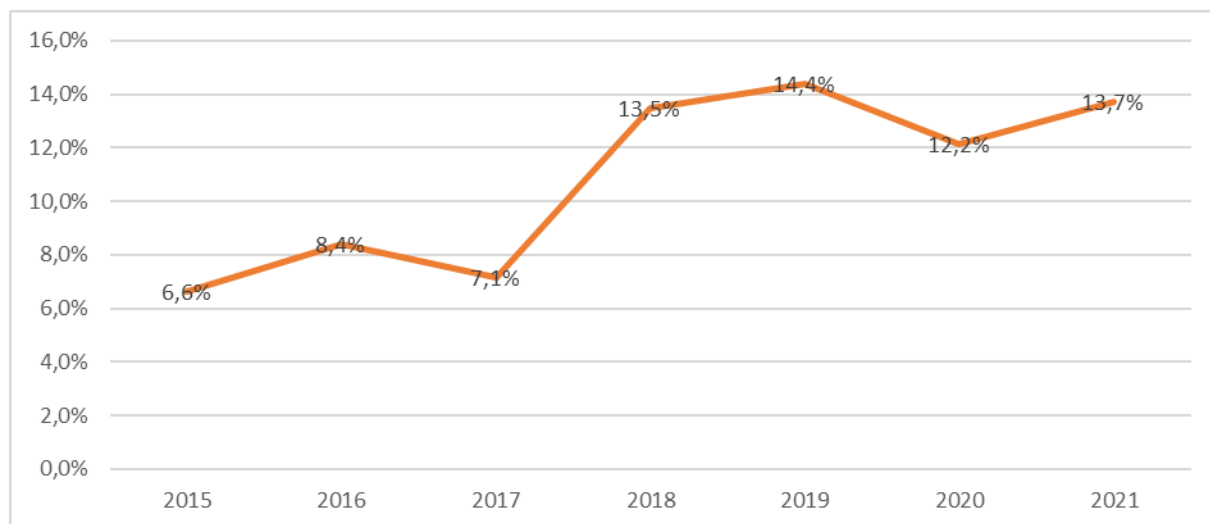

17.6. ábra: Összes elszállított települési szilárd hulladék (tonna) Szigetszentmártonban
(TÁJOLÓ-TERV Kft. saját szerkesztés, adatforrás: KSH)

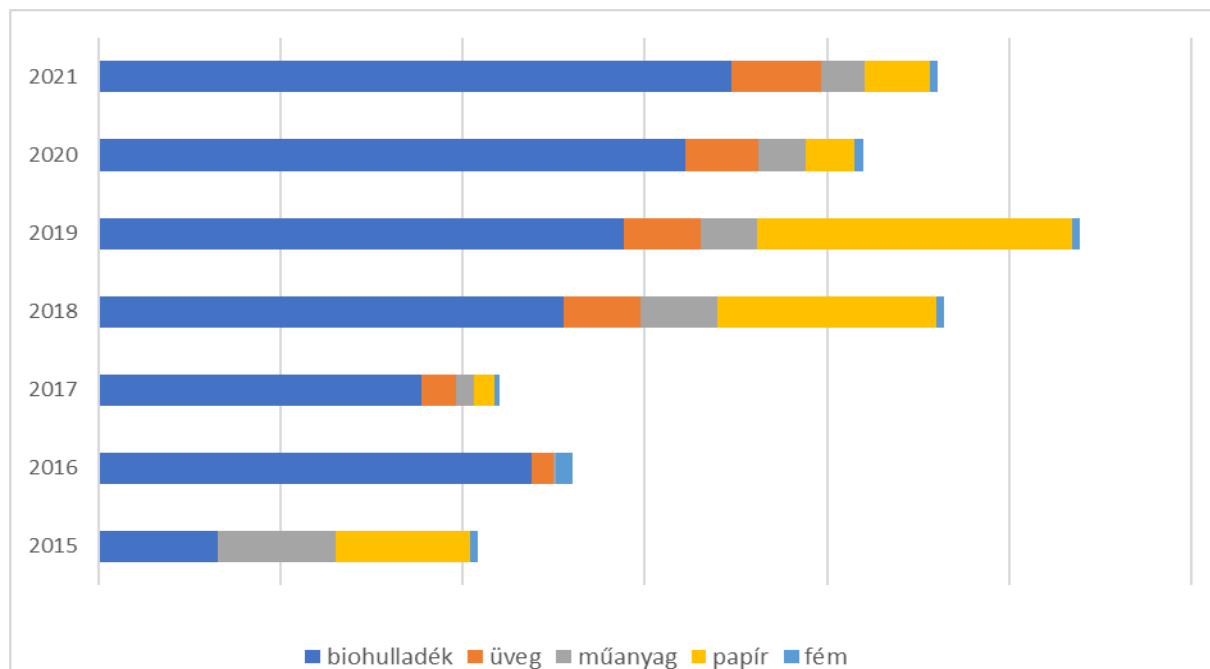

17.7. ábra: Lakosságtól hagyományos módon elszállított hulladék mennyisége (tonna) Szigetszentmártonban
(TÁJOLÓ-TERV Kft. saját szerkesztés, adatforrás: KSH)

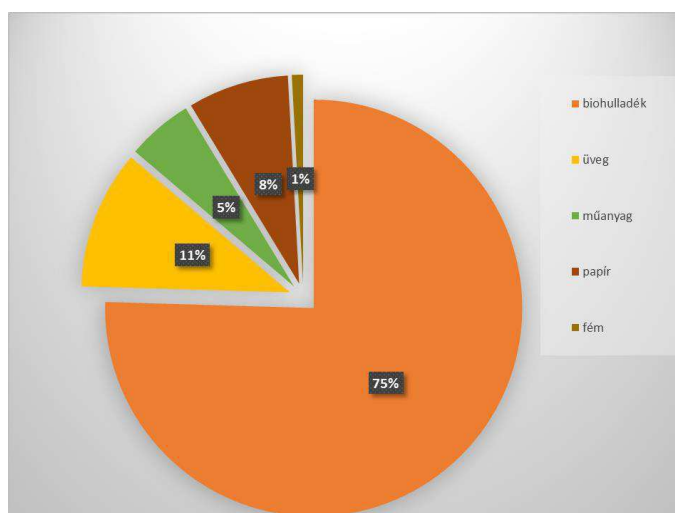
A településen a **szelektív hulladékgyűjtés** is bevezetésre került. Házhoz menő rendszerben történik az erre a célra szolgáló edényzetben, illetve zsákban elkülönítetten gyűjtött papír, műanyag és fém hulladékok elszállítása, kétheti gyakorisággal. A Szolgáltató a lomtalanítást évente ingatlanonként térítésmentesen két alkalommal, üdülő ingatlan esetében egy alkalommal (3m³/alkalom mennyiségben) házhoz menő rendszerben végzi. A zöld hulladék elszállítása havonta történik. A település közigazgatási területén egy helyszínen, a Templom utcában üzemel még hulladékgyűjtő sziget, ahol az üveg hulladék elkülönített gyűjtésére van lehetőség.

17.8. ábra: A lakosságtól szelektív hulladékgyűjtésben elszállított települési szilárd hulladék aránya (%) Szigetszentmártonban (TÁJOLÓ-TERV Kft. saját szerkesztés, adatforrás: KSH)

17.9. ábra: A szelektíven gyűjtött hulladék összetétele 2015-2021 között Szigetszentmártonban (tonna) (TÁJOLÓ-TERV Kft. saját szerkesztés, adatforrás: KSH)

17.10. ábra: A szelektíven gyűjtött hulladék összetétele 2021-ben Szigetszentmártonban (%)
(TÁJOLÓ-TERV Kft. saját szerkesztés, adatforrás: KSH)

A településen jelenleg jelentősebb mennyiségű veszélyes hulladékot eredményező tevékenységet nem folytatnak. A lakosságnál keletkező **veszélyes hulladék** elhelyezésére a Közszolgáltató által üzemeltetett veszélyes hulladékok számára kialakított hulladékudvarokban vagy szervezett gyűjtés keretében van lehetőség. A lakosságnál keletkező elektronikai hulladékok gyűjtésére évente egyszer, előre meghirdetett időpontban kerül sor a falu központjában kihelyezett konténerbe, hulladékudvar azonban Szigetszentmárton területén nem került kialakításra. A veszélyes hulladékok külön gyűjtése és elszállítása így csak részben megoldott, ezért feltételezhető, hogy a háztartási hulladékokkal keveredve kerülnek veszélyes hulladékok is a települési szilárd hulladéklerakóba.

A **folyékony kommunális hulladék** kezelése megoldott. A település lakóterületein a szennyvízcsatorna-hálózat kiépítettsége évek óta teljes, a rákötések aránya jónak mondható. A szennyvízgyűjtő hálózat üzemeltetője a Dél-Pest Megyei Víziközmű Szolgáltató Zrt.

A szennyvízcsatorna-hálózat az üdülőterületen is kiépült, „A szennyvíz anyagok kivezetése a parti a sávból az RSD területén” elnevezésű EU projekt keretén belül, mely az elmúlt évek egyik legjelentősebb környezetvédelmi beruházása volt a térségben. A rákötés az üdülőterületeken ugyan még nem teljes, így az üdülőövezet ingatlanjaiban a keletkezett szennyvizek egy részének kezelése még a környezetvédelmi elvárásoknak nem megfelelően történik (pl. szigetelésnélküli gyűjtőaknáknak elszikkad). Kisebb mértékben ugyan, de így fennáll még a felszíni és felszín alatti vizek nem megfelelő szennyvízkezelésből adódó veszélyeztetése.

Az összegyűjtött szennyvizek a dunavarsányi tisztítóműbe kerülnek elszállításra. A dunavarsányi szennyvíztelep tervezésénél figyelembe vették az üdülők csatornázását, ezért kapacitása megfelelő a parti sávból érkező szennyvizek fogadásához. Az üdülőterületről az elvezető hálózat a belterületi meglévő átemelő segítségével, a Duna alatt átvezetve, a meglévő nyomóvezetéken keresztül továbbítja a szennyvizet a Dunavarsányi szennyvíztisztító telepre. A szennyvíztisztító telep működési problémái miatt a KEHOP-2.2.2-15-2015-00039 pályázat keretében a telep korszerűsítése valósul meg, amelynek várható befejezése 2023 nyara.

11.7. Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák

Szigetszentmárton legnagyobb környezetvédelmi problémáját sokáig az RSD menti üdülőterületek nagy részének csatornázatlansága, illetve az ebből adódó felszíni és felszín alatti vízszennyezés jelentette. A környezetvédelmi probléma részben megoldódott, az üdülőterületek csatornázása megtörtént, a környezetvédelmi beruházás eredményessége a további rákötések függvénye.

Az RSD partvonala mentén környezetvédelmi problémaként jelentkeznek az előforduló illegális partrendezések, mederbetöltések. Ezen betöltések jellemzően természetidegen anyagokból (kibetonozott zsalukő), a Vízügyi Igazgatóság vagyonkezelése alá tartozó ingatlanon, valamint a parti sávot igénybe vevő lakosokat, túrázókat zavaró módon, az átjárhatóság kárára létesülnek. Az illegális partrendezések nagy mértékben veszélyeztetik a mederszél természeti értékeit, továbbá a vízminőség javításában elérni kívánt célok megvalósulását, hiszen a partszéli makrovegetációt rombolják, amely jelentős mennyiségű, a vízben lévő tápanyag felvételével nagyban javítja a vízminőséget.

Levegővédelmi szempontból konfliktust jelent a százhalmattai környezetszennyező létesítmények településen is érzékelhető háttérszennyezése, mely hatásainak vizsgálata érdekében a település egy állandó monitoring rendszer kialakítását szeretné elérni.

Mint az ország más településein is, Szigetszentmártonban is a gázfogyasztás kismértékű visszaesése figyelhető meg, ami arra enged következtetni, hogy a szilárd tüzelőanyagok használata ismét megnőtt a gáz elterjedését, illetve bevezetését követő időszakhoz képest. Ez a fűtési időszakban a környezetterhelés növekedését eredményezi.

A levegőminőségre kedvezőtlen hatással van a mezőgazdasági területekről származó porszennyezés, mely elsősorban a HÉV vonalától nyugatra, délre eső nagytáblás egybefüggő szántóterületeken jelent problémát. Az erdősávok, fasorok hiánya miatt ezen a területen a szélrózsió a termőtalaj állapotára is kedvezőtlen hatást gyakorol.

Termőföld védelmi szempontból további konfliktusként említhető a hatályos Településszerkezeti tervben szereplő nagyarányú belterület-fejlesztés (lakó- és gazdasági terület fejlesztés), mely egy része települési viszonylatban átlagosnál jobb minőségű termőföld területet érint.

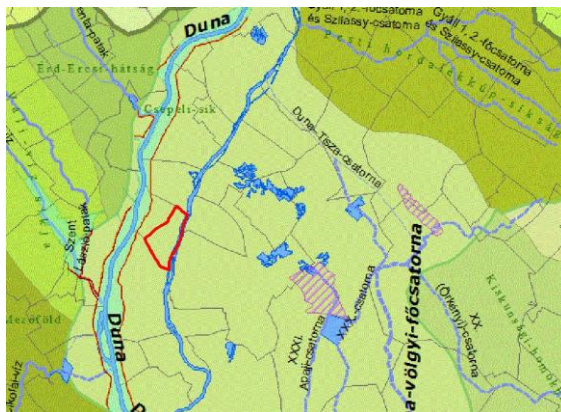
Hulladékgazdálkodás terén az elkülönítetten gyűjtött hulladékok gyűjtési rendszerében jelentkező hiányosságok jelentenek problémát, ami a lerakásra kerülő hulladékok mennyiségében és összetételében (a lerakásra kerülő hulladékokban újrahasznosítható anyagok és veszélyes anyagok is találhatóak) is megnyilvánul.

12. A TÁJI ÉS TERMÉSZETI ADOTTSÁGOK ÉS ÖRÖKSÉG, JELLEMZŐ TÁJKARAKTER, ZÖLDINFRASTRUKTÚRA-HÁLÓZAT

12.1. Természeti adottságok

Szigetszentmárton község Pest megyében, a Csepel-sziget középső részén helyezkedik el, a fővárostól déli irányban majdnem 40 km-re, a Budapesti agglomeráción kívül. Szomszédos települései: Szigetcsép, Szigetújfalu, Ráckeve, Kiskunlacháza és Áporka. Ez utóbbi két településtől a Ráckevei (Soroksári)-Duna-ág választja el.

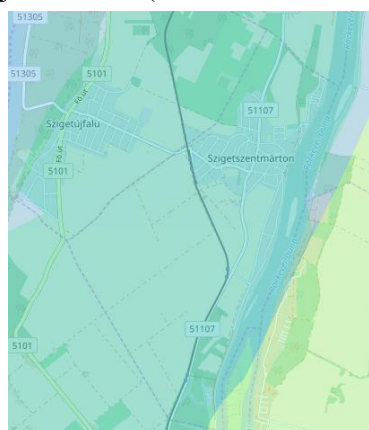
Természetföldrajzi tekintetben Szigetszentmárton az Alföld Dunamenti-síkság középtáján belül a Csepeli-sík kistájhoz tartozik. (Lásd: 12.1. ábra)

12.1. ábra: Szigetszentmárton elhelyezkedése a földrajzi tájbeosztás szerint
(Forrás: http://gis.teir.hu/teirgis_termeszeti_kornyezet/)

Szigetszentmárton **domborzatát** a Duna és Ráckevei-Duna folyók felszínalakító tevékenysége alakította. A település egésze ártéri szintű hordalékkúp síkság. A terület közel sík, egyenletes felszínű, rajta nagyobb kiemelkedések nem találhatók, tengerszint feletti magassága 96 és 102 m között változik, felszíne enyhén dél, illetve az RSD felé lejt.

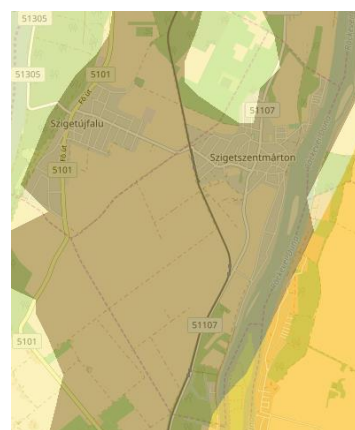
A térség **alapkőzete** glaciális-alluviális pannon üledék, melyre dunai eredetű durvaszemcséjű, 6-10 m vastag folyami üledéksor települt. A közigazgatási területet jellemzően nagy termőréteg vastagságú, közepes szervesanyag-tartalmú, felszíntől karbonátos, nagy víznyelésű és vízvezető képességű, vályog fizikai féleségű réti öntéstalaj borítja. Az ÉNy-i részen kis területen igen nagy víznyelésű és vízvezető képességű, homokos vályog fizikai féleségű réti öntéstalaj található. (Lásd: 12.2-3. ábra)

Réti öntéstalajok

12.2. ábra: Genetikus talajtípusok Szigetszentmártonban

(Forrás: <http://www.enfo.hu/gis/korinfo/>)

Honokos vályog
Vályog

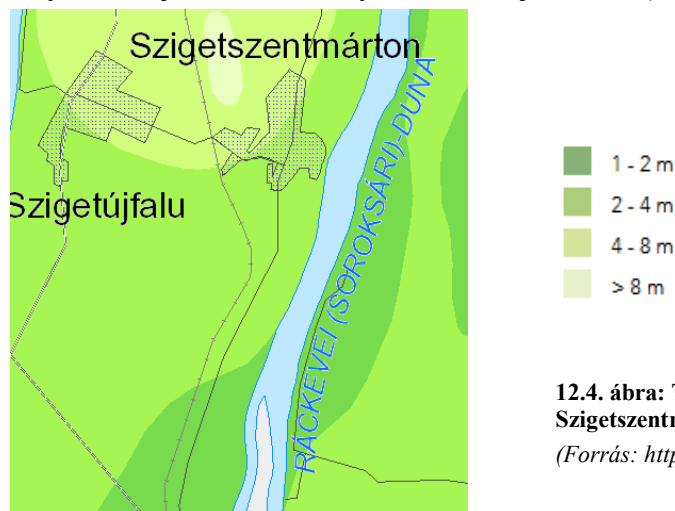
12.3. ábra: Fizikai talajtípusok Szigetszentmártonban

(Forrás: <http://www.enfo.hu/gis/korinfo/>)

A település egyetlen **vízfolyása** a közigazgatási területet keletről határoló Ráckevei(Soroksári)-Duna-ág, mely igen meghatározó a település térségi szerepköre, területhasználata alakulása szempontjából. Az RSD vízállása, vízhozama mesterséges szabályozású, a vízbetáplálás az RSD-be a Dunából a Kvassay zsilipen keresztül valósul meg. A Ráckevei(Soroksári)-Duna-ágon a Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság szabályozott üzemvízszintet tart fenn. Az üzemvízszint a nyári időszakban (vegetációs és öntözési időben, április 1-szeptember 30. között) a legmagasabb, a vegetációs időszakot követően (öntözési időnyen kívül, téli időszakban, október 1-március 31. között) azonban mintegy 15 cm-rel alacsonyabb. A fenti normál üzemállapothoz képest, amennyiben belvízi készültség elrendelése válik szükségessé, az RSD vízszintjét a belvíz esetén tartandó üzemi vízszintre kell csökkenteni, mely Szigetszentmárton térségében megközelítően 60 cm-rel alacsonyabb vízszintet jelent a nyáron megszokott, maximális vízállású állapothoz képest.

Árvízvédelmi szempontból a Csepeli-sík kistáj egésze mentesített ártérnek tekinthető, a védelmet elsődlegesen a nagy dunai oldalon húzódó elsőrendű árvízvédelmi töltések biztosítják, a település RSD felőli védelmét a közigazgatási terület egészen végig húzódó védőgát szolgálja.

A talajvíz átlagos mélysége 2-4 m között van, ennél magasabb talajvízszint a DK-i részeken, alacsonyabb talajvízszint az ÉNy-i részeken jellemző.(Lásd: 12.4. ábra)

12.4. ábra: Talajvíz elhelyezkedése Szigetszentmártonban

(Forrás: https://map.mfgi.hu/tvz100_1248/)

Szigetszentmárton **éghajlatát** tekintve mérsékelt meleg, száraz. Az évi napsütéses órák száma 2000 óra körül alakul. A hőmérséklet évi átlaga 10,2–10,3 °C körüli. A hőmérsékleti maximumok átlaga 34,0–34,5 °C, a hőmérsékleti minimumok átlaga -16,0 és -16,3 °C. Az évi csapadék összege 530–550 mm, melyből a vegetációs időszak idején 300–320 mm hullik. Az uralkodó szélirány az ÉNy-i, átlagos sebessége 2,5–3,0 m/s.

Növényföldrajzi tekintetben Szigetszentmárton a Duna-Tisza közti flórajárásba (*Praematrix*) tartozó kistáj területén fekszik. A térség jellegzetes potenciális növénytársulásai a Duna mentén ártéri ligeterdő és mocsár, a mentett ártéren keményfaliget és láperdő (mocsárrétek mozaikjával). A Duna szabályozás és belvízrendezés a térség területét jórészt megfosztotta a felszíni vizeitől, ezért mára ezek a társulások már csupán nyomokban lelhetők fel. Az urbanizáció, a mezőgazdasági és erdőgazdasági tevékenység nyomán a térség lényegében telepített növénykultúrák által uralt kultúr-sztyeppé alakult, a táj erdős-ligetes jellegét csak a határ északi részén található beerdősült terület, valamint a közigazgatási terület déli részén, mentett oldalon lévő terület őrzi, ez utóbbi vonalában még az üdülőterületeken is jelentős állományával találkozunk a honos növényzetnek (*Quercus robur*). Az üdülőterületek térnyerésével az RSD part menti nedves élőhelyei is beszűkültek, az úszó- és ingólápok képeznek még kiemelkedő természeti értéket.

12.2. Tájhasználat, tájszerkezet

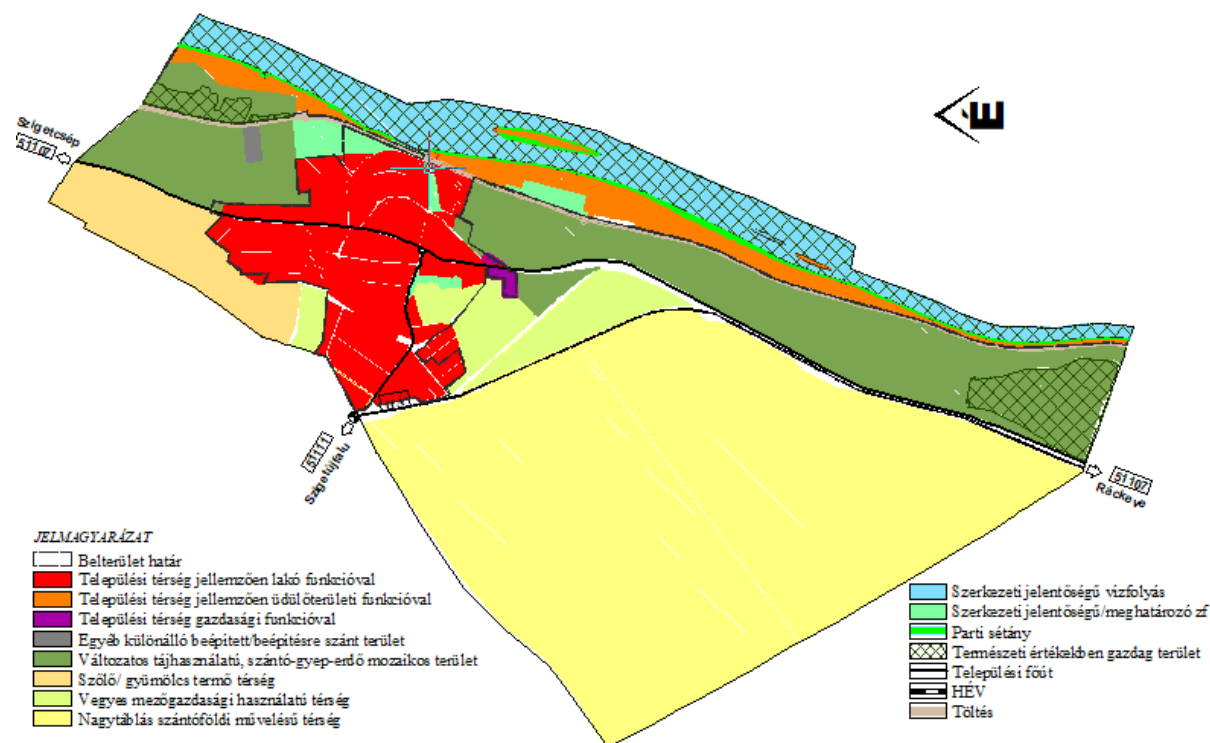
12.2.1. Tájhasználat, tájszerkezet

Szigetszentmárton tájhasználatában természetföldrajzi adottságai közül leginkább a talajadottságai és a települést kelet felől határoló Ráckevei (Soroksári)–Duna-ág a meghatározók.

Az RSD kedvező természeti adottságai, zsilipekkel szabályozható vízforgalma számos vízgazdálkodási feladat, üdülési, vízi sportolási igény kielégítését teszik lehetővé. Rekreációs értékét nagymértékben növeli Budapesthez közeli fekvése. Ennek a természeti értéknek a tőkérére alapozva vette birtokába az üdülési tájhasználat - egyre nagyobb részt meghódítva - a Duna-parti területet. Mára az üdülési tájhasználat uralkodóvá vált, kialakítva ezzel az RSD mellett az egyik legnagyobb üdülőterületet és visszaszorítva a vizes élőhelyhez kapcsolódó természetközeli növényzetet, valamint a vízparton a közösségi használatra alkalmas területeket.

A Kis-Dunától távolodva a táj képét egyre inkább az összefüggő, többnyire szántó művelésű mezőgazdasági területek határozzák meg. Északon jelentős kiterjedésű szőlő- és gyümölcssterületek adnak karaktert a területnek, előbbi a homoktalajok megkötése végett terjedt el a térségben. Az erdőterületek kis területi részarányt képviselnek, jellemzően az 51107 j. Tököl-Ráckeve út és az RSD között foglalnak helyet.

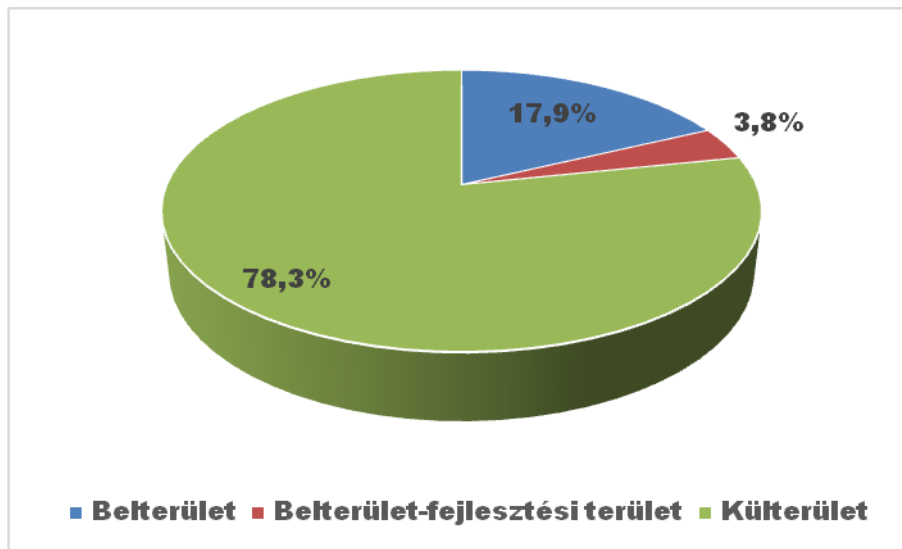
A település beépített területe, lakóterülete a közigazgatási területet É-D-i irányban átszelő 51107 j. Tököl-Ráckeve út mentén alakult ki. A települési térségben a lakófunkció dominál, főként kertvárosias jelleggel. Gazdasági létesítmények a belterület D-i kapujában alakultak ki, nagyobb gazdaság-fejlesztésre kijelölt területet is itt tartalmaz a hatályos Településszerkezeti terv. Szigetszentmárton tájhasználati tagozódását a 12.5. ábra mutatja be.

12.5. ábra: Szigetszentmárton tájszerkezeti egységei

12.2.2. Tájhasználat értékelése

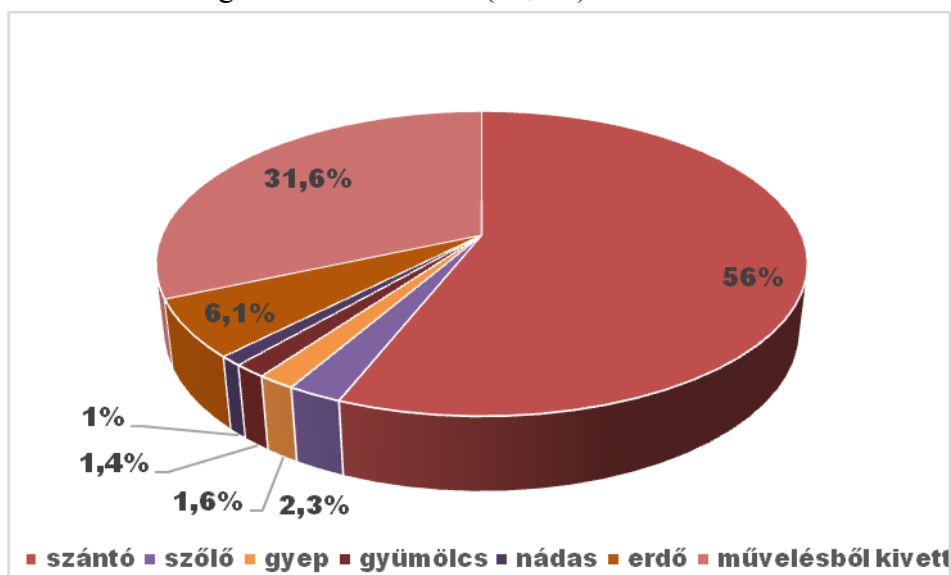
Szigetszentmárton közigazgatási területének jelenleg 17,9 %-a belterület, a hatályos településszerkezeti tervben további területek (3,8 %) szerepelnek belterület-bővítési területként. A belterületen belül jelentős területi részarányt képviselnek az üdülőterületek, melyek az RSD mentén foglalnak helyet, a központi belterület túlnyomó része kertvárosias lakóterület, a település központja pedig vegyes építési övezetbe sorolt.

12.6. ábra: Szigetszentmárton közigazgatási területének megoszlása

A külterület legnagyobb része szántó művelési águ terület, összesen mintegy 600,4 ha, ami a teljes közigazgatási terület 56%-a. A mezőgazdasági művelésű területek között jelentősebb arányt képviselnek a szőlőterületek, a közigazgatási terület ÉNy-i részén 24,1 ha kiterjedésűek, ami a település teljes területének 2,3 %-a. Ennél kisebb felületet borítanak, de még számottevőek a gyepterületek (legelő, rétek), 1,6 %; a gyümölcssterületek 1,4 % és a nádas területek 1% területi részaránnyal. Az erdők aránya messze az országos átlag alatti, a település teljes közigazgatási területének 6,1 %-át teszik ki.

A fennmaradó hozzávetőlegesen 340 ha terület (31,6%) művelésből kivett.

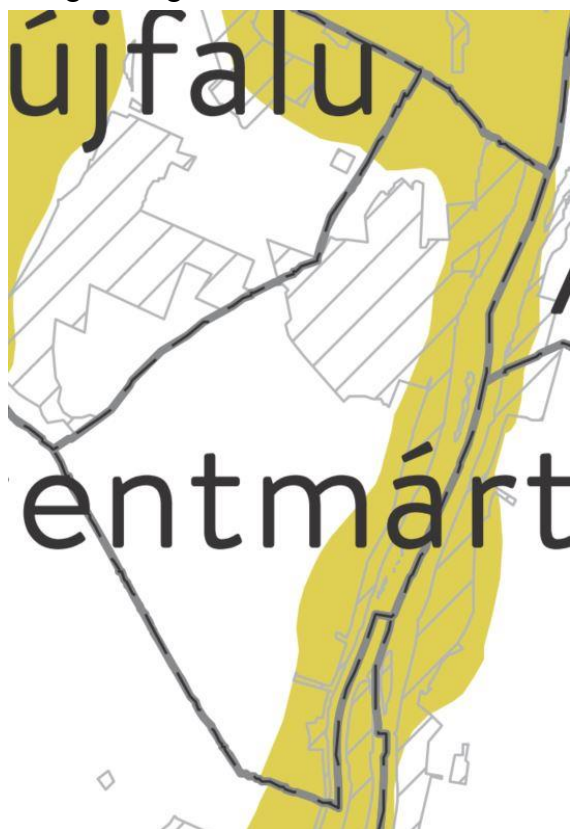
12.7. ábra: Szigetszentmárton közigazgatási területének megoszlása művelési ágak szerint

12.3. Védett, védendő táji-, természeti értékek, területek

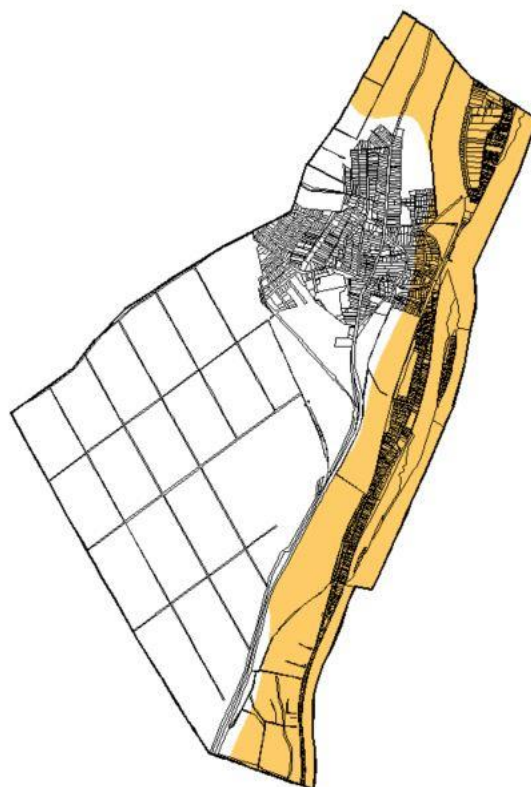
12.3.1. Tájképvédelmi területek

Az Országgyűlés 2018. decemberében hagyta jóvá a Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvényt (a továbbiakban Trtv.), mely az OTrT és a kiemelt térségek (Budapesti Agglomeráció, Balaton Kiemelt Üdülőkörzet) területrendezési terveiről szóló korábbi törvények helyébe lépett. 2019. március 15-től e törvény rendelkezései az irányadók az országos és megyei övezetek vonatkozásában. Az új törvény a korábbi „tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület” országos övezet elnevezését „tájképvédelmi terület” övezetre módosította. Az övezetbe a természeti adottságok, rendszerek, valamint az emberi tevékenység kölcsönhatása, változása következtében kialakult olyan területek tartoznak, amelyek a táj látványa szempontjából sajátos és megkülönböztetett fontosságú, megőrzésre érdemes esztétikai jellemzőkkel bírnak (Trtv. 4. § 43. pont). Az érintett területek lehatárolását és övezeti szabályait a Trtv. kiegészítő rendelete, a területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról szóló 9/2019. (VI.14.) MvM rendelet (a továbbiakban: MVM rendelet) határozza meg.

E szerint Szigetszentmárton közigazgatási területén az RSD területe és tágabb környezete, valamint a belterülettől északra lévő, változatos tájhasználatú – szőlő, gyümölcs, erdő, mezőgazdasági használatú - területek tartoznak a tájképvédelmi területbe.

12.8. ábra: Tájképvédelmi terület övezete
(Forrás: MVM rendelet 3. melléklet)

12.9. ábra: DINPI által elfogadott pontosított tájképvédelmi terület övezet lehatárolás

A település közigazgatási területét érintő H6 HÉV vonal fejlesztésével összefüggésben 2022-ben történt TRE módosítás, illetve településrendezési eljárás során a HÉV terület környezetében a tájképvédelmi terület övezetének lehatárolása pontosításra került. Tekintettel arra, hogy a HÉV és a vele párhuzamosan futó országos mellékút (Ráckevei út) területe tájképvédelmi értéket nem képvisel, ezért a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság hozzájárult a tájképvédelmi terület övezetnek a HÉV, illetve a mellette húzódó közút keleti határvonalához való igazításához. A DINPI által elfogadott módosított lehatárolást a 12.9. ábra mutatja be.

12.3.2. Nemzeti és nemzetközi természetvédelmi oltalom alatt álló vagy védelemre tervezett terület, emlék

Szigetszentmárton területén a természetvédelmi lehatárolásokkal érintett területek az RSD területéhez kapcsolódnak. A Ráckevei (Soroksári)-Duna-ág és környéke természeti értékekben gazdag vidék, annak ellenére az, hogy kialakulása emberi beavatkozás következménye. Az 1838. évi nagy pesti jeges árvíz után árvízvédelmi okokból 1873-ban került elzárásra, majd 1920-ban nyerte el mai alakját, mikor az elzárt ágat zsilipekkel megnyitották, vízforgalmát, vízszintjét szabályozhatóvá tették.

Magyarországi természetvédelmi oltalom alatt álló területek

Országosan védett természeti területek és természeti emlékek

Szigetszentmárton területén egyedi jogszabállyal védelem alá helyezett országos jelentőségű védett természeti terület vagy emlék nem található. Országos jelentőségű védett természeti területnek minősülnek viszont a lápterületek, melyek az 1996. évi LIII. törvény erejénél fogva védettek.

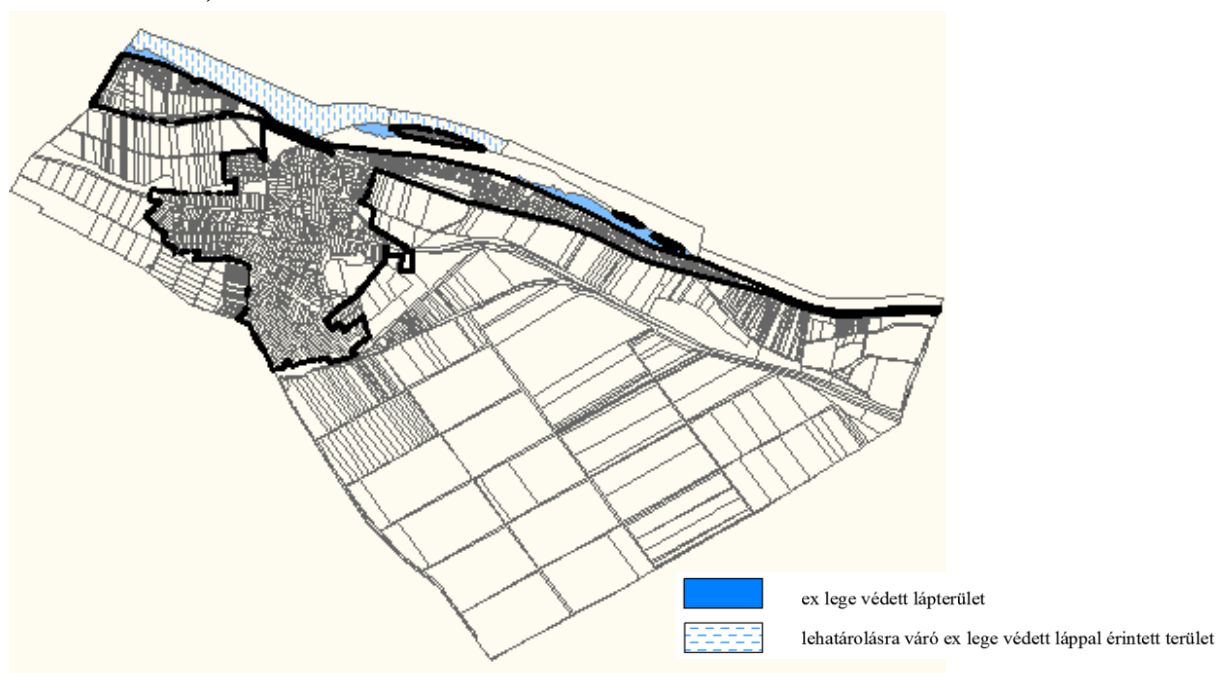
Ex lege védett lápok

A láp olyan földterület, amely tartósan vagy időszakosan víz hatásának kitett, illetőleg amelynek talaja időszakosan vízzel telített, és amelynek jelentős részén lápi életközösség, illetve lápi élő szervezetek találhatóak, vagy talaját változó kifejlődésű tőzegtartalom, illetve tőzgeképződési folyamatok jellemzik (Tvt. 23§).

A lápokra jellemző, kiemelkedő természeti értéket képviselő életközösségen a láp felszínéhez kötődő lápi növényzetet, valamint az ehhez kötődő lápi, főként mikroszkopikus méretű faunát értjük, melyek egy része csak ezeken az élőhelyeken fordul elő, ezért is fontos a lápok védelme.

A Rhone-folyó után itt, az RSD területén található Európa második legnagyobb kiterjedésű úszólápos, ingólápos területe, amely számos védett növény és állatfajnak ad otthont.

A Duna-Ípoly Nemzeti Park Igazgatóság működési területén található, egyedi hatósági határozattal lehatárolt határvonalú ex lege védett láppal érintett szigetszentmártoni ingatlanok helyrajzi számai: **0105/5; 0107/1; 0109**. További, egyedi hatósági határozattal történő lehatárolásra váró ex lege védett láppal érintett szigetszentmártoni ingatlanok helyrajzi számai: **0110/3; 0110/4**.

12.10. ábra: Ex lege védett lápterületek

Helyi védett természeti területek

Egyedi jogszabállyal védetté nyilvánított helyi jelentőségű természetvédelmi terület, emlék Szigetszentmárton közigazgatási területén nem található. A település a közigazgatási területének déli részén, a HÉV vonal és az üdülősor között található Tó-kert elnevezésű területet helyi védelemre érdemes természeti értéként tartja számon, ez a terület több korábbi tervben szerepelt is, mint helyi jelentőségű természetvédelmi terület, de a védetté nyilvánítása eddig még nem történt meg.

Egyedi tájértékek

Szigetszentmárton területén 38 db **egyedi tájérték**¹ található, melyet a melléklet 1.sz.táblázata és a 12.11. ábra mutat be. Az adatok a TÉKA projekt keretében létrehozott egyedi tájértékek online kataszteréből származnak (<http://tajertektar.hu>), mely közösségi szerkesztésű, ezáltal az adatok olykor pontatlanok lehetnek. Az egyedi tájértékek jelenleg jogi védelem alatt nem állnak.

Legnagyobb arányban a hagyományos lakóépületek fordulnak elő az egyedi tájértékek kataszterében Szigetszentmárton vonatkozásában. Ezen kívül jelentős számú emlékművet, szobrot, feszületet, továbbá zöldfelületi létesítményt – fasort, facsoportot – tartanak nyilván az egyedi tájértékek között. Több esetben az egyedi, megőrzendő utcaképet, különleges látványt, kilátópontot határoztak meg egyedi tájértékként Szigetszentmárton esetében.

12.11. ábra: Egyedi tájértékek elhelyezkedése Szigetszentmárton területén (Forrás: <http://tajertektar.hu>)

¹Egyedi tájértéknek minősül az adott tájra jellemző természeti érték, képződmény és az emberi tevékenységgel létrehozott tájalkotó elem, amelynek természeti, történelmi, kultúrtörténeti, tudományos vagy esztétikai szempontból a társadalom számára jelentősége van. (1996. évi LIII.tv. 6.§ (3) bekezdés)

Nemzetközi védelem alatt álló területek**Natura 2000 területek**

Európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területek (Natura 2000 területek) kijelölésére az Európai Unió csatlakozás kötelezte az országot². A jelenleg hatályos 14/2010. (V.11.) KvVM rendelet „az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészelekről”- szerint Szigetszentmárton közigazgatási területét a következő európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű terület érinti:

Ráckevei-Duna-ág (HUDI20042) kiemelt jelentőségű természet megőrzési terület

A Ráckevei-Duna-ág (HUDI20042) kiemelt jelentőségű természet megőrzési terület teljes területe 9522.1400 ha, mely Szigetszentmártonban az alábbi hrsz-ú földrészeket érinti: **0105/5, 0106, 0107/1, 0109, 0110/2, 0110/3, 0110/4, 0111, 0112, 2001**

12.12. ábra: A Ráckevei-Duna-ág (HUDI20042) kiemelt jelentőségű természet megőrzési terület elhelyezkedése Szigetszentmárton területén

A Natura 2000 terület kijelölésének indoka egyrészt a kedvező természetvédelmi helyzet megőrzése volt. Ennek érdekében cél a területen található jó állapotú tőzegmohás lápok és ingólápok, disztróf kistavak, ligeterdők, és eutróf tavi élőhelyek kiterjedésének, szerkezetének, fajkészletének megőrzése továbbá a területen található lápi póc, réti csík, mocsári teknős és hagymaburok állományok fennmaradásának biztosítása. Nem véghasználható a tíz éves erdőtervezési cikluson belül több idős erdőállomány, mint amennyi

²A területlehatárolást Európai Uniósi irányelvek (a Természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló irányelv és a Madárvédelmi irányelv) határozták meg. Az egységes európai ökológiai hálózat kialakításának célja, hogy biztosítsa bizonyos természetes élőhelytípusok, valamint bizonyos fajok élőhelyei kedvező állapotának fenntartását, vagy adott esetben helyreállítását természetes kiterjedésükön, illetve elterjedési területükön belül. Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészelekről szóló jogszabály először 2006-ban, a hatályos településszerkezeti terv elfogadását követően jelent meg, melyet azóta többször is módosítottak.

korosodásával belép a hasonló ökológiai funkciót ellátni képes korosztályokba (jelölő élőhely típusonként vizsgálva). A jelölő erdei élőhelyek állományaiban a tájidegen fafajok elegyaránya nem növekedhet.

A másik fontos cél pedig a kedvező természetvédelmi helyzet elérése. Ennek érdekében szükséges az invazív és tájidegen növényfajok, különösen a selyemkóró, kanadai aranyvessző, zöld juhar, fehér akác, bálványfa által veszélyeztetett jelölő gyeptársulások megóvása a degradációtól, az invazív fajok terjedésének megállítása, állományaik csökkentése. Cél a lápcszerjések, pionír facsoportok túlzott térfoglalásának megakadályozása az úszólápok rögzülésének elkerülése, a lápi vegetáció és a hagymaburok (*Liparis loeseli*) populációk megőrzése érdekében. A Ráckevei-Duna-ág vízminőségének javítása, különösen a felső szakaszon, a szennyező források feltérképezésével, megszüntetésével. Az egész Duna-ág területén szükséges megoldani a stégek és az engedély nélkül a nádasokban kialakított kijárócsatornák által okozott élőhely fragmentálódás problémáját. Fontos az úszólápok, lápok és disztróf kistavak védelme érdekében a vízínövényzet irtásának, elkotrásának megakadályozása az egész szakaszon. A kiséghajó forgalomra jelenleg érvényes sebességkorlátozás gyakorlatban való megvalósítását meg kell oldani az úszólápot érő hullámverés csökkentése érdekében, feladat továbbá a géphajóval történő behajtást tiltó táblák kihelyezése a Szigetszentmiklós, Taksony, Ráckeve-Angyal-sziget, Szigetcsép térségében található hókonyok és mellékágak bejáratához. A Duna-ág vízügyi üzemeltetését a jelölő élőhelyek védelmével összhangban szükséges megvalósítani, a napszakos vízszintingadozás elkerülendő, az áramlási sebesség a jelenlegihez képest ne növekedjen. A parti ingatlanok melletti vizes élőhelyek betöltése megakadályozandó. A hagymaburok téli időszakban kézi kaszással szabad kezelni. A feliszapolódó hókonyok, mellékágak természetvédelmi célú fenntartó kotrását szakaszosan kell ütemezni.

Közösségi jelentőségű védett állatfajok:

lápi póc (*Umbra krameri*) (FV)³, réti csík (*Misgurnus fossilis*), vidra (*Lutra lutra*) (FV), mocsári teknős (*Emys orbicularis*)

Közösségi jelentőségű védett növényfajok:

hagymaburok (*Liparis loeseli*) (FV)

Natura 2000 kód	Natura 2000 név
Közösségi jelentőségű élőhelytípusok	
3150	Természetes eutróf tavak Magnopotamion vagy Hydrocharition növényzettel
3160	Természetes disztróf tavak és tavacsák, 7140 Tőzegmohás lápok és ingólápok
91F0	Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén <i>Quercus robur</i> , <i>Ulmus laevis</i> és <i>Ulmus minor</i> , <i>Fraxinus excelsior</i> vagy <i>Fraxinus angustifolia</i> fajokkal (<i>Ulmion minoris</i>)
Kiemelt közösségi jelentőségű élőhelytípusok	
91E0	Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicetalia</i>)

12.1. táblázat: A Ráckevei-Duna-ág (HUDI20042) kiemelt jelentőségű természet megőrzési területen előforduló élőhelyek (Forrás: 14/2010. (V.11.) KvVM rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészekről)

³(FV) – Magyarországon fokozottan védett

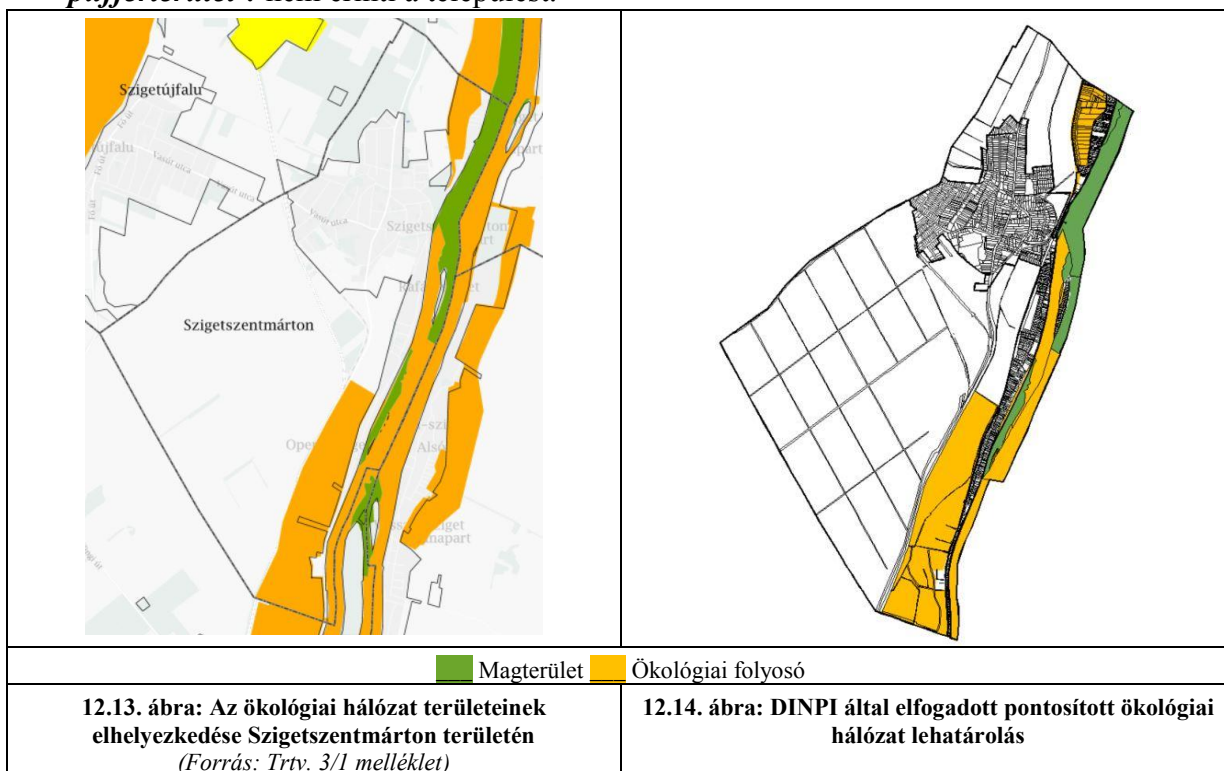
12.3.3. Ökológiai hálózat

Az ökológiai hálózat területét az Országos Területrendezési Terv, illetve ennek alapján a megyei területrendezési tervek határolják le. Korábban az OTrT-ben lehatárolt országos ökológiai hálózat területe a kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben került differenciálásra magterületre, ökológiai folyosóra és puffterületre.

Az Országgyűlés 2018. decemberében hagyta jóvá a Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvényt (Trtv.), benne az új OTrT-vel. Az új törvény az ökológiai hálózat magterületét, az ökológiai folyosó övezetét és a puffterület övezetét országos övezetként határozza meg. Az övezetek lehatárolását a törvény 3/1. melléklete tartalmazza.

A területi tervek és a Lechner Tudásközpont adatszolgáltatása szerint Szigetszentmárton közigazgatási területén az alábbi területek tartoznak a nemzeti ökológiai hálózat területei közé:

- **magterület**⁴: a Ráckevei(Soroksári)-Duna-ág egyedi hatósági határozattal már lehatárolt, továbbá lehatárolásra váró lapterületei;
- **ökológiai folyosó**⁵: a Ráckevei(Soroksári)-Duna-ág többi része, kivéve a Rafás sziget területét, valamint a közigazgatási terület É-i és D-i erdősült része a Ráckevei út és az RSD között;
- **puffterület**⁶: nem érinti a települést.

⁴ökológiai hálózat magterületének övezete: „...az övezetbe olyan természetes vagy természetközeli élőhelyek tartoznak, amelyek az adott területre jellemző természetes élővilág fennmaradását és életkörülményeit hosszú távon biztosítani képesek, és több védett vagy közösségi jelentőségű fajnak adnak otthont.” (Trtv. 4. § 34. pont)

⁵ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete: „...az övezetbe olyan többnyire lineáris kiterjedésű folyamatos vagy megszakított élőhelyek, élőhelysávok, élőhelymozaikok, élőhelytöredékek, élőhelyláncolatok tartoznak, amelyek döntő részben természetes eredetűek, és amelyek alkalmasak az ökológiai hálózathoz tartozó egyéb élőhelyek - magterületek, puffterületek - közötti biológiai kapcsolatok biztosítására.” (Trtv. 4. § 35. pont)

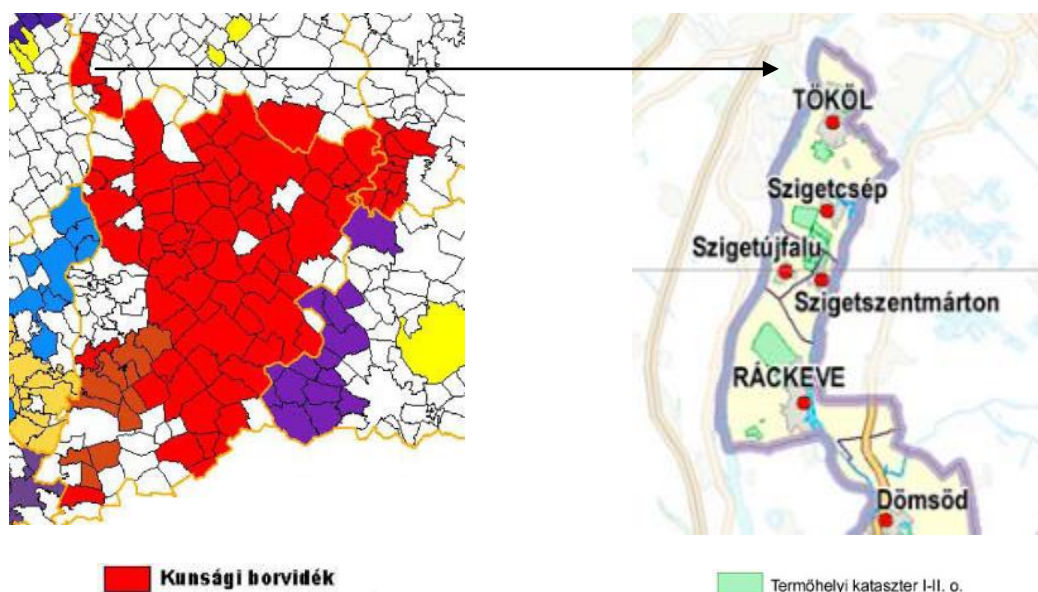
⁶ökológiai hálózat puffterületének övezete: „...az övezetbe olyan rendeltetésű területek tartoznak, melyek megakadályozzák vagy mérséklék azon tevékenységek negatív hatását, amelyek a magterületek és az ökológiai folyosók állapotát kedvezőtlenül befolyásolhatják vagy rendeltetésükkel ellentétesek.” (Trtv. 4. § 36. pont)

A település közigazgatási területét érintő H6 HÉV vonal fejlesztésével összefüggésben 2022-ben történt TRE módosítás, illetve településrendezési eljárás során a HÉV terület környezetében az ökológiai hálózat ökológiai folyosó övezetének lehatárolása pontosításra került. Tekintettel arra, hogy a HÉV és a vele párhuzamosan futó országos mellékút (Ráckevei út) táj- és természetvédelmi szempontból értéket nem képvisel, ezért a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság hozzájárult az ökológiai folyosó övezetnek a HÉV, illetve a mellette húzódó közút keleti határvonalához való igazításához. A DINPI által elfogadott módosított lehatárolást a 12.14. ábra mutatja be.

12.3.4. Egyéb védendő tájhasználat

Történelmi borvidék területei

Szigetszentmárton borvidéki település, a környező településekkel – Szigetújfalu, Szigetcsép, Tököl, Ráckeve - együtt Magyarország legnagyobb területi kiterjedésű borvidékének, a Kunsági Borvidéknek a része. A közigazgatási terület ÉNy-i részén lévő szőlőterületek szőlőkataszteri területként nyilvántartottak. (lásd: TK-V1 Táj, természeti értékek c. tervlap)

12.15. ábra: A Kunsági borvidék és szőlőterületeinek elhelyezkedése Szigetszentmárton területén
(Forrás: http://fish.fomi.hu/letoltes/nyilvanos/vingis/03_Kunsag_OEM_Oldal_1_2014.jpg)

Országos Gyümölcsstermőhely Kataszter területei

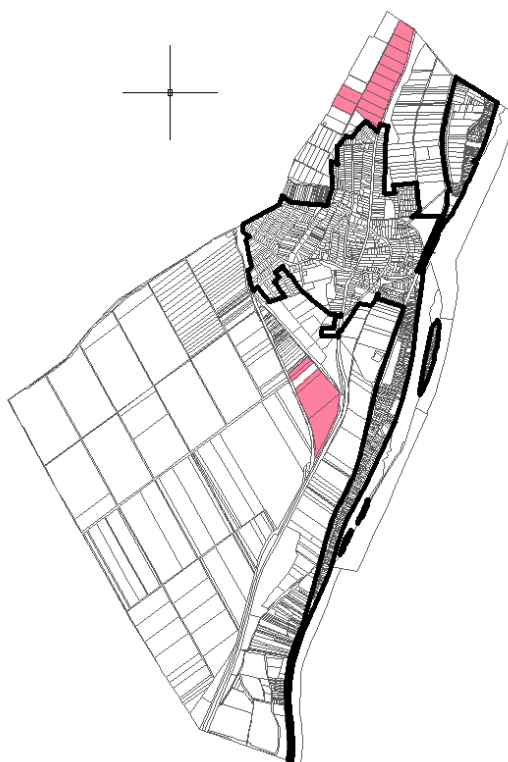
A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal nyilvántartásában Szigetszentmárton közigazgatási területén a 12.2. táblázatban szereplő területek szerepelnek az Országos Gyümölcsstermőhely Kataszter területeként.

Hrsz.	Érintett terület nagysága (ha)	Gyümölcsstermesztésre alkalmas terület nagysága (ha)	Gyümölcsfajok	Forrás éve
010/1-10	15	15	alma	1995
059/5	5	5	szilva, meggy, alma	1997
059/4	6	6	meggy, szilva, alma, cseresznye	2001
010/19-20	3	3	cseresznye, meggy, szilva, csipkebogyó, bodza	2008

058/68-69	2,6	2,6	szilva, meggy, alma, köszméte, cseresznye	2001
059/3	0,86	0,86	meggy, szilva, cseresznye, alma, köszméte	2001

12.2. táblázat: Az Országos Gyümölcsstermőhely Kataszter területei Szigetszentmártonban (Forrás: NÉBIH)

Az érintett területek a közigazgatási terület ÉNy-i részén, a Szigetcsépi út Ny-i oldalán, továbbá a belterülettől D-re, a HÉV vonalától K-re találhatóak (lásd:12.16 ábra).

12.16. ábra: Az Országos Gyümölcsstermőhely Kataszter területeinek elhelyezkedése Szigetszentmárton területén (Forrás: NÉBIH)

12.4. Tájhasználati konfliktusok és problémák értékelése

Szigetszentmárton térségében az RSD nyújtotta rekreációs lehetőségek következtében az üdülési tájhasználat az RSD teljes hosszában birtokba vette a területet. A főként egyéni hétvégi házas üdülőterületek térnyerése a vízparti természetes élőhelyek és a közösségi terek beszűkülését, kiszorítását eredményezte. Szigetszentmárton területén még a szigetek is beépültek, ez a nagyfokú antropogén tájhasználat a táj fokozott terhelését jelenti. Ilyen körülmények között a még meglévő természetközeli élőhelyek szerepe még inkább felértékelődik, így örök konfliktusként jelenik meg a település közigazgatási területének északi részén, a töltésen belül található, természetközeli puhafa ligeterdő rovására a lakóterület bővítésének igénye. Ennek feltételeit a hatályos Településrendezési eszközök részben már megteremtették. A már beépítésre szánt területként kijelölt – egyébként többnyire szántó és gyepfelülettel fedett, csak kis részén erdősült – terület az illetékes Nemzeti Park

Igazgatóság nyilvántartásában és az OTrT vonatkozó tervlapja szerint is ökológiai hálózatként, azon belül mint ökológiai folyosó szerepel.

Tájvédelmi, természetvédelmi szempontból további probléma a vízpart táji, természeti érdekeket figyelmen kívül történő használata. A többnyire az üdülőingatlan tulajdonosok által alakított és használt területsáv az erre vonatkozó egységes – az ökológiai, esztétikai és funkcionális szempontokat is figyelembe vevő – tervek, valamint az ellenőrzés hiánya miatt változatos megjelenésű és kialakítású. Sokszor tájba nem illő tereptárgyak, meredek rézsűk, a vízi-, vízparti élővilágot veszélyeztető mederbetöltések, a tájkarakterbe nem illő növények (pl. túlevelű örökzöldek) kapnak helyet.

Az erdőterületek részaránya a közigazgatási területen az országos átlag alatti (6,1%), a közigazgatási terület DNy-i részén, a HÉV és a Ráckevei út nyomvonalán túl egyáltalán nem található erdő, erdősáv vagy beerdősült terület, az egybefüggő nagytáblás szántóföldek így tájképi egyhangúságot eredményeznek.

Az üzemtervezett erdőterületek ugyanakkor több esetben más területfelhasználású vagy érdekű területtel ütköznek, Szigetszentmárton közigazgatási területén az alábbi üzemtervezett erdőterületek vonatkozásában lép fel tájhasználati konfliktus:

- a települési szintű közpark területén (hrs.: 633/3; 02/38), melynek egy része gazdasági rendeltetésű erdő, ami korlátozza a zöldfelület-fejlesztési lehetőségeket;
- a közigazgatási terület É-i részén, az Országos Gyümölcsstermőhely Kataszterbe és/vagy szőlőkataszteri területbe tartozó területeken, melyek egy része az erdészeti nyilvántartásban szintén üzemtervezett erdőként, gazdasági vagy védelmi erdőként szerepel.

Ezeket az erdőterületeket Pest Vármegye Területrendezési Terve Térségi Szerkezeti Terve települési térségként szerepelteti (PvMTrT 2. sz. melléklete), ugyanakkor az Erdők övezetében ábrázolásra kerültek (PvMTrT 3.3. melléklet), mint meglévő erdők.

Ugyancsak az Erdők övezetébe tartozik a közigazgatási terület ÉK-i részén, a töltésen belül található, a hatályos Településszerkezeti tervben már beépítésre szánt kertvárosias lakóterületbe sorolt meglévő erdő, mely viszont az erdészeti nyilvántartásban már nem üzemtervezett.

Az Országos Gyümölcsstermőhely Kataszter területei és a Kunsági borvidék Szigetszentmárton területét érintő szőlőkataszteri területei is jelentős átfedést mutatnak.

Melléklet**1. táblázat: Egyedi tájértékek listája Szigetszentmárton területén (Forrás: <http://tajertektar.hu>)**

Sorszám	Megnevezés	Típus
1.	Vérszilva fasor – Hajnal u.	Facsoport, fasor
2.	Emlékfa (Acerplatanoides)	Emlékfa
3.	Hagyományos falusi ház 1 – Hatház u. 3.	Lakóépület; épületrész; udvar
4.	Falusi ház 1 – Dózsa Gy. u. 15.	Lakóépület; épületrész; udvar
5.	Kupolás kereszt	Feszület
6.	Születésnap kereszt	Feszület
7.	Falusi ház 11	Lakóépület; épületrész; udvar
8.	Cseresznye fasor 3 – Telkes u.	Fasor
9.	Temető	Temető
10.	Kocsányos tölgy facsoport	Facsoport, fasor
11.	Kilátópont a folyópartra	
12.	Vérszilva fasor – Kossuth L. u.	Facsoport, fasor
13.	Nyárfasor – a focipályától északra	Fásítás
14.	II. világháborús emlékmű	Emlékmű; emlékszobor; emlékoszlop; emléktábla
15.	Fakereszt – Temető területén	Feszület
16.	Lakóház homlokzata –Kossuth L. u. 37.	Lakóépület; épületrész; udvar
17.	Falusi ház 6–Telkes u. 17.	Lakóépület; épületrész; udvar
18.	Gömbjuhar fasor – Ráckevei út	Fasor
19.	Református templom	Templom
20.	Kerekes kút – temető területén	Kút
21.	Világháborús emlékmű	Emlékmű; emlékszobor; emlékoszlop; emléktábla
22.	Milleniumi emlékmű	Szobor
23.	Épülő sétány, meglévő juhar és diófasorokhoz – Nyárfa utcával párhuzamosan	Sétány
24.	Régi sírok – temető bejárata előtt	Síremlék
25.	Falusi ház 5–Telkes u. 9.	Lakóépület; épületrész; udvar
26.	Falusi ház 10 - Telkes u. 22.	Lakóépület; épületrész; udvar
27.	Utcakép – Telkes u.-Sport u.	Kilátópont egyedi vagy jellegzetes látványképpel
28.	Hagyományos falusi ház 2 – Kossuth L. u. 56.	Lakóépület; épületrész; udvar
29.	Falusi ház 4 – Telkes u. 7.	Lakóépület; épületrész; udvar
30.	Kápolna	Kápolna

31.	Falusi ház 7 - Telkes u. 21.	Lakóépület; épületrész; udvar
32.	Kúria	
33.	Hajóállomás	Hajóállomás
34.	Falusi ház 9	Lakóépület; épületrész; udvar
35.	Falusi ház 8 - Telkes u. 23.	Lakóépület; épületrész; udvar
36.	Falusi ház 2 – Dózsa Gy. u. 5.	Lakóépület; épületrész; udvar
37.	Kilátás a szigetre	
38.	Duna parti sétány	Sétány

12.5. Zöldinfrastruktúra-hálózat

A település zöldfelületi rendszere – szakmai megfogalmazás alapján – a település klimatikus viszonyainak fenntartása, javítása érdekében döntően zöldfelületekből és vízfelületekből álló, hatásmechanizmusuk és térbeli elhelyezkedésük alapján egy nagy egységet képező települési szövet (alrendszer), amely az adott település ökológiai paramétereit, lakóinak pszichés és szomatikus érzetét javítja, egyes állatok számára élőhelyet biztosít, a település káros környezeti hatásait tompítja (forrás: Magyar Tájépítészek Szövetsége). E fejezetben Szigetszentmárton zöldfelületekből álló szövetét mutatjuk be.

12.5.1. Szigetszentmárton zöldfelületi rendszerének elemei, a zöldfelületi rendszer szerkezete

A település zöldfelületi rendszere a zöldterületekből (közpark, közkertek), a zöldfelületi intézményekből (sportpálya, temető, strand), a közjóléti erdőből, valamint az egyes területfelhasználási egységek létesítményeinek kertjeiből (intézménykert, lakóterületek, üdülőterületek, gazdasági területek zöldfelületei) és a zöldfelületi elemeket összekapcsoló, utak mentén létesített fasorokból, útfásításokból áll. Az alábbiakban szerkezeti jelentőségük alapján ismertetjük a település zöldfelületi rendszerének elemeit, kitérve azok funkcionális, ökológiai-kondicionáló és esztétikai szerepére.

Szerkezeti jelentőségű közhasználatú, illetve korlátozottan közhasználatú zöldfelületi elemek

Szigetszentmárton kiemelkedő természeti értéke, értékes zöldfelületi adottsága a település közigazgatási területén végig húzódó **Ráckevei (Soroksári)-Duna-ág**. Az állóvízi jellegű vízfolyás jelentős ökológiai és kondicionáló értékkel bír, kiemelkedő természeti értékeknek, úszólápoknak otthona. A kiterjedt vízfelület és a természetközeli vízi és vízparti növényzet változatos tájképi látványt eredményez, páratlan szépsége vonzza a pihenni, üdülni vágyókat.

Az RSD, háttérben a Cseke-szigettel (Áporka)

A Kis-Duna jelentős rekreációs potenciállal rendelkezik, kedvelt horgász- és fürdőhely. Erre alapozva az üdülési funkció az évtizedek során Szigetszentmártonban is egyre nagyobb teret nyert, olyannyira, hogy mára az RSD mentén a strandon kívül nem is nagyon maradt nagyobb szabad, a közösség számára fenntartott terület. Szigetszentmárton területén még a szigetek is beépültek, mely jelentős terhelést jelent a víz és a vízi életközösségek számára.

A szigetek csak csónakkal megközelíthetők, a pihenni vágyók nyugalma itt semmi nem zavarja.

A belterülethez közel kialakításra került **strand** természetes fürdőhely, szabadon látogatható a lakó- és az üdülónépesség számára. A 3500 m² nagyságú területen rendezett sétány, játszótér, vendéglátó létesítmény várja a kikapcsolódni vágyókat.

Szigetszentmártoni szabadstrand

Szerkezeti és funkcionális szempontból meghatározó a Duna-ágot végig kísérő, közterületként nyilvántartott **parti sáv**, melyet a terület zöldfelületi jellegének hangsúlyozása végett már a hatályos településszerkezeti terv is zöldterületbe sorolt. A változó szélességű – helyenként csak 3 m, néhol 20 m széles területsáv szerepe többértű. Egyrészt lehetőséget nyújt nemcsak a part menti ingatlanulajdonosok, hanem a többi üdülő, illetve ide látogató számára is a vízhez való lejutásra, másrészt jelentős ökológiai felület, a vízparti élővilág számára nyújt még némi életteret ebben az üdülőterületek térnyerése következtében erősen beszűkült természeti környezetben.

Jelenleg a parti sáv nem egységes, mind megjelenését, mind használatát tekintve változatos képet nyújt. A víz és az üdülőterület közötti sávot többnyire a kapcsolódó parti üdülőingatlanok tulajdonosai alakítják ki és használják. Gyakori megoldás a rézsú tetején az ingatlan előtt járda kiépítése, sövény telepítése, a rézsú alján, a vízpart mentén pihenőhelyek létesítése, a víz megközelítésére vízi állások, olykor ezeken további felépítmények kialakítása.

A település további szerkezeti jelentőségű, nagyobb használati értékkel bíró zöldfelületi elemei az RSD által meghatározott É-D-i irányú tengely mentén helyezkednek el.

Települési szintű - nagyobb kiterjedésű, komplex funkciójú, sportolásra, pihenésre, játékokra egyaránt lehetőséget nyújtó – **közparkot** a hatályos településszerkezeti terv a belterület keleti szélén, az árvízvédelmi töltés mellett jelölt ki. A település hagyományosan beépítetlen része kiváló adottságokkal rendelkezik. Bár a település lakóterületei vonatkozásában periférikus elhelyezkedésű, az üdülőterületek és a lakóterületek közrefogásában mégis frekvenciált helyen található, a lakó- és üdülőterületek közötti fő közlekedési kapcsolatok mentén, kiszolgálva így mind a lakó-, mind a nagy arányú üdülőterületi népességet. A zöldterület kiterjedése 42.000 m², zöldfelülete főként a puhafa ligeterdőre jellemző honos fafajokból álló ligetes facsoportok szegélyezte gyepterület. Sajnos jelentősebb zöldfelület-fejlesztés a területen a hatályos településrendezési terv elfogadása óta nem történt, így funkcionális értéke csekély, hiányoznak a pihenést, testedzést szolgáló, játékokra alkalmas létesítmények.

A zöldterület látványa a Duna utca felől

A közpark funkcióját jól kiegészíti a szomszédságában elhelyezkedő, attól északra található nagyterjedésű **sportterület**. A 29.000 m² felületen egy nagyméretű futballpálya kapott helyet. A terület növényzete a terület jellegéből, funkciójából adódóan jellemzően gyepfelület, fás növényzet a terület szegélyén kapott helyet. A sportpálya északi oldalán szép, egyöntetű nyárfasor húzódik, melyet az egyedi tájértékek között tartanak nyilván.

A sportpálya látványa a töltés felől

Elsősorban az üdülőnépesség számára szolgálhat további rekreációs felülettel a töltés mentén **közjóléti erdő**be sorolt erdőterület (848, 855 hrsz-ú területek), mely azonban a lakóterülethez közeli elhelyezkedése miatt alkalmas lehet a lakónépesség számára is. A természeti értékeket is figyelembe vevő parkerdő fejlesztéssel karakteres, a vízparti üdülési funkcióba jól illeszkedő zöldfelület nyerhető.

A Tököl-Ráckeve út és az RSD közötti sávban további jelentős ökológiai-kondicionáló felületet jelentenek az **erdőterületek**, melyek Szigetszentmárton közigazgatási területén jellemzően ebben a területsávban koncentrálnak. Közülük is kiemelendők a közigazgatási terület É-i részén, a töltésen belül, továbbá a D-i részén mentett oldalon (Tókert) található nagyobb összefüggő erdőterület, melyek növényzete még magán hordozza a természetes vegetáció jellemzőit, így a tájkarakter erősítésében, az ökológiai felületek növelésében jelentős szerepet játszanak. Az út menti erdősávok, a település belterülete közelében lévő nagyobb erdőfoltok elsősorban településkép-védelmi, esztétikai, kondicionáló szerepet töltenek be.

Természetközeli erdőterület a közigazgatási terület északi részén

A zöldfelületi rendszer további közhasználatú elemei

A napi rekreációs igények kielégítésére szolgálnak, pihenésre, játékra nyújtanak lehetőséget a település belterületén elszórtan található kisebb **közkertek** (Templom u. – Jókai Mór u. sarkán, Nyárfa u. mentén, Hatház u. – Új u. sarkán). Ezek kialakítása rendezett, használati, kondicionáló és esztétikai értékük eltérő. Az utóbbi évek zöldfelületi beruházása az Európai Unió támogatásával megvalósult Dunaliget sétány és játszósziget fejlesztés a Nyárfa utca mentén.

Közkert a Templom u.-Jókai Mór u. sarkán

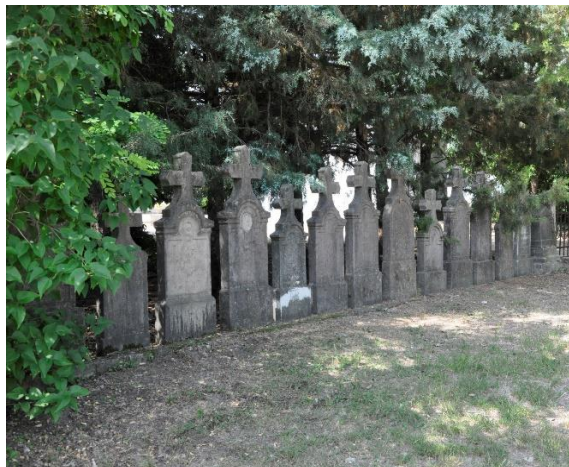

A zöldfelületi rendszert gazdagítják a fásított közterek, közterületek, melyek a rendezett, gondozott településkép kialakulásában játszanak fontos szerepet. Elsősorban a településközpont szolgál szép példakkal e téren, említésre méltó például a római katolikus templom melletti fásított tér, vagy a Milleniumi emlékműnek helyet adó, a Kossuth L. u. és a Telkes u. sarkán kialakított fásított közterület.

Fásított közterület a Kossuth L. u.-Telkes u. sarkán

Egy település zöldfelületi rendszerének fontos elemét képezi a **temető**, melynek zöldfelületi szerepe sokszor alulértékelt, pedig csak a növények előtérbe jutásával, méltóságteljes hangulatot idéző növények alkalmazásával, esztétikus fogadótér kialakításával válhat a méltó emlékezés színhelyévé. A nagyarányú zöldfelületi borítottság következtében a temető zöldfelülete a zöldfelületi rendszer elemeként elsősorban a kondicionálásban játszik szerepet.

A temető bejárata a régi síremlékekkel

Az elszórtan található kisebb zöldfelületi elemeket a vonalas zöldfelületi elemek, **fasorok, útmenti zöldsávok** kapcsolják összefüggő zöldfelületi rendszerré. Egységes kiültetéssel, szép, egyöntetű fasorral jellemzően a település főútján találkozhatunk: a Kossuth L. utcában vérszilva fasor, a Ráckevei úton gömbjuhar fasor található rövidebb-hosszabb szakaszon. A kisebb lakóutcákat többnyire a lakók vegyes kiültetései - dísz- és gyümölcsfák díszítik.

A növénykiültetések között értékes, idős faegyedekkel, facsoportokkal is találkozhatunk, ezek többnyire egyedi tájértékként számon tartottak, védett természeti emlék Szigetszentmártonban nem található (lásd még: 12.3. Védett, védendő táji, természeti értékek, területek c. fejezet).

Közhasználat elől elzárt zöldfelületek

A település közhasználat elől elzárt zöldfelületei közé a lakóházak, üdülőházak, hétvégi házak kertjei, az intézménykertek, valamint a gazdasági területek zöldfelületei tartoznak, melyek elsősorban a biológiailag aktív felületek növelésében, s ezáltal a település levegőminőségének javításában, a kedvező klíma kialakításában játszanak szerepet.

Közülük használati jelentősége, ill. a használói kör nagysága miatt kiemelendők a közintézmények és az üdülőházak kertjei, melyek kialakítására, fejlesztésére érdemes nagyobb hangsúlyt fektetni, hogy a kert is a létesítmény szerves részévé váljon.

A lakóterületekhez való közelségük miatt - környezetvédelmi, településképvédelmi és kondicionáló szempontból is - kiemelt szerep hárul a gazdasági területek zöldfelületeire. Sajnos a gazdasági területeken a környezetrendezés, a kötelező zöldfelületek megvalósítása nem kap kellő hangsúlyt, ennek következtében a gazdasági létesítmények a település megjelenésére olykor kedvezőtlen hatással vannak.

12.5.2. Szigetszentmárton zöldfelületi ellátottságának értékelése

A település zöldfelületi borítottsága jelentős, mely a település családirházas beépítésének, valamint jelentős területet borító zöldterületeinek, zöldfelületi intézményeinek köszönhető. Ebből adódóan a zöldfelületek jelentős kondicionáló értékkel rendelkeznek, melyet az RSD és a település környéki erdőterületek tovább erősítenek.

A település funkcionális zöldfelületi ellátottsága megfelelőnek mondható, a lakó- és üdülőnépesség számára települési szintű közpark, nagyméretű sportpálya, szabadon használható strand áll rendelkezésre, a rekreációs igények kielégítését további zöldfelületi elemek – az üdülőterületen a közjóléti erdő, a parti sétány, a lakóterületeken a közkertek – szolgálják. A használati értéke ezeknek nem minden esetben megfelelő, a lakó- és üdülőterület között kijelölt települési szintű közpark, az üdülőterület közrefogásában elhelyezkedő közjóléti erdő és némely közkert (pl. a Hatház u. – Új u. sarkán) – a játékra, pihenésre lehetőséget nyújtó berendezések, létesítmények hiánya miatt - alulhasznosított.

Az egyes településrészek funkcionális zöldfelületi ellátottsága is eltérő, a nagyobb közhasználatú vagy korlátozottan közhasználatú zöldfelületek a település keleti részén összpontosulnak, a lakóterületeken kevés számú használati értékkel bíró - a játékra, pihenésre lehetőséget nyújtó – zöldterület található. A nyugati településrészeiről a közösségi terek teljesen hiányoznak.

A zöldfelületek rendezettek, gondozottak, általánosságban elmondható azonban, hogy esztétikai, díszítő értékük szempontjából még lehetőségeket rejtenek magukban, hiszen növényzetüket jellemzően csak fák alkotják, a díszítő értéket növelő virágok (egynyáriak, évelők, rózsák) és a változatosságot fokozó cserjék aránya alacsony, a legtöbb helyen szinte teljesen hiányoznak.

12.5.3. A zöldfelületi rendszer konfliktusai, problémái

Zöldfelületi szempontból problémaként jelentkezik a közösségi használatú zöldfelületek beszűkülése az RSD mellett, melyet az üdülőterületek túlzott térnyerése eredményezett.

Konfliktusként jelenik meg a parti sétány közösségi érdekeket figyelmen kívül hagyó hasznosítása. A keskeny vízparti területsáv ugyan közterületként nyilvántartott és szabadon járható, ugyanakkor a gyakorlatban jellemzően magánterületként funkcionál, a part menti üdülőingatlan tulajdonosok alakítják, formálják és használják az ingatlanuk elé eső területrészeket. Ennek hátránya, hogy a környezetrendezésnél (rézsűk kialakítása, növények telepítése) az ökológiai, természetvédelmi szempontok nem jutnak kellőképpen érvényre, továbbá a zöldfelületi sáv nem nyújt egységes képet, az egyéni megoldások - a rézsű

alakításra, lépcső kialakításra, burkolatok használatára vonatkozóan - zavaró sokféleséget eredményez.

Problémaként említhető egyes zöldterületek alacsony használati értéke. A települési szintű közparkként lehatárolt területen zöldfelület-fejlesztések nem történtek, a terület alulhasznosított. A növénytelepítés, valamint játékra, pihenésre alkalmas létesítmények hiánya miatt funkció nélküli továbbá a lakóterületen lehatárolt 1-2 közkert, melyekből a településen egyébként sem sok található.

Hiányosságként említhető, hogy a nyugati településrész zöldterülettel nem rendelkezik, közkert, közösségi tér a településrészen nem található. Ez különösen azért kedvezőtlen, mert ez a településrész Szigetszentmárton jelentősebb funkcióval bír, szerkezeti jelentőségű - a keleti településrészen összpontosuló - zöldfelületeitől távol található.

Az útmenti zöld sávok, fásítások kialakításában még további lehetőségek rejlenek, ez különösen a településközpontban, települési főútvonalak mentén lehet a településkép gazdagításának eszköze.

1.13. Közlekedés

1.13.1. Hálózati kapcsolatok

Szigetszentmártonnak nincs közvetlen országos főúti kapcsolata, a Csepel szigeti települések észak felől az M0 autóúton, kelet felől Szigethalomnál és Ráckevenél az 51. számú főútról érhetők el. A sziget közúti forgalma az 5101 jelű és 51107 jelű, észak-déli irányú országos közutakon bonyolódik le.

A Csepel-sziget közösségi közlekedési vonalai Budapestről biztosítanak közvetlen elérhetőséget: a Budapest – Ráckeve HÉV vonalon illetve Budapest, Csepel autóbusz-állomástól.

1.13.2. Közúti közlekedés

Országos közutak:

A település kapcsolatát az országos közúthálózattal az észak-déli irányban végighaladó 51107 jelű Tököl-Ráckeve közötti út és az 51111 jelű Szigetszentmárton – Szigetújfalu bekötő út biztosítja. Mindkét út az 5101 jelű összekötő úthoz csatlakozik. Az 51107 jelű út 2x1 forgalmi sávós, belterületi szakaszán (Kossuth Lajos u., Ráckevei út) is megfelelő kapacitású, forgalma 5154 Ej/nap. Az 51111 jelű út a Vasút utca vonalán vezet a Budapest – Ráckeve HÉV vonal állomásáig, a HÉV vonalat a vasútállomástól Északra Szigetújfalu területén keresztezi. forgalma 2165 Ej/nap.

Települési utak:

Az egyes településrészek feltárása szempontjából meghatározó útvonalak:

- A Dunapart megközelítő útjai a Nyárfa és a Duna utca, észak-déli irányú forgalma az Erdősor u. – Halász utca (Dunapart-alsó u.) vonalán bonyolódik le, 8-10 m a szabályozási szélessége.
- A településközpont belső gyűjtő útja a Telkes utca, jelenlegi szabályozási szélessége ere a funkcióra megfelelő.
- A településnek az 51107 jelű út és HÉV vonal közötti területén a Vasút utca látja el a gyűjtőút funkciót.

1.13.3. Községi közlekedés

A település fő közösségi közlekedési kapcsolata a Budapest – Ráckeve HÉV vonal. A vonal Tököltől Délre egyvágányú, 60 perces sűrűséggel közlekednek a vonatok. Szigetszentmártonnak Szigetújfaluval közös vasútállomása van a belterület nyugati határán, a településközponttól kb. 1 km-re. A Dunapart utasforgalmát a Horgásztanyák megállóhely bonyolítja le.

A közúti közösségi közlekedést a VOLÁNBUSZ járata biztosítja. Az 51107 jelű úton közlekedő járatok közül a 675 számú Budapest Csepel – Makád járat biztosítja a kapcsolatot a Csepel-szigeti települések elé, 3 megállója van a településen.

A 676 számú járat Budapest Csepel és Ráckeve között Szigetszentmárton és Szigetújfalu, illetve a települések HÉV állomásának érintésével közlekedik.

A Ráckevei (Soroksári) Duna-ágon van hajóállomás, de nincs menetrendszerű vízi közlekedés.

1.13.4. Kerékpáros és gyalogos közlekedés

A Csepel-szigeten észak-déli irányban a szabadidős kerékpáros forgalom a település területén meglévő utakon bonyolódik le.

A HÉV állomásnál a kerékpáros és gyalogos infrastruktúra korszerűtlen.

Parkolás

A településközponti intézmények parkolási igényeit a Polgármesteri Hivatalnál és a Művelődési Háznál közterületi parkolók biztosítják.

A Duna part szabadidős létesítményeihez a Nyárfa utca – Duna utca csomópont környezetében van parkolási lehetőség.

A HÉV állomáshoz nincs kiépített P+R parkoló, de jelenleg az ilyen igény jelentéktelen.

1.14. Közművesítés

A település közműellátása folyamatos fejlődés eredménye, ma már a jól közművesített települések közé tartozik. Közműellátására a vízellátás, a szennyvízelvezetés-kezelés, a villamosenergia ellátás, a földgázellátás, valamint az elektronikus hírközlés hálózati rendszere kiépült, ezzel a település jelentős hányadán a teljes közműellátás lehetősége biztosítható.

A település jelenlegi közművesítettségéről pontos információk a statisztikai nyilvántartásból állnak rendelkezésre. A legutolsóként rendelkezésre álló adatsor 2021-es, amely közművek vonatkozásában a 2022. január 1-ei állapotot rögzíti. A statisztikai adatokat elemezve megállapítható, hogy lakásállományra vetítve az egyes közműveket igénybe vevők aránya meghaladja a 100 %-ot. Természetesen ez a statisztikai nyilvántartásban szereplő adat a fogyasztók számát jelöli, beleértve az üdülőket, a külterületi, volt kiskertes területi fogyasztókat is, így e vonatkozásban a szolgáltató tájékoztatása a mértékadó, mely szerint teljes körű az ellátottság.

Közművek vonatkozásában a csapadékvíz elvezetés tekinthető a legkevésbé rendezettnek. A településre jellemző a nyílt árkos rendszerű csapadékvíz elvezetés, de az egyes utcákban, utcaszakaszokon ahol kétoldali, vagy egyoldali nyílt árkot alakítottak ki, ott sem mindenhol biztosított a megfelelő vízelvezetés.

1.14.1. Vízi közművek

1.14.1.1. Vízgazdálkodás és vízellátás

A településen a vezetékes ivóvíz elosztóhálózat település belterületén teljes kiépítettségűnek tekinthető, a beépített terület szinte minden utcájában kiépítésre került, jelenleg 22,9 km vízelosztó vezeték üzemel a településen. A közüzemi vezetékes ivóvíz ellátottság 100%-os tekinthető. A településen az időszakos egyéb vízfogyasztók számára 3 db üzemelő közkifolyó áll rendelkezésre.

A településen élők számára a vezetékes ivóvízellátást a Dél-Pest Megyei Víziközmű Szolgáltató Zrt. szolgáltatja.

A vízellátás bázisa a település közigazgatási területén üzemelő saját vízbázis. A település vízellátó rendszerének vízbázisa 4 db mélyfúrású kútból áll, amelyek adatait az alábbi táblázat tartalmazza:

Megnevezés	Létesítés	Talpmélység (m)	Hozam	
			(l/min)	m ³ /d
1. vízmű kút	1968	170	190	228
2. vízmű kút	1973	230	260	312
3. vízmű kút	1977	254	285	324
4. vízmű kút	2013	247	500	600

Forrás: www.vizeink.hu/vizgyujto-gazdalkodasi-terv-2019-2021

A település területét több üzemelő, sérülékeny felszín alatti vízkivétel védőövezete érinti. A településen üzemelő vízbázis sérülékeny vízbázisnak minősül és határozattal kijelölt hidrogeológiai védőterülettel rendelkezik. A település északi részére továbbá átnyúlik az ún.

Tököl-Szigetújfalui vízbázis hidrogeológiai „B” védőterülete, illetve a déli részen az ún Ráckeve I-II. Vízmű telepek hidrogeológiai „B” védőterülete, melyeket mint korlátozó adottságot figyelembe kell venni. A védőterületeken belül a területhasznosítás lehetőségét a 123/1997 (VII.18) Korm. rendelet szabályozza.

A település vízellátó hálózati rendszere a beépített területének minden utcájában megépült. A településen kiépített ivóvízellátó hálózatban a megfelelő hálózati víznyomást a 016/13 hrsz-on üzemelő 200 m³-es magas tározó, hidroglobusz biztosítja.

A vízellátó hálózati rendszer anyaga több helyen, régi építésű azbesztcement, amely ma már nem nevezhető a legkorszerűbb csőanyagának. Ezek fokozatos átépítési igénye várható. Az újabban épített vezetékeket már korszerű műanyag csövekből építették.

A kiépített hálózat jellemzően körvezetékes rendszerű, csak a külterület irányába épített vezetékek üzemelnek ágvezetéként.

A település kiépített vízelosztó hálózatára az előírások szerint a tűzcsapok felszerelésre kerültek, biztosítva ezzel a szükséges tűzivíz ellátást.

A vezetékes ivóvízzel való takarékoság, az ingatlanok fenntartási költségeit csökkenti, ha a nem ivóvíz minőségű vízigény kielégítésére a házi kutak, az egyedi vízbeszerzés használnak. Az így igénybe vehető vizet jellemzően locsolásra, illetve egyéb nem ivóvíz minőségű vízigények kielégítésére használnak. A házi kutakról, egyéni vízbeszerzésekről, az egyéni vízbeszerzésű vizek vízminőségéről nyilvántartás, adatok nem állnak rendelkezésre.

1.14.2. Szennyvízelvezetés

A 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet alapján Szigetszentmárton a felszín alatti víz szempontjából a fokozottan érzékeny, azon belül kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség védelmi területen lévő települések közé tartozik, továbbá a 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet alapján vízminőség-védelmi terület övezetén fekszik, de saját vízbázisának védelme érdekében is a településen a szennyvíz közcsatornás elvezetésének a kiépítése és tisztító telepen történő kezelésének megoldása kiemelt feladat volt, amelyet település szintűre fejlesztettek.

A szennyvízgyűjtő hálózat üzemeltetője a Dél-Pest Megyei Víziközmű Szolgáltató Zrt.

A szennyvízcsatorna-hálózat a település belterületén, valamint az üdülőterületen is kiépült. A település üdülőterületén a szennyvízcsatorna-hálózat nyomott rendszerben, házi átemelőkkal épült meg „A szennyvíz anyagok kivezetése a parti a sávból az RSD területén” elnevezésű EU projekt keretén belül.

A település belterületén a szennyvízcsatorna-hálózat vákuumos rendszerben épült ki. A kiépített vákuumos gyűjtőhálózathoz gravitációs csatorna szakaszok csatlakoznak, majd az összegyűjtött szennyvizek a Nyárfá utcai vákuumgépházból jutnak a Dunapart alsó utcai szennyvízátemelőbe, onnan pedig nyomóvezetéken keresztül a befogadó dunavarsányi szennyvíztisztító telepre.

A szennyvíztisztító telep Dunavarsány, Áporka, Délegyháza, Majosháza, Szigetszentmárton és Taksony települések szennyvizeit fogadja.

A szennyvíztisztító telep működési problémái miatt a KEHOP-2.2.2-15-2015-00039 pályázat keretében a telep korszerűsítése valósul meg, amelynek várható befejezése 2023 nyara. A projekt keretében Szigetszentmárton belterületén az Új utcai, a Hatház utcai és a Kossuth Lajos utcai vákuumhálózat átépítésre kerül a Kossuth u. felső részének és környezetének jelenleg rendkívül túlterhelt szakaszának tehermentesítése érdekében.

1.14.1.3. Csapadékvíz-elvezetés, felszíni vízrendezés

A település a Duna vízgyűjtőjén fekszik. A település kül- és belterületein a felszíni vízrendezés döntően nyílt árkos rendszerrel történik, a talajadottságok miatt a csapadékvizek legnagyobb részben elszikkadnak, illetve árkok-csatornák segítségével –mint végbefogadóba– a település belterületéről a Ráckevei - Soroksári - Duna-ágba vezetik.

A település központban vannak zárt csapadékvíz elvezető szakaszok, de település szinten a csapadékvíz elvezetésére egyes utcákban, utcaszakaszokon kétoldali, vagy egyoldali nyílt árkot alakítottak ki, de több utcában semmilyen elvezetési vagy szikkasztási mód nem épült meg, ezekben az utcákban nagyobb záporok után vízállásos területek kialakulásának veszélye fennáll.

A kialakított árkok hidraulikailag nem rendezettek és karbantartásuk sem rendszeres és nem általános, ezek teljes felújítása szükséges.

A település területén haladó vízfolyások-csatornák-árkok karbantartását biztosító területet a szerkezeti és majd a szabályozási tervben is rögzíteni kell. Az ágazati előírásoknak megfelelően a Ráckevei - Soroksári - Duna-ág meder széle mellett 6 m-es, az önkormányzati kezelésű csatornák, árkok mentén 3 m-es sávot, a kizárólag állami tulajdonú csatornák, töltések mentén 6-6 m-es sávot meder karbantartásra szabadon kell hagyni.

A települést nagyvízi meder nem érinti, így árvízi elöntés nem fenyegeti, de mélyebben fekvő településrészekben a magasabb talajvízállásnál a talajvízszint a felszín fölé is emelkedhet, amelynek hatására a település területének döntő hányada a belvízzel alig veszélyeztetett kategóriába tartozik.

A belvízveszélyes területekről átfogó felmérést a Pálfai féle belvíz-veszélyeztetettség térkép rögzíti. A veszélyeztetettség mértéke alapján az érintettséget négy veszélyeztetettség kategóriába sorolták, az alig veszélyeztetett, a mérsékelten veszélyeztetett, a közepesen veszélyeztetett és az erősen veszélyeztetett kategóriákba, amelyből a településrendezési tervekben csak a közepesen és erősen veszélyeztetett területeket jelölik, de a kisebb veszélyeztetettségű területek is tájékoztatásul feltüntetésre kerültek a szakági tervlapon, hogy azon az érintett területen bármilyen fejlesztési szándék jelentkezik, ismert lehessen, hogy a felszíni vízrendezést meg kell oldani.

1.14.2. Energia közművek

1.14.2.1. Energiagazdálkodás és energiaellátás

A település közvetlen a Ráckevei - Soroksári - Duna-ág mellett fekszik, ennek hatása, hogy a település életében meghatározó szerepet tölt be a pihenés, az üdülés és az idegenforgalom. Jelzik ezt a statisztikai adatok is, mert amikor a lakásállományt meghaladja a villamosenergiával ellátott, sőt a földgázzal ellátott ingatlanok száma is, akkor tudható, hogy a település ingatlanjainak jelentős hányadát üdülési célra használják.

Az üdülés, pihenés számára alapvető követelmény a jó környezeti állapot és a levegő tisztasága. Az energiaellátás terén a környezetbarát energiaellátás biztosításával lehet ehhez hozzájárulni. A település energiaellátására a vezetékes energiahordozók közül a villamosenergia és a földgáz áll rendelkezésre. Szórványosan látható a napenergia hasznosításának lehetőségét biztosító napkollektor, naperőmű (napelem) alkalmazása, ezek alkalmazásáról nyilvántartás nem áll rendelkezésre.

A villamosenergia, mint vezetékes energiahordozó elsődlegesen világításra és erőátviteli célú, vagy technológiai célú energiaigények kielégítésére használják. A földgáz közvetlen hasznosításával komplex módon a termikus energiaigények teljes körűen kielégíthetők.

A közelmúltban zajlott energiaválság, az energiahordozói árrobbanás, nemzetközi energiahordozó ellátási zavar, az eddigi ellátási struktúra felülvizsgálatát teszi szükségessé.

A felülvizsgálat során kialakítandó új ellátási struktúrának biztosítani kellene a komfortos életkörülmény megőrzését, figyelembe kell venni a fenntarthatóság gazdasági elvárásait, a környezetterhelés növekedésének a minimalizálását és a várható klímaváltozás okozta felmelegedés hatáskompenzálásának kezelési igényét is. A felmelegedés mértéke már elérte azt a szintet, hogy a gépi hűtés biztosítása nélkül a hőség- napokon az élıhetőség nem biztosítható. A gépi hűtés energiaigénye pedig lassan meghaladja a téli fűtés hőszükségletének energia igényét.

Az új energiamixben így nemcsak a téli fűtés energiaellátását, hanem a nyári hűtés energiaigényének a kielégítését is optimális energiahordozói struktúrával biztosítani kell. A háztartások számára jelenleg rendelkezésre álló, gazdasági szempontból elérhető gépi hűtésre alkalmazott műszaki berendezés villamosenergiával üzemeltethető, amely egyben fűtési célra is alkalmas. Az új energiamixben így a földgáz árrobbanásától és a rendelkezésre állásának kockázatától független is, a termikus célú (fűtés-hűtés) energiaellátásra a villamosenergia hasznosítása fog előtérbe kerülni.

1.14.2.1.1. Villamosenergia ellátás

A település villamosenergia ellátását az ELMŰ Hálózati Kft. biztosítja.

A település villamosenergia ellátásának bázisa a Ráckeve közigazgatási területén üzemelő 132/22 kV-os alállomás. A Ráckevei alállomás betáplálása a Soroksár-Dunaújváros között üzemelő 132 kV-os nagyfeszültségű főelosztó hálózatról kiépített kétrendszerű betáplálással biztosított.

Az alállomásokról induló 22 kV-os szabadvezeték gerinc elosztóhálózat táplálja a település fogyasztói transzformátor állomásait. A település ellátását szolgáló transzformátor állomások jellemzően oszlopállomások.

A fogyasztói transzformátor állomásokról táplált kifeszültségű hálózatról történik közvetlen a fogyasztói igények kielégítése. A kifeszültségű hálózat is oszlopokra szerelten került kivitelezésre, jellemzően szabadvezetékes formában.

A település közvilágítása jellemzően a kifeszültségű elosztóhálózat tartóoszlopaire szerelt lámpafejekkel megoldott.

1.14.2.1.2 Földgázellátás

A településen az automatikus üzemvitelre is alkalmas termikus célú energiaellátásra a földgázellátást építették ki. A település területén 2022. január 1-én a statisztikai nyilvántartás szerint 29 km földgázelosztó hálózat üzemelt, amelyre 1050 lakás csatlakozott. Ezeknek a lakásoknak a fűtési célú energiaellátását is földgázzal oldották meg biztosítva a komfortos életkörülmény lehetőségét.

A település földgázellátó hálózatának üzemeltetője az OPUS TIGÁZ Zrt.

Szigetszentmárton gázellátásának bázisa Szigetcsépen üzemelő gázátadó állomás, amelynek betáplálása a Vecsés-Ercsi között üzemelő NÁ 600-as nagynyomású szállítóvezetékéről épült ki. A gázátadótól délre haladó nagyközép-nyomású vezeték Szigetújfalu, Szigetszentmárton ellátását is biztosítja.

A gázfogadó és nyomáscsökkentőtől induló Vasút utca-Dunapart alsó utca nyomvonalán haladó DN 160-as, DN 110-es méretű PE középnyomású vezeték a település belterületének a gázelosztó hálózatának a gerince. Közvetlen a gerincvezetékéről, illetve az erről leágazó kisebb átmérőjű elosztóvezetékéről kiépített bekötésekkel látják el az egyes ingatlanokat.

Erről a gázelosztó hálózatról indul a Duna irányában egy DN 90-es PE középnyomású vezeték, amely a Duna parti üdülőterület ellátását biztosítja. Az üdülőterületi ingatlanok számára is biztosított a gázellátás lehetősége. Ezzel biztosították a Duna parti üdülők téliesítési lehetőségét.

A fogyasztói igényeket közvetlen kielégítő kisnyomású gáz előállítását telkenként elhelyezett egyedi nyomásszabályozókkal megoldott. Az egyedi nyomásszabályozók általában az előkertben nyertek elhelyezést, de található ház falsíkjára szerelt nyomásszabályozó is. A helyi, egyedi nyomásszabályozótól induló kisnyomású hálózatról lehet közvetlen az igényeket kielégíteni.

1.14.2.1.3. Táv hőellátás

A településen távhőellátás nem üzemel.

1.14.3. Megújuló energiaforrások alkalmazása, a környezettudatos energiagazdálkodás lehetőségei

Az energiatermelésre alkalmas megújuló energiaforrások hasznosítása kedvező energiagazdálkodási szempontból és a fenntartható fejlődés lehetőségét szolgálja.

A hazánkban előforduló megújuló energiahordozók mindegyike elméletileg elérhető lenne a Szigetszentmárton területén is. A település földrajzi, topográfiai, geológiai és természeti adottsága, valamint funkcionális használata alapján érdemi hasznosításra azonban csak a napenergia hasznosítása vehető igénybe.

Napenergia

A meteorológiai és topográfiai viszonyok alapján rendelkezésre álló napenergia, mint megújuló energiaforrás, napkollektorok alkalmazásával használati melegvíz termelésre, kisebb mértékben fűtésre alkalmas, naperőmű panelek használatával villamosenergia előállítására alkalmasak.

A település térségében 2000 óra körüli a maximálisan hasznosítható éves napos órák száma, amelynek hasznosíthatóságát célszerű igénybe venni, különös tekintettel arra, hogy a napenergia igénybe vételének lehetősége és a fokozottabb fogyasztói energia igények jelentkezése egybe esik. Hasznosítás lehetősége napkollektorokkal termikus célú energiaellátásra, naperőművel villamosenergia termelésre biztosított.

A településen vizsgálatok szerint a napenergia hasznosítása helyi jelentőséggel, házi hasznosítással alkalmazásuk egyre növekszik, különös tekintettel a település üdülési célú hasznosításának növekedésére. Kedvező időjárás esetén nagyobb a település igénybe vétele és ez egybe esik a kedvezően hasznosítható napenergia termelés lehetőségével. Nyilvántartás nem áll rendelkezésre a helyi hasznosítási célra elhelyezett napkollektorokról, naperőmű panelekről (napelemekről).

Az önkormányzati intézmények energiahatékonysági értékelése

Az önkormányzati intézmények energiaellátása vezetékes energiahordozók hasznosításával jelenleg megoldott. A villamosenergia ellátással az intézmények világítási és technológiai igényeit elégítik ki, a termikus célú energia ellátásuk pedig földgázzal helyi hőbázis segítségével biztosított.

Energiahatékonyság javítására, energiatakarékos fogyasztást eredményező beruházások, a szigetelések, homlokfali hőleadást csökkentő (falszigetelések, nyílászáró cserék, javítások) beruházások, épületgépészeti felújítások előfordultak, de az energiahatékonyság jelentősebb javítását szolgáló megújuló energiaforrás hasznosítása nem ismert, erről információ nem áll rendelkezésre.

1.14.3 Elektronikus hírközlés

1.14.3.1. Vezetékes elektronikus hálózat

A település vezetékes távközlési ellátását jelenleg az Invitel Távközlési Zrt. biztosítja. A 37-es szigetszentmiklósi primer központ Szigetszentmárton vezetékes távközlési hálózatának bázisa. A település a 24-es távhívó számon csatlakozik az országos, illetve nemzetközi távhívó hálózathoz.

A település távközlési hálózatának kiépítése a múlt század utolsó éveiben történt. A település távközlési hálózatának kiépítése eredményeként 2000-ben 599 egyéni analóg távbeszélő fővonal üzemelt, azaz a lakásállomány 83,2 %-a rendelkezett vezetékes telefonvonallal. 2022. január 1-én 811 db (83,35 %) egyéni fővonal üzemelt, de az ellátottság ezzel is teljes körűnek tekinthető, mivel valamennyi vezetékes távközlési igény kielégített.

A statisztikai nyilvántartás szerint a településen 2022. január 1-én 1 db nyilvános távbeszélő állomás üzemelt.

A településen a kedvező műsorvétel számára 2004-ben kiépült a kábel TV hálózat. Az legutolsó statisztikai adatsor alapján 2020. január 1-én 761 lakás, a lakásállomány 80,8 %-a rendelkezett a korszerű műsorvétel lehetőségével.

A településen belüli helyi ellátást szolgáló vezetékes távközlési hálózatot részben föld alá, részben föld felett oszlopokra szerelten helyezték el.

1.14.3.2. Vezeték nélküli hírközlési építmények

A vezetékes szolgáltatást a vezeték nélküli szolgáltatók egészítik ki. A megfelelő vételi lehetőség biztosításához szükséges antennák – részben településen belül, részben a környező településeken – elhelyezésre kerültek, azokat a Magyar Telekom Távközlési Nyrt., a Yettel Magyarország Zrt., Vodafone Magyarország Mobil Távközlési Zrt. építette és üzemelteti.

Építési tevékenységet befolyásoló egyéb korlátozó tényezők

Közműszolgáltatással összefüggő korlátozások:

1. Vízellátás

- Vízmű kutak és azok hidrogeológiai védőterületei/védőidomai
- Tököl-Szigetújfalui vízbázis hidrogeológiai „B” védőterülete
- Ráckeve I-II. Vízmű telepek hidrogeológiai „B” védőterülete
- Vízgépészeti létesítmények és műtárgyak területei

2. Szennyvízelvezetés

- Szennyvízáttemelő műtárgyak és hatásterületei
- vízminőség-védelmi terület övezete

3. Csapadékvíz elvezetés, felszíni vízrendezés

- Ráckevei-Soroksári-Duna-ág és 6-6 m-es mederkarbantartó sávja
- Állami tulajdonú csatornák, töltések 6-6 m-es mederkarbantartó sávval
- Önkormányzati kezelésű csapadékvíz elvezetést szolgáló árkok, csatornák telke 3-3 m-es karbantartó sávval
- Belvízzel alig veszélyeztetett terület

4. Energiaellátás

Villamosenergia

- 22 kV-os oszlopokon haladó villamosenergia elosztóhálózat nyomvonala, az oszloptengelytől mért 6-6 m-es biztonsági övezettel
- 22 kV-os villamosenergia földkábel 1-1 m-es biztonsági övezettel
- 22/0,4 kV-os transzformátor

5. Elektronikus hírközlés

- Vezeték nélküli elektronikus hírközlési létesítmény

15. KATASZTRÓFAVÉDELEM (TERÜLETFELHASZNÁLÁST, BEÉPÍTÉST, BEFOLYÁSOLÓ VAGY KORLÁTOZÓ TÉNYEZŐK)

1.15.1 Építésföldtani korlátok

1.15.1.1 Alábányászott területek, barlangok és pincék területei

Szigetszentmárton közigazgatási területén alábányászott területek, barlangok nem találhatók.

1.15.1.2 Csúszás-, süllyedésveszélyes területek

Az Országos Felszínmozgásos Kataszter szerint Szigetszentmártonban nincs felszínmozgással érintett terület. Pest Vármegye Területrendezési Terve vonatkozó tervlapja (PM TrT 3.12.sz. melléklet) szerint Szigetszentmártont „Földtani veszélyforrás területének övezete” nem érinti.

1.15.1.3 Földrengés veszélyeztetett területei

Szigetszentmárton a szeizmikus zónatérkép szerint a 3. szeizmicitási zónába tartozik, földrengés szempontjából közepesen veszélyeztetett térség. (Az ország területe 5 zónába sorolt).

1.15.2. Vízirajzi veszélyeztetettség

1.15.2.1 Árvízveszélyes területek

Szigetszentmárton területe nem árvíz-veszélyeztetett terület.

1.15.2.2 Belvízveszélyes területek

Szigetszentmárton síkvidéki vízjárta terület az un. Pálfi féle belvíz veszélyeztetettségi illetve belvíz gyakorisági térképe alapján Szigetszentmárton közigazgatási területe belvízzel alig veszélyeztetett terület. Pest Vármegye Területrendezési Terve vonatkozó tervlapja (PM TrT 3.10.sz. melléklet) szerint Szigetszentmártont „Rendszeresen belvízjárta terület övezete” nem érinti.

1.15.2.3 Mélyfekvésű területek

Vizsgálataink alapján a település mélyfekvésű - 427 hrsz., 116 hrsz és 248/1 hrsz-ú - területeire kerül a környező területeknek a felszíni csapadék elvezetése, ahol az elsikkad.

1.15.2.4 Árvíz és belvízvédelem

A Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság előzetes tájékoztatása alapján az Igazgatóság az R-S-D ágon szabályozott üzemi vízszintet tart. Belvízi készség elrendelése esetén az Igazgatóság csökkenti az üzemi vízszintet.

1.15.3 Egyéb korlátozó tényezők

1.15.3.1 Kedvezőtlen morfológiai adottságok

Szigetszentmárton közigazgatási területén kedvezőtlen morfológiai adottságokra vonatkozóan nincs információnk, adatunk.

1.15.3.2 Mélységi, magassági korlátozások

A rendelkezésünkre álló információk, adatok szerint Szigetszentmárton területén mélységi és magassági korlátozással érintett terület nincs.

1.15.3.3 Tevékenységből adódó korlátozások

Honvédelmi rendeltetésű ingatlanok

— 039/2 és 045/2 hrsz-ú utak

Közműlétesítmények

— Közművezetékek jogszabályokban előírt védőterületei

Közlekedési létesítmények:

— Országos közutak védőterülete: külterületen 50-50m

ÁSVÁNYI NYERSANYAG LELŐHELY

Szigetszentmárton települést Pest Vármegye Területrendezési Terve vonatkozó tervlapja szerint (3.9. sz. melléklet) nem érinti ásványi nyersanyag-gazdálkodási terület övezete. A Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat nyilvántartásában Szigetszentmárton közigazgatási területén megkutatót és nyilvántartott ásványi nyersanyaglelőhely, szilárdásvány bányászati bányatelek vagy szénhidrogén bányászati létesítmény nem szerepel.

VÁROSI KLÍMA

Szigetszentmárton klimatikus adottságai kedvezőek, köszönhetően a táji fekvésének és a település határán húzódó Ráckevei (Soroksári)-Duna-ágnak, melynek klímaformáló, befolyásoló szerepe, pozitív hatásai, szélcsatorna jellegéből adódóan jelentősek.

A pozitív hatást némiképp rontja az épített elemek és burkolt felületek térnyerése a zöldfelületek beszűkülése a vízfolyás környezetében, továbbá az erdők kis kiterjedése a közigazgatási területen, valamint a közlekedés légszennyező hatása a települési főútvonalak mellett. A települési mikroklíma javításához a közterületi zöldfelületek, fásított utcák, terek nagymértékben hozzájárulnak.

A településen meteorológiai megfigyelő állomás nem működik, helyi mérési adatok nem állnak rendelkezésre.